

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۲۰

جمعه ۱۴۰۱/۰۱/۱۹

آزمون‌های سراسر کاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

آزمون اختصاصی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۳۰	مدت پاسخگویی: ۱۳۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۳	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۵ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی ۳	۲۰	۱۲۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه
۳	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰ دقیقه
۴	تاریخ ۳	۲۰	۱۵۱	۱۷۰	۲۰ دقیقه
۵	جغرافیا ۳	۲۰	۱۷۱	۱۹۰	۲۰ دقیقه
۶	جامعه‌شناسی ۳	۲۰	۱۹۱	۲۱۰	۲۰ دقیقه
۷	فلسفه ۲	۲۰	۲۱۱	۲۳۰	۲۰ دقیقه

DriQ.com

ریاضیات

- ۱۰۱- با حروف کلمه «زیستگاه» چند جایگشت می‌توان نوشت، به طوری که حروف کلمه «زیست» چهار حرف اول باشند؟
 (۱) ۴۸ (۲) ۱۴۴ (۳) ۲۸۶ (۴) ۵۷۶
- ۱۰۲- ارقام ۴، ۲، ۹، ۸، ۷، ۶، ۵ را به طریقی کنار هم قرار داده‌ایم که رقم‌های فرد کنار هم باشند. تعداد هفت‌رقمی‌های حاصل کدام است؟
 (۱) ۴۸۰ (۲) ۵۶۰ (۳) ۶۴۰ (۴) ۷۲۰
- ۱۰۳- با ارقام ۱، ۹، ۳، ۸، ۴، ۵، ۲ چند عدد سه‌رقمی می‌توان ساخت که حتماً شامل رقم ۴ باشد؟
 (۱) ۱۲۵ (۲) ۱۲۶ (۳) ۱۲۷ (۴) ۱۲۸
- ۱۰۴- به چند طریق می‌توان سه کتاب از ۵ کتاب سال اول و چهار کتاب از ۶ کتاب سال دوم را یک در میان در قفسه‌ای چید؟
 (۱) ۲۱۶۰۰ (۲) ۲۲۴۰۰ (۳) ۲۴۶۰۰ (۴) ۲۵۴۰۰
- ۱۰۵- اگر $P(n, 4) = 8P(n-1, 3)$ ، آنگاه $C(n, 3)$ کدام است؟
 (۱) ۳۵ (۲) ۵۶ (۳) ۸۴ (۴) ۱۲۰
- ۱۰۶- از بین ۴ دانشجوی حسابداری و ۶ دانشجوی حقوق اهل تهران و ۵ دانشجوی حسابداری و ۴ دانشجوی حقوق اهل خوزستان به چند طریق می‌توان یک شورای دانشجویی ۳ نفره انتخاب کرد که همگی دانشجوی یک رشته باشند؟
 (۱) ۱۲۰ (۲) ۲۰۴ (۳) ۲۱۸ (۴) ۲۲۶
- ۱۰۷- سکه‌ای را می‌اندازیم اگر رو آمد یک تاس و اگر پشت آمد دو تاس می‌ریزیم. فضای نمونه‌ای این آزمایش عضوی و در حالت فقط عدد زوج ظاهر می‌شود.
 (۱) ۹، ۴۲ (۲) ۱۲، ۴۲ (۳) ۹، ۳۶ (۴) ۱۲، ۳۶
- ۱۰۸- اگر A و B دو پیشامد از فضای نمونه‌ای S باشند، آنگاه متمم پیشامد $A - (B - A)$ کدام است؟
 (۱) $A \cup B$ (۲) $A \cap B$ (۳) A (۴) B
- ۱۰۹- سه نفر در یک مهمانی شرکت کرده‌اند؛ با کدام احتمال فصل تولد آن‌ها یکسان است؟
 (۱) $\frac{1}{8}$ (۲) $\frac{3}{8}$ (۳) $\frac{1}{16}$ (۴) $\frac{3}{16}$
- ۱۱۰- اگر A و B دو پیشامد ناسازگار و هم‌شانس از فضای نمونه‌ای S باشند به طوری که $P(A \cup B) = 0.45$ ، آنگاه $P(A')$ چقدر است؟
 (۱) 0.225 (۲) 0.355 (۳) 0.655 (۴) 0.775
- ۱۱۱- در یک خانواده سه فرزندی با کدام احتمال، فرزندان دختر بیشتر است؟
 (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) $\frac{3}{8}$
- ۱۱۲- در آزمایش پرتاب یک سکه و یک تاس، با کدام احتمال «تاس عددی اول» یا «سکه» پشت ظاهر می‌شود؟
 (۱) $\frac{1}{4}$ (۲) $\frac{3}{4}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{2}{3}$
- ۱۱۳- در آزمایش پرتاب دو تاس با کدام احتمال، مجموع اعداد ظاهر شده عددی از دنباله فیبوناچی است؟
 (۱) $\frac{1}{3}$ (۲) $\frac{1}{6}$ (۳) $\frac{2}{9}$ (۴) $\frac{4}{9}$
- ۱۱۴- در کیسه‌ای ۴ مهره سبز، ۳ مهره آبی و ۵ مهره قرمز وجود دارد. اگر ۳ مهره بیرون بیاوریم، با کدام احتمال مهره‌های خارج شده فقط از دو رنگ هستند؟
 (۱) $\frac{27}{44}$ (۲) $\frac{29}{44}$ (۳) $\frac{27}{55}$ (۴) $\frac{29}{55}$
- ۱۱۵- میانگین نمرات یک کلاس ۲۴ نفره ۱۷ است. میانگین نمرات کلاس با کدام تغییر زیر بیشتر افزایش می‌یابد؟
 (۱) یک نفر با نمره ۱۰ از کلاس اخراج شود. (۲) دو نفر با نمره ۲۰ به کلاس اضافه شود.
 (۳) نمره یک نفر از ۱۱ به ۲۰ تغییر کند. (۴) این کلاس و یک کلاس ۲۰ نفره دیگر با معدل ۱۷/۵ ادغام شوند.
- ۱۱۶- در داده‌های آماری ۲۷، ۲۷، ۲۳، ۲۲، ۲۱ اگر انحراف استاندارد را با SD و میانگین را با \bar{X} نشان دهیم، مقدار $\frac{SD}{\bar{X}}$ تقریباً برابر کدام است؟
 (۱) 0.75 (۲) 0.5 (۳) 0.2 (۴) 0.1

۱۱۷- در یک الگوی خطی جملات دوم و ششم به ترتیب ۶ و ۲۰ هستند. اولین جمله سه رقمی این الگو کدام است؟

(۱) بیست و هفتم (۲) بیست و ششم (۳) بیست و نهم (۴) سی ام

۱۱۸- اعداد فرد طبیعی متوالی را به گونه‌ای دسته‌بندی می‌کنیم که شماره هر دسته برابر با تعداد اعداد فرد درون آن دسته باشد $\dots, (11, 9, 7), (5, 3), (1)$. جمله وسط در دسته یازدهم کدام است؟

(۱) ۱۲۱ (۲) ۱۲۳ (۳) ۱۲۵ (۴) ۱۲۷

۱۱۹- در دنباله $\dots, \sqrt{7}, \sqrt{5}, \sqrt{3}, 1, a_n$ حاصل $a_{85} + a_{61}$ کدام است؟

(۱) ۲۴ (۲) ۲۵ (۳) ۲۶ (۴) ۲۷

۱۲۰- اگر a_n زوج $\frac{1}{2}a_n$ و فرد $3a_n - 1$ باشد و $a_1 = 13$ و آن‌گاه جمله پنجم این دنباله کدام است؟

(۱) ۲۶ (۲) ۲۷ (۳) ۲۸ (۴) ۲۹

DriQ.com

علوم و فنون ادبی

۱۲۱- ابیات زیر متعلق به شاعران دوره بیداری است. درون مایه مورد تأکید در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) یک روز طرز کار به میل رجال بود
(۲) مادر باید که پرورد پسر خویش
(۳) بی‌تربیت، آزادی و قانون نتوان داشت
(۴) سعی فرما تا به قانون افکنی بنیان کار

(۱) امروز طرز کار ز قانون مفسر است
(۲) قانون باید که ملک یابد زیور
(۳) «سعفص» نتوان خواند، نخوانده «کلمن» را
(۴) شه که از قانون بیچد سر، سزای کیفر است

۱۲۲- کدام عبارت، نادرست است؟

(۱) با روی کار آمدن سلسله قاجار و تثبیت حکومت مرکزی در ایران، بارگشت به شیوه و الگوی گذشتگان در ادبیات پررونق‌تر از گذشته بود.
(۲) در زمان نادرشاه و کریم‌خان زند، فتحعلی‌خان صبا با همراهی چند تن دیگر از ادیبان، انجمن ادبی اصفهان را اداره می‌کرد.
(۳) در دوران حکومت‌های افشاریه، زندیه و ابتدای دوره قاجار، رشد و شکوفایی قابل توجهی در تاریخ ادبیات ایران دیده نمی‌شود.
(۴) در زمان قاجار «عبدالوهاب نشاط»، انجمن ادبی نشاط را تأسیس کرد؛ پس از آن، انجمن ادبی خاقان به ریاست «فتحعلی شاه» در تهران تشکیل شد.

۱۲۳- کدام عبارت درباره «شعر و نثر دوره بیداری» نادرست است؟

(۱) در نثر این دوره، واژه‌ها و ترکیب‌های عربی ناآشنا کم‌تر می‌شود و به دلایل گوناگون بسیاری از لغات انگلیسی، ترکی، فرانسوی و ... به نثر فارسی وارد می‌شود.
(۲) کم‌توجهی به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌ها یکی از ویژگی‌های زبانی در شعر دوره بیداری است.
(۳) یکی از نقاط قوت تکنیکی داستان‌های دوران مشروطه، حضور راوی سوم‌شخص در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است.
(۴) توجه به مردم و استفاده از شعر برای آگاه‌سازی آنان در این دوره، سبب شده بود که شاعران، شعر را متناسب با زبان و فهم مردم عادی، محاوره‌ای بیان کنند.

۱۲۴- عبارت زیر، معرف کدام شخصیت ادبی است؟

«به دلیل جسارت و بی‌پروایی در بیان اندیشه‌های سیاسی، اجتماعی و وطن‌پرستانه‌اش، پیش از آن‌که به اوج شکوفایی برسد، به دستور رضاخان ترور شد.»

(۱) میرزاده عشقی (۲) جهانگیرخان صوراسرافیل (۳) فرخی یزدی (۴) عارف قزوینی

۱۲۵- کدام شاعر در دوره بیداری با آگاهی از سنت‌های ادبی به زبان پرصلاحت گذشته وفادار ماند؟

(۱) عارف قزوینی (۲) ادیب‌الممالک فراهانی (۳) ابوالقاسم لاهوتی (۴) فرخی یزدی

۱۲۶- کدام عبارت درباره ادبیات دوره مشروطه نادرست است؟

(۱) تحقیقات ادبی و تاریخی به علت اشتغال اهل قلم به روزنامه‌نویسی و موضوعات دیگر، جاذبه‌ای نداشت.
(۲) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های تاریخی بود.
(۳) «محمدباقر میرزا خسروی» و «میرزا حسن خان بدیع» از رمان‌نویسان مشهور این دوره‌اند.
(۴) زبان نخستین نمونه‌های نمایش‌نامه برخلاف نثر داستانی قبل از مشروطه همراه با تکلف و پیچیدگی بود.

۱۲۷- در چند بیت «لَفّ و نشر» وجود ندارد؟

- (الف) خموش و گویا چون نور ماه در طلعت
(ب) لبش خموش و زبان کرشمه‌اش گویا
(ج) چشم آهوی رمیده رخ میوه رسیده
(د) به‌به به نام ایزد آن روی کیست یا رب
(ه) بحر و دشت و کوه و که، خاموش و کر
(و) چو بادند پنهان و چالاک پوی
- ۶ (۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴)

۱۲۸- اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن، آرایه‌های «لَفّ و نشر - تناقض - تلمیح - تضاد - تضمین» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- (الف) گر چو منصور تو را داعیه سربازی است
(ب) این غزل آن غزل خواجه سنایی است که گفت
(ج) یارب این کعبه مقصود، تماشاگه کیست
(د) هرچند فراخ آمد صحرای جهان بر من
(ه) به ساق عرش تواند رساند خوشه خویش
- ۱) ه - ج - الف - د - ب ۲) الف - ج - د - ه - ب ۳) ه - د - ب - الف - ج ۴) الف - ب - ج - ه - د

۱۲۹- در کدام گزینه، هر دو نوع «لَفّ و نشر» به کار رفته است؟

- (۱) نور و ظلمت بود به عفو و به خشم
(۲) جان و دل ولی و عدوی تو روز و شب
(۳) خط و لب دلکشت طوطی و شکرستان
(۴) خط نارسته و خال تو شده دانه و دام

۱۳۰- در چند بیت، آرایه «پارادوکس» و اختیار زبانی «تغییر کمیّت مصوّت» وجود دارد؟

- (الف) تا زلف مسلسل را در جمع، پریشان کرد
(ب) چون خرابی نیست معماری بنای جسم را
(ج) چند می‌نازی فلک با ماه نو؟ چندین مناز
(د) از دشمنان برند شکایت به دوستان
(ه) ز کس پناه نجوید گدای دولت فقر
- ۴ (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۱ (۴)

۱۳۱- در کدام بیت، آرایه «تضاد» و «تغییر کمیّت مصوّت بلند به کوتاه» به کار رفته است؟

- (۱) روز شادی همه کس یاد کند از یاران
(۲) تشنه می‌میرم چو «خواجه» بر لب دریا ولیک
(۳) هرچند که دردم نشود قابل درمان
(۴) عشق از سر رفت بیرون و غرور او نرفت

۱۳۲- در کدام گزینه، آرایه‌های «تضاد - لَفّ و نشر» و اختیار «تغییر کمیّت مصوّت کوتاه به بلند» به کار رفته است؟

- (۱) شب‌گدازانم به محفل، صبحدم نالان به گلشن
(۲) ز لب‌های شیرین او تلخ پاسخ
(۳) چو در حضور تو ایمان و کفر راه ندارد
(۴) آن روشن و تیره، عارض و زلفش

۱۳۳- در کدام گزینه «حذف همزه» وجود ندارد؟

- ۱) چون صبح، جیب و دامن عالم پر از گل است
- ۲) با نامرادی از همه کس، زخم می‌خوریم
- ۳) افسرده‌تر ز آتش طوفان رسیده است
- ۴) کیفیتش ز بادهٔ لعلی است بیشتر

- ۱۳۴- وزن کدام بیت با بیت «به هر کجا که رسیدم ز خوبی تو شنیدم / چو روی خوب تو دیدم هنوز بهتر از آنی» یکسان است؟
- ۱) چنان بزی که اگر خاک ره شوی کس را
 - ۲) من رمیده‌دل آن بیه که در سماع نیایم
 - ۳) نه من خام‌طمع، عشق تو می‌ورزم و بس
 - ۴) دگر آفتاب رویت منم‌ای آسمان را

- از باغ دل‌گشای جبین‌گشاد ما
ای وای اگر سپهر رود بر مراد ما
بازار روزگار ز جنس کساد ما
خونی که می‌خورند حریفان به یاد ما

۱۳۵- در کدام گزینه، اختیار زبانی «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» به کار رفته است؟

- ۱) ای باد بی‌آرام ما، با گل بگو پیغام ما
- ۲) ای گل ز اصل شکر، تو با شکر لایق‌تری
- ۳) با خار بودی هم‌نشین، چون عقل با جانی قرین
- ۴) هان ای دل‌مشکین سخن، پایان ندارد این سخن

- کای گل گریز اندر شکر، چون گشتی از گلشن جدا
شکر خوش و گل هم خوش و از هر دو شیرین‌تر وفا
بر آسمان رو از زمین، منزل به منزل تا لقا
با کس نیارم گفت من، آن‌ها که می‌گویی مرا

۱۳۶- در بیت‌های زیر چند بار اختیار زبانی «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» به کار رفته است؟

- «چو یار آشنا از ما چنان بیگانه می‌گردد
از آن دل‌بستگی دارد دل ما با سر زلفش»
- ۱) ۴
۲) ۳
۳) ۲
۴) ۱

- شود جانان خویش آن کس که جانی آشنا دارد
که هر تازی ز گیسویش رگی با جان ما دارد»

۱۳۷- در کدام گزینه از هر دو اختیار زبانی «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» و «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» استفاده شده است؟

- ۱) ای که از بهر نماز گوش جان بر قامت است
- ۲) سوختیم ای مطرب بربط‌نواز چنگ‌زن
- ۳) ای خوشا در مجلس روحانیان، گاه صبح
- ۴) گر ز دست ساقی تحقیق، جامی خورده‌ای

- قامتی را جو که آید سرو پیشش در نماز
ساز را بر ساز کن امشب دمی با ما بساز
دل‌نوازان، عودسوز و پرده‌سازان، عودساز
می‌پرستی را حقیقت دان و هستی را مجاز

۱۳۸- تعداد استفاده از اختیار «تغییر کمیّت مصوت کوتاه به بلند» در کدام بیت، کم‌تر است؟

- ۱) به یک خمیازه گل طی شد ایام بهار من
- ۲) بگو تا آستین از دیده خون‌بار بردارم
- ۳) نشاندی از فریب وعده صد بارم به خاک و خون
- ۴) نفس در خانه آینه این‌جا راست می‌کردی

- به یک شبنم نشست از جوش، خون لاله‌زار من
غباری هست اگر بر خاطرت از رهگذار من
نکردی شرم یک بار از دل امیدوار من
اگر آگاه می‌گشتی ز درد انتظار من

۱۳۹- کدام گزینه در «وزن و مفهوم» با بیت زیر یکسان است؟

- «شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هابل
غم دل با تو نگویم که تو در راحت نفس
ز من مپرس که خواجه چگونه صید فتادی
هر آن کاو خاطر مجموع و یار نازنین دارد
کسی حال شبم داند که چون من روز گرداند»

- کجا دانند حال ما سبک‌باران ساحل‌ها؟
شناسی که جگر سوختگان در آلم‌اند
تو حال قید چه دانی که بی‌خبر ز کمندی؟
سعادت، همدم او گشت و دولت، هم‌نشین دارد
تو خفته مست با شاهد چه دانی حال بیداران؟

۱۴۰- مفهوم کدام گزینه از سایر گزینه‌ها دور تر است؟

- ۱) زندگانی‌ست که جز مرگ، سرانجام نداشت
- ۲) کسی که تاج زرش بود در صبح به سر
- ۳) بر روی زمین چند گئی جای و سرای؟
- ۴) گر اختیار مرگ به دستم دهد قضا

- گر نمی‌بود نفس، صبح کسی شام نداشت
نماز شام ورا خشت زیر سر دیدم
چون جای تو زیر خاک خواهد بودن
روزی هزار بار بمی‌رم برای تو

زبان عربی (اختصاصی)

■ عین الأصحّ و الأدقّ في الجواب للترجمة أو التعريب (۱۴۵ - ۱۴۱):

۱۴۱- «و جعلنا السماء سقفاً محفوظاً»:

- (۱) «و در آسمان سقفی نگه داشته شده را قرار دادیم!»
(۲) «و آسمان را سقفی حفظ شده قرار دادیم!»
(۳) «و آسمان را همانند سقفی نگه دارنده قرار دادیم!»
(۴) «و در آسمان سقفی نگه دارنده قرار دادیم!»

۱۴۲- «ما من إنسان إلا و قد انطوى فيه العالم الأكبر ولكن أكثر الناس لا يشعرون به!»:

- (۱) کدامین انسان است که در وی دنیای بزرگ تر به هم پیچیده نشده باشد، با این حال بیشتر مردم آن را نمی دانند!
(۲) هیچ انسانی نیست مگر آن که درونش دنیایی بزرگ تر به هم پیچیده شده است، اما بیشتر مردمان آن را نفهمیده اند!
(۳) هیچ انسانی نیست که دنیای بزرگی در درونش به هم پیچیده نشده باشد، اما بیشتر مردم آن را احساس نمی کنند!
(۴) هیچ انسانی نیست مگر این که در درون او دنیای بزرگ تر به هم پیچیده شده است، اما بیشتر مردمان آن را حس (احساس) نمی کنند!

۱۴۳- «لن يسلب المؤمن من نملة جُلب شعيرة و إن أعطي الأقاليم السبعة!»:

- (۱) هرگز مؤمن پوست جویی را به زور از مورچه ای نمی گیرد، اگرچه اقلیم هفتم به وی داده شود!
(۲) اگر به مؤمن سرزمین های هفتگانه اعطا شود، هرگز پوست جویی را به زور از مورچه نمی گیرد!
(۳) هیچ مؤمنی به زور از مورچه پوست جویی را نخواهد گرفت، اگرچه سرزمین هفتگانه به او داده شود!
(۴) مؤمن از یک مورچه پوست جویی را به زور نخواهد گرفت، اگرچه سرزمین های هفتگانه به وی داده شود!

۱۴۴- عین الخطأ:

- (۱) قلیلون من یقبلون علی الحق! کم اند کسانی که حق را می پذیرند!
(۲) هذه الأوعية صُنعت من النحاس! این ظرفها از مس ساخته شده اند!
(۳) أصبحت هذه الأراضي صالحة للزراعة! این زمینها قابل کشت شده اند!
(۴) لا تُعينوا الظالمين في حياتكم أبداً! هرگز ستمگران را در زندگی تان یاری نکنید!

۱۴۵- «این مهندسان لبخندزنان وارد کارخانه شدند!»: عین الصحيح:

- (۱) هذان مهندسان دخلوا المصنع مبتسمين!
(۲) دخل هؤلاء المهندسون المصنع مبتسمين!
(۳) هؤلاء المهندسون دخلوا المصنع و هم مبتسمين!
(۴) هاتان المهندستان دخلتا المصنع مبتسمين!

■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۱۵۰ - ۱۴۶):

۱۴۶- عین الصحيح في الإعراب و التحليل الصرفي: (إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا)

- (۱) عملوا: فعل ماضٍ - للجمع المؤنث الغائب - مجرد ثلاثي / فعل و الجملة فعلية
(۲) الصالحات: اسم - جمع سالم للمؤنث - اسم فاعل من فعل مزيد ثلاثي / مفعول و منصوب
(۳) أجر: اسم - مفرد مذکر (جمعه: أجور) - معرب / مفعول لفعل «لا نُضِيعُ» و مرفوع بالفتحة
(۴) أحسن: فعل ماضٍ - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي من باب إفعال / فعل و الجملة فعلية

۱۴۷- عین ما فيه جمع سالم للمذكر:

- (۱) قامت بشراء الديناميت عشرات الدول!
(۲) وُلد سنة ألف و ثمانمئة و ثلاثة و ثلاثين!
(۳) من هو مخترع مادة النيتروغليسرين؟
(۴) اللبون هو الذي يلد و يُرضع صغيره!

۱۴۸- عین «لا» النافية للجنس:

- (۱) إِنَّ يوم البعث لا يبع فيهِ و لا خلة!
(۲) لا الفخر إلا لمن اكتسب المعالي بنفسه!
(۳) لا أحب أبداً السخرية من الآخرين!
(۴) إلهي و ربّي؛ لا معبود لي سواك!

۱۴۹- عین ما فيه حرف لتأكيد الجملة الاسمية:

- (۱) كأنّ هذا الرجل بحر من المعارف!
(۲) لعلّ الخير ينزل علينا!
(۳) إنّ النجاح مع الاجتهاد!
(۴) ليت السلام يعمّ عالماً!

۱۵۰- عین الحال يختلف نوعه عن البقية:

- (۱) يُولد صغير الباندا و هو أصغر من فأراً!
(۲) عاشت هذه المرأة طوال عمرها بكماً!
(۳) قُم بعملك وحيداً و لا تتوكّل على أحد!
(۴) تحبّ هذه السمكة أن تصيد و تأكل الفرائس حيّة!

- ۱۵۱- در آستانه جنگ جهانی اول، کدام کشور محور تشکیل «اتحاد سه‌گانه» در اروپا شد؟
 (۱) آلمان (۲) انگلستان (۳) روسیه (۴) فرانسه
- ۱۵۲- به کدام دلیل در دوره قاجار، برخی از روزنامه‌نگاران در خارج از کشور اقدام به نشر روزنامه‌هایی به زبان فارسی کردند؟
 (۱) وجود امکانات بیشتر برای چاپ و انتشار روزنامه در برخی کشورها (۲) ماهیت استبدادی حکومت قاجار و نبود آزادی بیان
 (۳) تأثیرگذاری بر سیاست استعماری قدرت‌های جهانی در قبال ایران (۴) آشنایی مردم دیگر کشورها با ایران و ترویج زبان فارسی
- ۱۵۳- کدام یک از متفکران دوره قاجار با این‌که مورخ نبود، اما تاریخ نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد؟
 (۱) میرزا فتحعلی خان آخوندزاده (۲) میرزا آقاخان کرمانی (۳) میرزا محمدجعفر خورموجی (۴) رضاقلی خان هدایت
- ۱۵۴- به ترتیب، «مبارزات امیر عبدالقادر» و «قیام مهدیون» علیه استعمارگران فرانسوی و انگلیسی، در کدام کشورهای آفریقایی انجام شد؟
 (۱) مصر - سودان (۲) الجزایر - مصر (۳) مصر - الجزایر (۴) الجزایر - سودان
- ۱۵۵- دارالطباعة دولتی و دارالترجمه همایونی به ترتیب در دوران کدام پادشاه قاجار تأسیس شدند؟
 (۱) فتحعلی شاه - ناصرالدین شاه (۲) ناصرالدین شاه - فتحعلی شاه
 (۳) فتحعلی شاه - فتحعلی شاه (۴) ناصرالدین شاه - ناصرالدین شاه
- ۱۵۶- کدام گزینه از اقدامات مظفرالدین شاه پیش از آغاز انقلاب مشروطه نبود؟
 (۱) انتخاب عین‌الدوله به صدراعظمی (۲) سه‌بار سفر به اروپا
 (۳) گرفتن وام از بیگانگان (۴) واگذاری بخش‌هایی از ایران به بیگانگان
- ۱۵۷- به کدام دلیل در عصر صفوی، بخشی از ایل افشار به شمال خراسان کوچانده شدند؟
 (۱) ترس از شورش ایل افشار و ادعای سلطنت آنان (۲) مقابله با هجوم افغان‌ها به مرزهای ایران
 (۳) محافظت از مرزهای خراسان در برابر هجوم ازبکان (۴) مقابله با اشغال ایران به دست روسیه و عثمانی
- ۱۵۸- پس از کدام واقعه، نادر ابتکار عمل را به دست گرفت و فرماندهی سپاه تهماسب را عهده‌دار شد؟
 (۱) شکست افغان‌ها و بیرون راندن آنان از ایران (۲) کشته شدن فتحعلی خان قاجار
 (۳) آزادسازی مناطق اشغالی غرب ایران با پیروزی بر عثمانی (۴) شورای دشت مغان
- ۱۵۹- نتیجه سفر هیئت‌هایی که در دوره حکومت کریم خان زند، از فرانسه و انگلستان برای گرفتن امتیاز و ایجاد مراکز تجاری به ایران آمدند، چه بود؟
 (۱) کریم خان برای آنان معافیت گمرکی در نظر گرفت.
 (۲) حکومت زندیه با انگلستان قرارداد توسعه نیروی دریایی ایران را امضا کرد.
 (۳) تجارت خارجی ایران توسعه یافت که به رونق اقتصادی ایران در این دوره انجامید.
 (۴) چون با کریم خان به توافق نرسیدند، گشایشی در روابط صورت نگرفت.
- ۱۶۰- در اوایل دوره قاجار، تولید صنایع دستی در ایران چه وضعیتی داشت؟
 (۱) صنایع دستی در ایران رشد و رونق یافت و کالاهای ایرانی با کیفیت خوب تولید می‌شدند.
 (۲) به دلیل تقاضای بازار جهانی و سرمایه‌گذاری خارجی، تولید و صادرات صنایع دستی ایران رشد چشم‌گیری یافت.
 (۳) کالاهای اروپایی، به ویژه محصولات صنعتی انگلستان، صدمه شدیدی به صنایع دستی ایران وارد آورد.
 (۴) به دلیل بحران‌های شدید سیاسی و نظامی، تولید دچار رکود فراوانی شد.
- ۱۶۱- کدام گزینه، از عوامل مهم ورشکستگی اقتصادی فرانسه در قرن ۱۸ میلادی بود؟
 (۱) صرف منابع مالی هنگفت در سرزمین آمریکا (۲) رشد سریع جمعیت و گسترش بی‌رویه شهرها
 (۳) معافیت اشراف و زمین‌داران بزرگ از پرداخت مالیات (۴) تجملات و ولخرجی‌های شاه و درباریان
- ۱۶۲- اولین مرحله اتحاد نیروهای ضد استبداد در جریان انقلاب مشروطه، در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
 (۱) تخریب بانک استقراضی روس (۲) مهاجرت صغری (۳) اعتراض به نوز بلژیکی (۴) مهاجرت کبری
- ۱۶۳- آقامحمدخان قاجار، پس از تاج‌گذاری در تهران چه تصمیمی گرفت؟
 (۱) تصرف نواحی شمالی و مرکزی ایران (۲) سرکوب طغیان حاکم گرجستان
 (۳) برچیدن حکومت جانشینان نادرشاه (۴) غلبه بر لطفعلی خان زند

۱۶۴- به کدام دلیل، روسیه و انگلیس پس از پیروزی انقلاب مشروطه اختلافات خود را کنار گذاشتند و به موجب قرارداد ۱۹۰۷، ایران را بین خود تقسیم کردند؟

- (۱) قول مساعد محمدعلی شاه به هر دو کشور برای تأمین منافع استعماری آن‌ها در ایران
- (۲) وقوع جنگ جهانی اول و لزوم اتحاد دو کشور برای حفظ منافع و قلمروهای مشترک استعماری
- (۳) در خطر قرار گرفتن مستعمره‌های روس و انگلیس در جاهای دیگر دنیا، توسط استعمارگر جدید یعنی آلمان
- (۴) ترس از قدرت‌گیری دولت مردمی و قدرتمندتر شدن ایران پس از پیروزی انقلاب مشروطه

۱۶۵- کدام گزینه از اقدامات مسیونرهای اروپایی و آمریکایی در ایران به شمار می‌رود؟

- (۱) برای افزایش دانش و آگاهی سیاسی مردم ایران، اقدام به انتشار روزنامه کردند.
- (۲) در تولید و صادرات صنایع دستی ایران سرمایه‌گذاری کردند.
- (۳) نخستین مدرسه‌ها را در ایران تأسیس کردند.
- (۴) معماری اروپایی را در ایران توسعه دادند.

۱۶۶- چند مورد از قراردادهای زیر در دوره قاجار بین ایران و فرانسه بسته شد؟

«قرارداد مجمل - قرارداد آخال - قرارداد گلستان - قرارداد فین کنشتاین - معاهده پاریس»

- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) یک

۱۶۷- میرزا علی اکبرخان مُرّین الدوله (نقاش باشی) به دستور ناصرالدین شاه کدام یک از اقدامات زیر را به انجام رساند؟

- (۱) تکیه دولت را با هدف رونق هنر تعزیه دایر نمود.
- (۲) برجسته‌ترین هنرمندان نقاش، از جمله کمال‌الملک را در تهران گرد هم آورد.
- (۳) در محل فعلی دارالفنون یک تالار نمایش ساخت.
- (۴) مدرسه دوشیزگان را به منظور تحصیل دختران در تهران تأسیس کرد.

۱۶۸- در دوره سلطنت کدام پادشاه قاجاریه، با ورود محصولات جدید کشاورزی از اروپا به ایران، تحولی عظیم در شیوه تغذیه ایرانیان ایجاد شد؟

- (۱) ناصرالدین شاه (۲) محمدشاه (۳) فتحعلی شاه (۴) مظفرالدین شاه

۱۶۹- کارکرد «مکتب‌خانه‌ها» در نظام تعلیم و تربیت سنتی ایران چه بود؟

- (۱) آموزش علوم عقلی (۲) آموزش علوم نقلی (۳) مهارت آموزی شغلی (۴) سواد آموزی مقدماتی

۱۷۰- کدام عبارت‌ها، درباره «بریگاد قزاق»، از مهم‌ترین نیروهای نظامی ایران در دوره قاجار، صحیح است؟

- (الف) در حفظ مرزها و مقابله با هجوم خارجی، کارایی زیادی از خود نشان داد.
 (ب) با تلاش میرزا تقی خان امیرکبیر، امتیاز تأسیس این واحد نظامی به روسیه واگذار شد.
 (ج) تشکیلات نظامی بریگاد قزاق، به دلیل ناکارآمدی افسران روس، نظم و انسجام مناسبی نداشت.
 (د) بیشتر به عنوان نیروی نگهبان شخص شاه و خاندان سلطنت و دفع‌کننده شورش‌ها و اعتراض‌های داخلی عمل می‌کرد.
 (ه) نفرات این نیرو در اوج گسترش کم‌تر از ۱۰ هزار نفر بود.

- (۱) الف، ج، ه (۲) ب، ج، د (۳) الف، ب (۴) د، ه

۱۷۱- با توجه به نقشه، ۷۶ درصد فقیران کشورهای کدام قاره‌ها در نواحی روستایی زندگی می‌کنند؟

- (۱) د - و - ز
 (۲) الف - ب - ج
 (۳) ج - ه - ز
 (۴) الف - ج - د

۱۷۲- در کدام گزینه، تعریف «مگالاپلیس» به درستی بیان شده است؟

- (۱) در نتیجه گسترش دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل و نقل، زنجیره‌ای از مادرشهرها یا کلان‌شهرها پدید آمده‌اند.
- (۲) حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان از نظر اقتصاد و تجارت جهانی دارد.
- (۳) با افزایش شهرنشینی و گسترش حمل و نقل و وسایل ارتباطی، به تدریج حومه‌ها در اطراف شهرها شکل گرفتند.
- (۴) بزرگ‌ترین و مهم‌ترین شهر یک ناحیه، استان یا یک کشور است که مرکز مذهبی و تجاری است.

۱۷۳- بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می‌کنند، چه نامیده می‌شود؟

- (۱) حوزه نفوذ سکونتگاه (۲) دامنه نفوذ (۳) عملکرد و حوزه سکونتگاه (۴) آستانه جمعیتی نفوذ

۱۷۴- کدام عوامل باعث انهدام کشاورزی در اصلاحات ارضی شد؟

- (۱) مهاجرت از روستا به شهر و تغییر قوانین مالکیت به نفع خان‌ها
- (۲) انقلاب سبز و توزیع مجدد زمین به نفع کشاورزان
- (۳) نابرابری فضایی و سرمایه‌داری و افزایش واردات و صادرات کالا
- (۴) صنایع مونتاز و حمایت نکردن دولت از کشاورزان

۱۷۵- کدام گزینه، عوامل فقر شهری را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) سرقت و خشونت (۲) درآمد کم و بیکاری (۳) جرم و بزهکاری (۴) اعتیاد و طلاق

۱۷۶- معماری و طراحی شهر، بازتاب و است.

- (۱) وسایل - نمادها در شهر
- (۲) زیبایی شهر - فضاهای مختلف
- (۳) فرهنگ - هویت شهروندان
- (۴) حفظ محیط زیست - احساس آرامش

۱۷۷- کدام گزینه عبارت‌های زیر را در ارتباط با مدیریت شهرها و کاربری زمین به درستی تکمیل می‌کند؟ (به ترتیب)

- (الف) هدف اصلی مدیران و برنامه‌ریزان شهری، تحقق است.
- (ب) کاربری زمین یعنی

(ج) پایداری شهر حد و حصر و نقطه انتهایی

- (۱) شهر اجتماعی و فرهنگی - نوع اصلاحات ارضی - دارد
- (۲) شهر پایدار - چگونگی استفاده از زمین - ندارد
- (۳) شهر سبز - استفاده از فضای سبز - دارد
- (۴) شهر اقتصادی - چگونگی بهره‌وری از زمین - ندارد

۱۷۸- کدام گزینه سه رکن تحقق روستای پایدار را به درستی بیان می‌کند؟

- (۱) فعال کردن اقتصاد - فضای جغرافیایی - محیط طبیعی
- (۲) خدمات اجتماعی و فرهنگی - انقلاب سبز - اصلاحات ارضی
- (۳) فعال کردن اقتصاد - خدمات اجتماعی و فرهنگی - حفظ چشم‌اندازهای طبیعی
- (۴) محیط طبیعی - انقلاب سبز - فعالیت انسان

۱۷۹- در ارتباط با آمایش سرزمین، کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) آمایش سرزمین سامان دادن و نظم بخشیدن به فضاهای جغرافیایی است.

(ب) به همه جنبه‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی توجه دارد.

(ج) به نیازهای حال و آینده توجه کم و فقط به عدالت در توسعه توجه دارد.

- (۱) غ - ص - ص (۲) ص - غ - ص (۳) غ - ص - غ (۴) ص - ص - غ

۱۸۰- به ترتیب «آمار پدیده‌های طبیعی و انسانی»، «تصاویر ماهواره‌ای»، «مدل‌سازی»، «نقشه‌ها» و «جدول»، مربوط به کدام مراحل در سامانه

اطلاعات جغرافیایی هستند؟

- (۱) پردازش - خروجی - ورودی - ورودی - پردازش - ورودی - خروجی
- (۲) ورودی - ورودی - پردازش - ورودی - خروجی

- (۳) پردازش - ورودی - ورودی - خروجی - ورودی
- (۴) ورودی - پردازش - ورودی - ورودی - ورودی

۱۸۱- عوامل گسترش و تحول در صنعت حمل و نقل در نیم‌قرن اخیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) اکتشافات جغرافیایی - کشف و استخراج نفت
- (۲) پیشرفت‌های علمی و فناوری - کشف و استخراج نفت
- (۳) گسترش تجارت و اقتصاد - فعالیت تسلیحات نظامی
- (۴) افزایش جمعیت - گسترش تجارت و اقتصاد جهانی

۱۸۲- اختراع و تولید انبوه خودرو در و ساخته شدن نخستین لوکوموتیوهای مجهز به موتور بخار در و تولید قطار پرسرعت در

..... بوده است.

- (۱) اواخر قرن ۲۰ - اوایل قرن ۱۹ - نیمه دوم قرن ۱۹
- (۲) اوایل قرن ۲۰ - اوایل قرن ۲۱ - نیمه دوم قرن ۱۹

- (۳) اوایل قرن ۲۰ - اوایل قرن ۱۹ - نیمه دوم قرن ۲۰
- (۴) اواخر قرن ۲۰ - اوایل قرن ۲۰ - نیمه دوم قرن ۲۰

۱۸۳- در ارتباط با حمل و نقل، کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
(الف) حمل و نقل بر زمین، آب و هوا تأثیر می‌گذارد.

(ب) شبکه‌های حمل و نقل هم از محیط جغرافیایی تأثیر می‌پذیرند و هم بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارند.

(ج) کلید توسعه اقتصادی و رکن زیربنای اقتصاد کشورها، حمل و نقل است.

(د) جغرافیای حمل و نقل شاخه‌ای از دانش جغرافیا و جغرافیای اقتصادی است.

(۱) ص - ص - ص - ص (۲) ص - ص - غ - غ (۳) غ - غ - ص - ص (۴) غ - ص - ص - ص

۱۸۴- کدام گزینه مربوط به شیوه‌های حمل و نقل در مسافت‌های نسبتاً دور است؟

(۱) ریلی (۲) آبی - هوایی (۳) لوله‌ای (۴) ریلی - آبی

۱۸۵- کدام گزینه شامل پاسخ درست سؤالات زیر است؟ (به ترتیب)

(الف) یکی از کاربردهای مهم کشتی Ro-Ro در جهان چیست؟

(ب) دو کشور اروپایی که تولیدکنندگان عمده قطار تندرو هستند، کدامند؟

(ج) گسترده‌ترین و طولانی‌ترین شبکه ریلی جهان در کدام کشور است؟

(د) بهترین نوع لوکوموتیو سازگار با محیط چیست؟

(۱) مسافری پرهزینه - اسپانیا و پرتغال - ایالات متحده آمریکا - دیزلی

(۲) حمل خودروهای صادراتی - فرانسه و آلمان - ایالات متحده آمریکا - الکتریکی

(۳) مسافری پرهزینه - انگلستان و فرانسه - روسیه - تجاری

(۴) حمل خودروهای صادراتی - اسپانیا و پرتغال - روسیه - الکتریکی

۱۸۶- کدام گزینه به ترتیب، میزان افزایش تعداد و مسافت آذراه‌ها و بزرگراه‌های کشور نسبت به یک دهه قبل را به درستی نشان می‌دهد؟

(۱) دو برابر - سه برابر (۲) چهار برابر - شش برابر (۳) سه برابر - چهار برابر (۴) چهار برابر - سه برابر

۱۸۷- به ترتیب یک کشتی VLCC با ظرفیت ۶ میلیون بشکه نفت و یک کشتی کانتینری با ظرفیت ۱۵,۰۰۰ TEU، چند کامیون ظرفیت بار دارند؟

(۱) ۱۸,۰۰۰ - ۴۰۰۰ (۲) ۹۰۰۰ - ۲۰۰۰ (۳) ۲۷,۰۰۰ - ۶۰۰۰ (۴) ۳۶۰۰ - ۸۰۰۰

۱۸۸- کدام گزینه به ترتیب مربوط به پرتددترین بنادر مسافری در جنوب ایران است؟

(۱) قشم - بندر عباس - چارک - خرمشهر (۲) بندر بوشهر - خرمشهر - امام خمینی - چارک

(۳) بندر امام خمینی - عباس - شهید رجایی - قشم (۴) بندر لنگه - شهید باهنر - جاسک - چابهار

۱۸۹- ایران به چه کشورهایی از طریق خطوط لوله، گاز طبیعی صادر می‌کند؟

(۱) ارمنستان - افغانستان - پاکستان - ترکمنستان (۲) ترکیه - عراق - آذربایجان - ارمنستان

(۳) ترکمنستان - عراق - ترکیه - پاکستان (۴) افغانستان - پاکستان - کویت - ترکیه

۱۹۰- به ترتیب طول خطوط لوله‌های «نفت» و «گاز» در ایران چند کیلومتر است؟

(۱) ۳۸,۰۰۰ - ۱۴,۰۰۰ (۲) ۱۴,۰۰۰ - ۳۸,۰۰۰ (۳) ۱۴,۰۰۰ - ۴۸,۰۰۰ (۴) ۳۸,۰۰۰ - ۱۳,۰۰۰

۱۹۱- کدام گزینه به ترتیب علت، مفهوم و پیامد عبارتهای زیر است؟

- فراهم شدن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان

- ساختار اجتماعی پویا

- دوری و نزدیکی به علوم طبیعی

(۱) داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آنها توسط علوم اجتماعی - نظام اجتماعی - شکل‌گیری رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی

(۲) آگاهی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری - نظم اجتماعی - شکل‌گیری جامعه‌شناسی خرد و جامعه‌شناسی کلان

(۳) داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آنها توسط علوم اجتماعی - نظم اجتماعی - شکل‌گیری جامعه‌شناسی خرد و جامعه‌شناسی کلان

(۴) شناخت پدیده‌های اجتماعی - نظام اجتماعی - شکل‌گیری رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی

۱۹۲- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط هستند؟

مطالعه پدیده اجتماعی اصل وجود علوم طبیعی اسارتها و ظلمها	قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند.	(ب)	اشتراک زبان‌شناسی و باستان‌شناسی	(د)
(۱) د - ج - ب - الف	(۲) ج - الف - د - ب	(۳) ب - الف - ج - د	(ج)	می‌پذیریم که نتایج سودمندی دارند.

د - ج - ب - الف - د (۴)

د - ج - ب - الف - ج - د (۳)

د - ج - الف - د - ب (۲)

د - ج - ب - الف (۱)

۱۹۳- درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟ (به ترتیب)

الف) ماکس وبر تفهیم را روش مستقلى برای علوم انسانی نمی‌دانست، بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود، می‌انگاشت.

ب) انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود پیروی می‌کند.

ج) موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی خود بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شوند.

(۱) غ - غ - ص (۲) ص - غ - ص (۳) غ - ص - ص (۴) ص - ص - غ

۱۹۴- هر عبارت به کدام اندیشمند اشاره دارد؟ (به ترتیب)

- برای تحقیق درباره بیمارستان روانی به عنوان یک نهاد اجتماعی و اثر آن بر بیماران، ماه‌ها به عنوان کارمند مشغول به کار شد.

- به عنوان بنیان‌گذار جامعه‌شناسی، ابتدا نام «فیزیک اجتماعی» را برای این رشته برگزید.

- معتقد بود آن‌چه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند، باید با روش تجربی اثبات شود، وگرنه ارزش علمی ندارد.

- با ایجاد زندان ساختگی به نحو مفیدی از روش آزمایش در جامعه‌شناسی استفاده کرد.

(۱) دیلتای - کنت - وبر - هورن (۲) گافمن - کنت - وبر - زیملاردو

(۳) گافمن - وبر - کنت - زیملاردو (۴) گافمن - کنت - وبر - هورن

۱۹۵- کدام گزینه عبارتهای زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟ (به ترتیب)

- لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت صحیح و توأمان و انسان‌هاست.

- رویکرد تبیینی بر آن چه، تمرکز می‌کند.

- در اوایل قرن بیستم میلادی، عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای بر علوم تأکید کردند.

(۱) تفاوت‌های فردی، اجتماعی - تفاوت‌های ذهنی و فرهنگی - حس می‌شود - روش - موضوع

(۲) شباهت‌های فردی، اجتماعی - وجوه مشترک - می‌فهمد - روش - موضوع

(۳) تفاوت‌های فردی، اجتماعی - وجوه مشترک - مشاهده می‌شود - موضوع - روش

(۴) شباهت‌های ذهنی، فرهنگی - وجوه تمایز - درک می‌کند - موضوع - روش

۱۹۶- با توجه به دیدگاه جامعه‌شناسی تبیینی به جامعه، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) آنان برخی جوامع را از برخی دیگر پیچیده‌تر می‌دانند که در رفع نیازهای خود تواناترند و به همین دلیل پیشرفته‌ترند.

(۲) جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌بیند.

(۳) طرفداران این دیدگاه گمان می‌کنند که همه جوامع مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به پیچیده تبدیل می‌شوند.

(۴) آنان معتقدند که همان‌طور که انسان بدن و روح دارد، جامعه هم بیرون و درونی دارد و جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات درونی توضیح می‌دهند.

۱۹۷- کدام گزینه به ترتیب مربوط به عبارتهای «مخصوص موجودات طبیعی یا انسانی و اجتماعی نیست»، «به ترتیب نمونه‌ای از علوم انسانی و

نمونه‌ای از علوم اجتماعی»، «دانش همسو با هویت فرهنگی اسلامی و ایرانی» و «رویکردی که از نیمه دوم قرن بیستم با چالش‌های متعددی

مواجه شد» می‌باشد؟

(۱) فلسفه - روان‌شناسی و جامعه‌شناسی - علوم اجتماعی و علوم انسانی بومی - فقط علم فلسفه، علم است.

(۲) اصل وجود - جامعه‌شناسی و روان‌شناسی - دغدغه کشف واقعیت و تشخیص درست و غلط داشته باشد - دانش‌های فراتجربی را هم علم می‌دانستند.

(۳) متافیزیک - جامعه‌شناسی و روان‌شناسی - علوم اجتماعی و اسلامی بومی - همه علوم باید از یک روش، یعنی روش تجربی استفاده کنند.

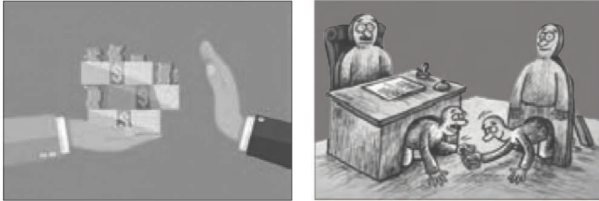
(۴) قوانین کلی موجودات - روان‌شناسی و جامعه‌شناسی - زبان و منطق جهان‌شمول - روش تجربی تنها روش کسب علم می‌دانستند.

۱۹۸- کدام گزینه با عبارت زیر مرتبط است؟

- «زنان ترکمن بعد از ازدواج در زیر چارقدشان حلقه‌ای روی سر قرار می‌دهند که نشانه متاهل بودن آن‌هاست و آنان را از افراد مجرد متمایز می‌سازد.»
- (۱) برای فهم پدیده‌های اجتماعی باید بر ظاهر آن‌ها تأکید کرد و از معانی نهفته در آن عبور کرد و نمادها و نشانه‌های پدیده‌های انسانی و اجتماعی را شناسایی کرد.
- (۲) برای فهم کنش انسان‌ها باید به سراغ روش‌هایی رفت که تنوع‌ها و تفاوت‌های پدیده اجتماعی را در نظر می‌گیرند و این روش‌ها را در مقابل روش‌های کیفی قرار می‌گیرند.
- (۳) برای فهم انگیزه کنشگران باید همدلانه با آن‌ها همراه شد تا مسائل زندگی و آرزوهای آن‌ها را درک کرد و همراهی همدلانه به معنای تأیید کنشگران است.
- (۴) فهم هر کنشی مستلزم دسترسی به معنای ذهنی (فردی) و معنای فرهنگی (اجتماعی) نهفته در آن است.

۱۹۹- تصاویر زیر با کدام گزینه مرتبط هستند؟

- (۱) نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم، برقرار می‌شود و همواره دیگران مطابق انتظارات ما رفتار می‌کنند.
- (۲) در زندگی روزمره، بی‌نظمی بیشتر به چشم می‌آید و نظم از نظر پنهان می‌ماند که با هنر آشنایی‌زدایی می‌توان آن را کشف کرد.
- (۳) دانش‌آموزی که به موقع در مدرسه حاضر می‌شود و راننده‌ای که معمولاً قواعد راهنمایی و رانندگی را رعایت می‌کند، بیشتر دیده می‌شوند.
- (۴) ما می‌توانیم نظم را مشاهده کنیم به دلیل این‌که به نظم عادت کرده‌ایم و باید در ارتباط با آن قدری تأمل کنیم.
- ۲۰۰- در ارتباط با یک پدیده اجتماعی مانند تکدی‌گری، به ترتیب هر یک از رویدادهای «تبیینی»، «تفهیمی-تبیینی» و «تفسیری» چگونه به مطالعه آن می‌پردازند؟

- (۱) توصیف و تبیین تکدی‌گری برای انسجام‌بخشی به جامعه - فهم پدیده تکدی‌گری و داوری علمی کنش‌های متکدیان و ارزیابی آنان - مطالعه تکدی‌گری به روش حس و تجربه و یافتن راهکارهای علمی برای کنترل آن‌ها
- (۲) مطالعه تکدی‌گری با روش حس و تجربه و نگاه از بیرون - مطالعه تکدی‌گری و فهم معنای آن - ورود به جمع متکدیان برای تجربه کنش‌ها و نگاه از درون به آن‌ها برای یافتن معنای کنش‌هایشان
- (۳) نشان دادن علت ایجاد تکدی‌گری در جامعه و افزایش آن - نگاه به مسائل متکدیان از منظر خودشان برای فهم معنای کنش‌هایشان - بررسی پدیده تکدی‌گری به عنوان یک پدیده طبیعی و یافتن راه‌حلهایی برای کنترل آن
- (۴) مطالعه تکدی‌گری برای پیش‌بینی و کنترل آن‌ها - مطالعه آن‌ها با زندگی در بین افراد متکدی و ارزیابی عقاید و ارزش‌ها و نقد و اصلاح آنان - توصیف و فهم پدیده تکدی‌گری به عنوان یک کنش اجتماعی معنادار از طریق نگاه از بیرون
- ۲۰۱- به ترتیب کدام گزینه با نمودارهای زیر مرتبط است؟

- (۱) دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند، بر یک‌دیگر اثر گذاشته و از هم اثر می‌پذیرند و به مرور متناسب می‌شوند - برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند و به عکس دانش عمومی پایه هرگونه دانش است.
- (۲) دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانش از جمله دانش تجربی می‌داند و مرز میان این دو از بین می‌رود - دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد.
- (۳) تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست، دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است - هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگار نیست، تنها دانش علمی تجربی، راه کشف واقعیت و دانش معتبر است.
- (۴) در دانش عمومی، کم و بیش دانش‌های حقیقی و صحیح وجود دارد و دانش علمی، دانش‌های فراتجربی را نیز شامل می‌شود - تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست، دانش علمی از راه تجربه و دانش عمومی از راه جامعه‌پذیری به دست می‌آید.

۲۰۲- کدام گزینه در ارتباط با مفهوم عادت‌زدایی صحیح نیست؟

- ۱) جامعه‌شناس تلاش می‌کند با هنر آشنایی‌زدایی، از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند تا از نوعی دانش عملی و عمومی عبور کند.
- ۲) جامعه‌شناس سعی می‌کند به پیچیدگی و عمق موقعیت اجتماعی که افراد سعی می‌کنند از آن دور شوند نزدیک‌تر شود و پدیده‌های پنهان و شگفت‌انگیز را کشف کند.
- ۳) افراد در زندگی روزمره، غالباً بنا به نیازهای عملی خود با هر موقعیت اجتماعی مواجه می‌شوند و معمولاً از پیچیدگی و عمق آن موقعیت می‌کاهند.
- ۴) افراد در زندگی روزمره از دید خود و برای خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند ولی جامعه‌شناس باید تلاش کند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شود.

۲۰۳- کدام گزینه به ترتیب علت عبارت‌های زیر را نشان می‌دهد؟

- شناسایی آسیب‌ها و اشکالات در دانش عمومی

- فروپاشی جهان اجتماعی

- تعاریف متفاوت از علم

- ۱) کسی که دانش علمی دارد - عدم وجود دانش حاصل از زندگی - هویت فرهنگی جهان‌های اجتماعی مختلف
- ۲) حل مسائل و مشکلات زندگی - عدم وجود دانش علمی - هویت فرهنگی جهان‌های اجتماعی مختلف
- ۳) تلاش‌های علمی عالمان - مختل شدن زندگی اجتماعی - هویت فرهنگی عالمان مختلف
- ۴) کسی که دانش عمومی دارد - عدم وجود دانش علمی - هویت فرهنگی عالمان مختلف

۲۰۴- کدام گزینه فرآیند به رسمیت شناختن تفسیر به عنوان روش ویژه علوم انسانی و اجتماعی را به درستی نشان می‌دهد؟

- ۱) در قرن بیستم، نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند، مورد تأکید قرار گرفت -> زمینه رونق و غلبه تفسیر و رویکرد تفسیری فراهم شد -> غلبه رویکرد تفسیری -> تفسیر در حاشیه تبیین قرار گرفت -> علوم انسانی و علوم اجتماعی دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را یافتند -> تفسیر به عنوان روش مستقل و ویژه علوم انسانی و علوم اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود.
- ۲) نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تفسیر و تبیین تعیین می‌کند، مورد تردید قرار گرفت -> زمینه رونق و غلبه تفهم و رویکرد تفهمی فراهم شد -> فرهنگ‌های گوناگون تفسیرهای مختلفی از زندگی دارند -> غلبه رویکرد تفسیری -> تبیین در مرکز تفسیر قرار گرفت -> علوم انسانی و علوم اجتماعی دیگر دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارند -> تفسیر به عنوان روش مستقل و ویژه علوم انسانی و علوم اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود.
- ۳) در قرن بیستم، نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند، مورد تردید قرار گرفت -> فراهم شدن زمینه رونق و غلبه تفسیر و رویکرد تفسیری -> تبیین در حاشیه تفسیر قرار گرفت -> علوم انسانی و علوم اجتماعی دیگر دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارند -> تفسیر به عنوان روش مستقل و ویژه علوم انسانی و اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود.
- ۴) نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تبیین و تفهم تعیین می‌کند، مورد تردید قرار گرفت -> زمینه رونق و غلبه تفهم را فراهم کرد -> هر فرهنگ، دانش خاص خود را تولید می‌کند -> غلبه رویکرد تفسیری -> به حاشیه رفتن تبیین -> علوم انسانی و علوم اجتماعی دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را می‌یابند -> تفسیر به عنوان روش مستقل و ویژه علوم انسانی و علوم اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود.

۲۰۵- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط هستند؟

حس و تجربه	(الف)	(ج)	یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه
(د)	به معنای وحدت روش علوم است.	دامنه کاربرد آن در جامعه‌شناسی برخلاف علوم طبیعی بسیار محدود است.	(ب)

- رویکرد پوزیتیویستی

- نگاه از بیرون

- آزمایش

- تقلیل دادن انسان‌ها به پیچ و

مه‌های نظم اجتماعی

- ۱) الف - ب - ج - د
۲) د - ج - ب - الف
۳) الف - د - ج - ب
۴) د - الف - ب - ج

۲۰۶- کدام گزینه در ارتباط با «مطالعه موردی» و «جامعه‌شناسی تفهیمی - تبیینی وبر» به ترتیب نادرست و درست است؟

- ۱) از طریق روش‌های آماری پژوهشگر سعی می‌کند موقعیت جغرافیایی، اوضاع جمعیتی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و به طور کلی جزئیات زندگی مردم ده را بررسی کند - وبر معتقد بود که جامعه‌شناسان با نقد و اصلاح عقاید و ارزش‌ها، کار علمی می‌کنند و می‌توانند به مرز میان علم و غیرعلم تردید کنند و زمینه ورود جامعه‌شناسی تفهیمی، تبیینی را فراهم کنند.
- ۲) برای نشان دادن عمق پنهان و منحصر به فرد بودن یک پدیده اجتماعی به کار می‌رود - پدیده‌های معنادار مانند کنش اجتماعی را نیز می‌توان با روش حسی مطالعه کرد و به عمق و معنای آن‌ها پی برد.
- ۳) گافمن از جامعه‌شناسانی بود که برای تحقیق درباره بیمارستان روانی به عنوان یک نهاد اجتماعی از طریق مشاهده مشارکتی به عنوان یک کارمند مشغول به کار شد - جامعه‌شناس نمی‌تواند درباره درست یا غلط بودن عقاید و ارزش‌ها داوری کند.
- ۴) اگر محقق بخواهد تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی مثلاً یک نهاد اجتماعی را به روش کمی مطالعه کند، از این روش استفاده می‌کند - تفهم روش مستقلی برای علوم انسانی نیست، بلکه مقدمه‌ای برای روش علمی که همان روش تجربی است، می‌باشد.

۲۰۷- به ترتیب کدام گزینه به سؤالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

- چرا گاهی علم‌آموزی بر ارزشمندی علم دلالت می‌کند و گاهی با هدف غلبه بر دیگران انجام می‌شود؟

- به ترتیب «ویژگی‌های مهم کنش اجتماعی» و «مهم‌ترین ویژگی‌های کنش اجتماعی» از دیدگاه نظریه پردازان کنش اجتماعی کدام‌اند؟

- پیامد موضوعات متفاوت علوم انسانی و علوم اجتماعی چیست؟

(۱) تنوع و تکثر معانی، پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی - اراده و ارزش - آگاهی و معنا - روش علوم اجتماعی و علوم انسانی همان روش علوم طبیعی یعنی روش تجربی خواهد بود.

(۲) جهان‌های اجتماعی مختلف، معانی ذهنی و فرهنگی متفاوتی پدید می‌آورند - اراده و ارزش - آگاهی و معنا - کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد.

(۳) پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی و تنوع معانی آن‌ها - اراده و خلاقیت - ارزش و اخلاق - وجود انسان را به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد.

(۴) خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود - آگاهی و معنا - اراده و ارزش - کنش‌های انسان به کنش‌های اجتماعی محدود خواهد شد.

۲۰۸- به ترتیب هر عبارت با کدام مفهوم مرتبط است؟

- اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تعیین این‌که چه کسی از نژاد برتر برخوردار است.

- ساخت ابزارهایی برای رسم اشکال هندسی در دورانی که شهود تنها روش علمی قابل قبول بود.

- دو بال موفقیت انسان

- نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی

(۱) ارزش‌زدایی - تأکید افراطی بر نظم موجود - نظم اجتماعی و خلاقیت - اخلاق‌گرایی

(۲) اخلاق‌گرایی - یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی - آگاهی و اراده - معنازدایی

(۳) سقوط ارزش‌ها - فراتر رفتن از نظم موجود - نظم اجتماعی و خلاقیت - هویت‌زدایی

(۴) معنازدایی - حفظ نظم موجود - خلاقیت و نظم طبیعی - هویت‌زدایی

۲۰۹- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

علوم تفهیمی	جامعه‌شناسی خرد و کلان	موضوع فلسفه	فواید علوم اجتماعی
(د)	(الف)	(ج)	(ب)

(۱) نیازمند به هم و مکمل یکدیگرند - ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارند - شناسایی قوانین کلی موجودات - به علوم انسانی به دلیل این‌که به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازند نیز می‌گویند.

(۲) رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی‌اند - ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت است - اصل وجود - به علوم طبیعی به دلیل این‌که به انتقاد از کنش‌های ناپسند آدمیان می‌پردازند، گفته می‌شود.

(۳) ساختار اجتماعی و فرهنگ را مطالعه می‌کنند - فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند - به موجودی خاص مانند موجودات طبیعی، انسانی و اجتماعی می‌پردازد - به علوم اجتماعی به دلیل این‌که به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازند نیز می‌گویند.

(۴) براساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی شکل گرفته‌اند - وسیله رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت را فراهم می‌کنند - اصل وجود - به علوم اجتماعی به دلیل شناخت و فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن نیز می‌گویند.

۲۱۰- به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) نظریه پردازان کنش اجتماعی ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند، ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند.

(ب) لمبروزو با روش تبیینی می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را با مشاهده ویژگی‌های جسمانی و ظاهری تشخیص دهد.

(ج) در دیدگاهی که همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند، دانش‌ها نه کشف و بازسازی واقعیت، بلکه بازخوانی واقعیت‌ها هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.

(د) گروهی که موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی را همان امور انسانی و یکسان می‌دانند، ولی روش آن دو را متفاوت می‌دانند، معتقدند که روش علوم اجتماعی همان روش علوم طبیعی، یعنی روش تجربی است.

(۱) غ - غ - ص (۲) ص - غ - ص (۳) ص - ص - غ (۴) ص - ص - غ - ص

۲۱۱- کدام گزاره، در عین سازگاری با دیدگاه ابن سینا، به مغایرت وجود و ماهیت اشاره‌ای ندارد؟

- (۱) در اطراف ما اشیای فراوانی وجود دارند که هم «چیستی» آن‌ها را می‌شناسیم و هم از «هستی» شان خبر داریم.
- (۲) برخی امور وجود دارند که از «هستی» شان خبر داریم، اما «چیستی» آن‌ها هنوز چندان برای ما روشن نیست.
- (۳) گاهی وقت‌ها «ماهیت» یک شیء را می‌دانیم، اما از بودنش یعنی از وجود و هستی آن خبر و اطلاعی نداریم.
- (۴) «چیستی» هایی را می‌توانیم در ذهن حاضر کنیم؛ در حالی که می‌دانیم حداقل تاکنون در خارج موجود نشده‌اند.

۲۱۲- در همهٔ جملات کدام گزینه، حمل محمول به موضوع نیازمند دلیل نیست؟

- (۱) سنگ مرمر جامد است - اجتماع نقیضین محال است - تمدن ایرانی چند هزارساله است
- (۲) اجزای قضیهٔ حملی تصور است - یکشنبه از روزهای هفته است - تختهٔ کلاس سیاه است
- (۳) در قضیهٔ شرطی حکم همراه با شرط است - اسب شیهه‌کشنده است - غنی بالذات یگانه است
- (۴) اقیانوس آرام، آرام است - مثلث هیچ قطری ندارد - یونان مهد اندیشه‌های فلسفی جهان است

۲۱۳- کدام گزینه درست است؟

- (۱) ابن سینا متأثر از توماس آکوئیناس فرق بین ماهیت و وجود را پایهٔ برهان «وجوب و امکان» خود در اثبات وجود خدا قرار داد.
- (۲) توماس آکوئیناس برخلاف ابن سینا نتوانست اصل مغایرت وجود و ماهیت را پایهٔ برهان‌های خود در خداشناسی قرار دهد.
- (۳) گسترش اصل مغایرت وجود و ماهیت در اروپا و جهان اسلام توسط آکوئیناس، مقدمهٔ طرح مباحث فلسفی جدیدی شد.
- (۴) توجه خاص ابن سینا به مغایرت وجود و ماهیت، تأثیرش را در تاریخ فلسفه و آرای فلسفی جهان اسلام و اروپا نشان داد.

۲۱۴- با توجه به نسبت‌های سه‌گانه در قضایا، کدام نتیجه‌گیری فلسفی از قضیهٔ «لوزی خط بسته‌ای است که چهار زاویهٔ قائمه می‌سازد» و با قضیهٔ**«هر موجود دارای حواس، جاندار است»، صحیح است؟**

- (۱) محمول قضیهٔ اول، به این دلیل که ذاتی موضوع خود می‌باشد، برای آن موضوع ضروری و واجب است.
- (۲) در هر دو قضیهٔ اول و دوم، برقراری ارتباط میان موضوع و محمول غیرممکن، یعنی محال و ممتنع است.
- (۳) محمول قضیهٔ دوم برای موضوع خود ضروری نیست، یعنی موضوع می‌تواند آن محمول را بپذیرد یا نپذیرد.
- (۴) نمی‌توان میان موضوع و محمول قضیهٔ اول ارتباط برقرار کرد، یعنی رابطهٔ موضوع و محمول آن ممتنع است.

۲۱۵- رابطهٔ وجود با موضوع‌های مختلف

- (۱) یکسان نیست، زیرا در هر نوع قضیه‌ای، می‌توان وجود را از موضوع آن سلب کرد.
- (۲) یکسان نیست، زیرا حمل وجود یا همان هستی بر برخی از موضوع‌ها محال است.
- (۳) یکسان است، چون در هر قضیه‌ای حمل وجود بر موضوع آن ممکن است.
- (۴) یکسان است، چون بر مفاهیم واقعی و مفاهیم خیالی نیز می‌توان وجود را حمل کرد.

۲۱۶- فارابی و ابن سینا متفق‌القول‌اند که

- (۱) هر موجود واقعی به حسب ذات و ماهیت خویش یا واجب‌الوجود است یا ممکن‌الوجود.
- (۲) منظور از ممتنع‌الوجود بودن ماهیت‌ها، فقط و فقط وجود خارجی و واقعی مفاهیم است.
- (۳) هر چیزی که بر حسب ذات خود ممکن‌الوجود باشد، لزوماً واجب‌الوجود بالغیر نیز خواهد بود.
- (۴) اگر وجود را از ماهیتی منفک کنیم، آن چیز ضرورتاً ممتنع‌الوجود بالذات خواهد بود.

۲۱۷- به اعتقاد هیوم، باور ما به وجود اجسام و علیت، به ترتیب از کجا حاصل می‌شود؟

- (۱) تجربه - انطباق حسی (۲) حس - عادت روانی (۳) حس - ضرورت فلسفی (۴) شناخت عقلی - تداعی ذهنی

۲۱۸- کدام مورد دربارهٔ علیت، مورد اشتراک هیوم و فیلسوفان مسلمان است؟

- (۱) دانش بشری متکی بر آن است.
- (۲) مکتسب از حس و تجربه نیست.
- (۳) جزء ساختارهای ذهن انسان است.
- (۴) شرط هرگونه معرفت تجربی است.

۲۱۹- کدام گزینه به اصل متفاوتی اشاره می‌کند؟

- (۱) علت‌ها، معلول‌های خود را از حالت امکانی خارج می‌کنند و وجود را برای آن‌ها ضروری می‌نمایند.
- (۲) همهٔ انسان‌ها از شیء الف که ویژگی خاصی دارد، باید آثار متناسب با خودش را انتظار داشته باشند.
- (۳) این‌که چه چیزی، علت چه چیزی است را انسان‌ها باید از طریق تجربه و مشاهده به دست بیاورند.
- (۴) چون سیل باعث تخریب خانه‌ها می‌شود، با ایجاد سد، مانع سیل می‌شویم تا اثر سیل اتفاق نیفتد.

۲۲۰- با پذیرش کدام اصل فلسفی، از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید و لازمه و نتیجه آن اصل کدام است؟

- (۱) سنخیت علت و معلول - قانونمندی‌های معین میان دسته‌های مختلف پدیده‌ها
- (۲) اصل علیت - ارتباط و پیوستگی میان هر شیء و منشأ پیدایش آن
- (۳) وجوببخشی علت به معلول - تخلف‌ناپذیری، ضرورت و حتمیت در نظام هستی
- (۴) سنخیت علت و معلول - جایز بودن پیدایش هر چیزی از هر چیز دیگر

۲۲۱- با توجه به دیدگاه‌های دموکریتوس، کدام گزینه درست است؟

- (۱) ذرات ریز تجزیه‌ناپذیر به طور اتفاقی سبب پیدایش عناصر و اشیای فعلی در جهان شده است.
- (۲) حرکت سرگردان اتم‌ها در فضای نامتناهی موجب پیدایش عناصر موجود در جهان شده است.
- (۳) شکل‌گیری اشیاء و عناصر فعلی جهان در حقیقت به دلیل برخورد اتفاقی اتم‌ها با یکدیگر است.
- (۴) پیدایش جهان هستی ناشی از ذرات ریز تجزیه‌ناپذیری است که هم‌اندازه و هم‌شکل بوده‌اند.

۲۲۲- اگر در بازی‌های مقدماتی پلی‌آف جام جهانی ۲۰۲۲ بین دو تیم فوتبال پرتغال و ایتالیا، رونالدو اتفاقی، مسی را در رختکن تیم پرتغال ببیند،

این موضوع با کدام معنا از معانی اتفاق تناسب دارد؟

- (۱) نفی ضرورت میان پدیده‌ها و علل آن‌ها
- (۲) انکار سنخیت میان اشیاء و آثار آن‌ها
- (۳) انکار هدفمندی و غایت خاص در حوادث جهان
- (۴) وقوع و رخداد حوادث پیش‌بینی نشده

۲۲۳- رهیقت تصمیم دارد با برنامه‌ریزی دقیق و نیز پشتکار و تلاش مستمر در رشته دندان پزشکی قبول شود، اما هدف خواهرش تسنیم پذیرش

در رشته داروسازی است. با توجه به تفاوت اهداف این دو خواهر، کدام عبارت درست است؟

- (۱) رهیقت اتفاق به این معنا که سنخیتی میان اشیاء و آثار آن‌ها نیست را رد می‌کند، زیرا انجام هر تصمیمی را مبتنی بر قبول اصل سنخیت علت و معلول می‌داند.
- (۲) تسنیم اتفاق به معنای عدم ضرورت پدید آمدن معلول از علت نفی می‌کند، زیرا تعیین هر هدفی را مبتنی بر قبول وجوببخشی علت به معلول می‌داند.
- (۳) تسنیم اتفاق به معنای نفی پیش‌بینی‌پذیری معلول را انکار می‌کند، چون وی انجام هر تصمیمی را مبتنی بر پذیرش اصل سنخیت علت و معلول می‌داند.
- (۴) رهیقت اتفاق به معنی هدفمندی و غایتمندی جهان را انکار می‌کند، چون وی قبول دارد که تعیین هر هدفی مبتنی بر هدفمندی انسان و جهان می‌باشد.

۲۲۴- با توجه به دیدگاه‌های افلاطون درباره خدا، تفاوت اصلی خدای وی با خدایان مورد پذیرش جامعه یونان در چیست؟

- (۱) افلاطون هر کدام از مثال خیر و دمیورژ را مبدأ و منشأ یکی از واقعیات جهان می‌شمرد.
- (۲) افلاطون از خدایانی مانند صانع، دمیورژ و مثال خیر نام می‌برد که جایگاه رفیعی دارند.
- (۳) خدای افلاطون یک خدای واحد و معین با یک سری ویژگی‌ها و اوصاف روشن است.
- (۴) خدای معین افلاطون همان مثال خیر است که در مرتبه خلق جهان قرار می‌گیرد.

۲۲۵- ارسطو در بیانات خود، کدام ویژگی را برای خدا ذکر نمی‌کند؟

- (۱) تغییرناپذیر است.
- (۲) محرک عالم است.
- (۳) حقیقت نامتناهی است.
- (۴) ضرورتاً موجود است.

۲۲۶- نظرات فیلسوفان دوره جدید اروپا درباره خداوند

- (۱) همگی متأثر از دیدگاه انکارگرایانه دیوید هیوم است.
- (۲) از نظریات آنان درباره معرفت‌شناسی متأثر است.
- (۳) بر رابطه میان باور به خدا و معناداری زندگی مبتنی است.
- (۴) روش همه آنان مشابه است و مبتنی بر استدلال عقلی است.

۲۲۷- درباره بحث فیلسوفان مسیحی و مسلمان در مورد خداوند نمی‌توان گفت

- (۱) برخی از آن‌ها معتقد بودند در صورتی زندگی انسان معنادار می‌شود که از پشتوانه قبول خداوند برخوردار باشد.
- (۲) برخی از فیلسوفان مسیحی با روش فلسفی یعنی براساس قواعد فلسفی و استدلال عقلی به اثبات وجود خداوند پرداخته‌اند.
- (۳) فیلسوفان مسلمان نتایج تفکر خود درباره خداوند را در کتب فلسفی خویش به صورت استدلالی عرضه داشته‌اند.
- (۴) همگی برهان‌هایشان بر وجود خدا صرفاً مبتنی بر برهان نظم یا علیت یا وجوب و امکان بوده است.

۲۲۸- کدام عبارت درست است؟

- (۱) همه فیلسوفان مسلمان، ابتدا وجود خدا را به دلایل دینی می‌پذیرند و سپس می‌کوشند تا وجود او را اثبات کنند.
- (۲) به عقیده ملاصدرا در نظریه امکان فقری باید به جای نگاه کردن به ماهیت، به حالت امکانی آن ماهیت بنگریم.
- (۳) باید میان نامتناهی بودن تسلسل علل و نامتناهی بودن علل تفاوت قائل شویم، زیرا اولی محال و دومی ممکن است.
- (۴) مقدمات برهان فارابی با چیزی که راسل به فلاسفه الهی نسبت می‌دهد متفاوت است، اما نتیجه سخن هر دو یکی است.

۲۲۹- کدام گزینه از معیارهای زندگی معنادار در منظر فیلسوف الهی نیست؟

- (۱) جهان غایتمند است و می‌توان آن را توضیح داد، در برابر یک وجود متعالی و برتر باید احساس تعهد و مسئولیت داشت.
- (۲) انسان موجودی هدفمند است و می‌تواند این هدف را مشخص کند.
- (۳) انسان گرایش فطری به خیر و زیبایی دارد، گرچه مایزائی برای آن وجود ندارد.
- (۴) آرمان‌های مقدس و فراتر از زندگی مادی معتبر و درست است.

۲۳۰- برهان ابن‌سینا در اثبات وجود خداوند متکی بر دو مفهوم است و وی در این برهان فارابی از امتناع تسلسل علل نامتناهی استفاده
.....

- (۱) وجوب و امکان - همانند - می‌کند.
- (۲) علت و معلول - همانند - می‌کند.
- (۳) وجوب و امکان - برخلاف - نمی‌کند.
- (۴) علت و معلول - برخلاف - نمی‌کند.

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۲۰

جمعه ۱۴۰۱/۰۱/۱۹

آزمون‌های سراسر کنکور

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

آزمون عمومی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۷۵ دقیقه	تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۰۰

عناوین مواد امتحانی آزمون عمومی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه

۱- در معنی چند واژه غلط وجود دارد؟

- (الف) گزند: اسبی که رنگ آن میان زرد و بور باشد.
(ب) مغان: در ادبیات عرفانی به سالکان راه عشق می‌گویند.
(ج) طاق ضربی: طاق احداث شده بین دهانه دو تیر آهن
(د) استبعاد داشتن: بعید و دور بودن از تحقق و وقوع امری
(ه) غایت‌القصوی: حدّ نهایی چیزی، کمال مطلوب
(و) غاشبیه: یکی از نام‌های قیامت، برآمدن از خاک

۴ (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۱ (۴)

۲- معنی چند واژه در مقابل آن نادرست آمده است؟

- «دمساز: درد آشنا) / (حریف: دوست) / (ایدون: این‌جا) / (مستور: پنهان) / (ظن: پندار) / (سور: طعام جشن) / (تاب: پرتو) / (تریاق: زهر) /
(بدحالان: کسانی که سیر و سلوک آن‌ها به سوی حق، تند است.) / (دستور: اجازه) / (مستمع: گوش‌دارنده) / (شیون: ناله و ماتم)»

۱ (۵) ۲ (۴) ۳ (۳) ۴ (۲) ۵ (۱)

۳- در کدام گزینه، معنی همه واژه‌ها درست است؟

- (۱) نشئه: کیفوری / مباحات: افتخارات / قدس: قداست / جلیه: زینت
(۲) بن: پسته وحشی / انگاره: نقشه / نمط: بساط شطرنج / طلیسان: نوعی ردا
(۳) صباح: زیبایی / گرز: ویژگی نوعی مار سمّی و خطرناک / ارغند: خشمگین و قهرآلود / آویخته
(۴) سلسله‌جنبان: محرک / سموم: باد بسیار سرد و زیان‌رساننده / شبیه: همسان / پویدن: رفتن

۴- در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

- (۱) و نیز منزلتی نو نمی‌جویم و در طلب زیادتی قدم نمی‌گذارم که به حرص و گرم‌شکمی منسوب شوم.
(۲) وان‌گاه بر کران چشمه‌ای رفت که در او گوکان بسیار بودند و ملک کامگار و متاع داشتند.
(۳) ایشان را چهار طمع به خلق نباشد، طمع مال و طمع جاه و طمع دعا و طمع ثنا و متابعت مسلسل باشد با حضرت مصطفی (ص).
(۴) الهی ما را در کنج عزلت گوشه‌ای ده و از خوان قناعت توشه شکیبی عنایت نما که به فریب عشوه دنیا از راه رخ نتاییم.

۵- در متن زیر، چند غلط املایی وجود دارد؟

- « هر کجا سختی‌کشیده‌ای تلخی‌دیده‌ای را بینی، خود را ز ولع در کارهای مخوف اندازد و از طوابع آن نپرهیزد و از عقوبت ایزد نهراسد و
حلال از حرام نشناسد.

سگی را گر کلوخی بر سر آید / ز شادی برجهد کاین استخوانی است
وگر نعشی دو کس بر دوش گیرند / لئیم الطبع پندارد که خانی است

- اما صاحب دنیا به عین عنایت حق، ملحوظ است و به حلال از حرام، محفوظ. من همانا که تقریر این سخن نکردم و برهان و بیان نیاوردم،
انصاف از تو توقع دارم.»

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۶- در چند بیت غلط املائی وجود دارد؟

- (الف) گر از حزمش قضا سدّی کشیدی بر جهان، شامل
(ب) در سرای دوستی آن به که فرشی افکنم
(ج) زندگی نذر فنا کن از تلاش آسوده باش
(د) گر خاص قرب حق نشوم و اثمم بدانک
- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۷- به ترتیب ابیات کدام گزینه می‌توانند نخستین بیت از اشعاری باشند که در قالب «دماوندیه» بهار و «مست و هشیار» پروین اعتصامی سروده شده‌اند؟

- (۱) کرده‌است هزار مشکل، آسان
رو یار خویش باش و مجو یاری از کسی
(۲) روح مانی عندلیب گلشن تصویر اوست
نی نی چو شکر هست شکایت چرا کنم؟
(۳) ای نهاده پای همّت بر سر اوج سما
در آن زمان که کن تیغ با کف تو وصال
(۴) شکر خدا را که یک توّجه اقبال
دست از آن ماست گر دست فلک بالاتر است

۸- آرایه‌های مقابل همه ابیات درست است؛ به جز

- (۱) خسرو شیرین خوبان جهان، یار من است
(۲) دیده تا دیده جمالش در خیالش روز و شب
(۳) مهر رویش در دل ما هم‌چو روحی در تنی
(۴) دیده‌تر دامنم تا می‌زند نقشی بر آب
- فارغ است از حال فرهاد غریب غم‌خوری: ایهام تناسب - جناس ناقص
بی سروپا سوبه‌سو گردیده در هر کشوری: کنایه - جناس تام
عشق او در جان ما چو آتشی در مجمری: تشبیه - ایهام
در نظر دارد خیال عارض خوش‌منظری: استعاره - کنایه

۹- اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «پارادوکس - اسلوب معادله - تشخیص - تشبیه - مجاز» مرتّب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- (الف) سفله چون شد مست، در بیداد طوفان می‌کند
(ب) در باغ روزگار ندیده است هیچ‌کس
(ج) کشت از دزدیده‌دیدن‌ها نگاهش عالمی
(د) ای زلف و خط و خال تو از هم‌کشنده‌تر
(ه) رخنه در دل‌ها نه تنها می‌کند مژگان تو
(و) عاشق کسی بود که چو بی‌اختیار شد
- می‌شود از آب، تیغ بدگهر خون‌ریزتر
یک شاخ میوه‌دار ز من سرفکنده‌تر
تیغ خوبان است در زیر سپر خون‌ریزتر
مژگان ز چشم و چشم ز ابرو زنده‌تر
کز تو هر مویی بود از نیشتر خون‌ریزتر
دارد عنان شرم و ادب را کشیده‌تر

- (۱) ج - د - ب - ه - الف
(۲) و - ب - د - ج - الف
(۳) و - الف - د - ه - ج
(۴) د - ج - و - الف - ه

- ۱۰- آرایهٔ مقابل چند بیت درست است؟
- الف) گلشن طبع من آراسته از لاله و نسرين
ب) سپر صلح و صفا دارم و شمشیر محبت
ج) روز روشن به خود از عشق تو کردم چو شب تار
د) نسخهٔ شعر تر آرم به شفاخانهٔ لعلت
ه) گفتمش نیشکر شعر از آن پرورم از اشک
- ۱) پنج ۲) چهار ۳) سه ۴) دو
- ۱۱- همهٔ آرایه‌های کدام گزیننه، در بیت زیر به کار رفته است؟
- «دور از رخت چو خواجه دورم ز صبر و طاقت
ایهام - ایهام تناسب - جناس تام - تشبیه
ایهام تناسب - تناقض - مجاز - کنایه»
- ۱۲- در کدام بیت، نقش دستوری «واژهٔ پایانی» متفاوت است؟
- ۱) هر سؤالی کان ز دریا می‌کنم در باب موج
۲) بر مه فکنده بُرقع شبرنگ روزپوش
۳) در آرزوی روی تو «خواجه» چو بیدلان
۴) در وفا چشم ندارم که ثبات باشد
- ۱۳- در کدام بیت، تعداد «وابستهٔ وابسته» بیشتر است؟
- ۱) بنمای رخ که در شب تاریک طره‌ات
۲) دین می‌کنم فدای سر زلف کافرت
۳) خاک آن بادم که از خاک درت بویی برد
۴) گوییا دود کدامین دل آشفته مرا
- ۱۴- در ابیات زیر، کدام نوع جمله وجود ندارد؟
- «سرو بودی سرو اگر با مردمان گفتمی سخن
گفتمش سرو روان و خواندمش ماه تمام»
- ۱) نهاد + مسند + فعل ۲) نهاد + متمم + مسند + فعل
۳) نهاد + فعل ۴) نهاد + مفعول + مسند + فعل
- ۱۵- تعداد «حذف فعل به قرینهٔ معنوی» در کدام گزینه متفاوت است؟
- ۱) که گفت سعدی از آسیب عشق بگریزد
۲) افسوس که در پای تو ای سرو روان
۳) دعویت به ز معنی، معنیت به ز دعوی
۴) ساقی جامی که عشرتم خام است
- ۱۶- در ابیات زیر، کدام نوع «وابستهٔ وابسته» وجود ندارد؟
- «به تاراج نگاه ناتوانش داده‌ام طاقت
به زلفی بسته‌ام دل از مضامینم چه می‌پرسی»
- ۱) صفت مضاف‌الیه ۲) ممیز ۳) صفت صفت ۴) مضاف‌الیه مضاف‌الیه
- همه در حسرتم ای گل که به گلزار من آیی: تشخیص
با تو آن پنجه نیبم که به پیکار من آیی: مجاز
به امیدی که تو هم شمع شب تار من آیی: تناقض
که به یک خنده دوی دل بیمار من آیی: حس آمیزی
که تو ای طوطی خوش‌لهجه شکرخوار من آیی: حسن تعلیل
- لیکن به طاق ابرو از دلبران تو طاقی»
۲) جناس ناقص - تشبیه - ایهام - حسن تعلیل
۴) تکرار - جناس تام - استعاره - ایهام
- دیده می‌بینم که می‌گوید یکایک را جواب
مه را که دید ساخته از تیره‌شب، نقاب؟
هر شب به خون دیده کند آستین خضاب
که توقع نتوان داشتن از عمر، ثبات
دل گم شده است و راه به مهتاب می‌برد
گر زلف کافر تو بدین سر درآورد
گرد آن خاکم که باد از کوی مه‌رویی برد
به کمند سر زلف تو گرفتار آورد؟
- ماه بودی ماه اگر چاه زنخدان داشتی
سرو اگر بودی کمان‌کش ماه خفتان داشتی»
- به دوستی که غلط می‌برد گمان ای دوست
سر می‌رود و بی تو به سر می‌نرود
جان، روی در تو دارد که قبلهٔ دعایی
مطرب چنگی که حالت زار است
- هنوزم در کمین قامت پیری است ابرویش
دو عالم معنی باریک، قربان سر مویش»

- ۱۷- مفهوم کدام گزینه با بیت «مستمع، صاحب سخن را بر سر کار آورد/ غنچه خاموش، بلبل را به گفتار آورد» متناسب تر است؟
- (۱) من و ما هرچه باشد رغبتی و نفرتی دارد
(۲) طوطی ز معنی سخن خویش، غافل است
(۳) سینه صافان اهل معنی را به گفتار آورند
(۴) نارساگر نبود مستمع صاحب هوش
- ۱۸- کدام گزینه با بیت زیر، ارتباط مفهومی ندارد؟
- «هیچ نقاشت نمی بیند که نقشی برکند»
(۱) تا نگویی ساقیا، کز می چنین بی خود شدم
(۲) نمی سازد متاع هوش با یوسف خربداران
(۳) مدهوشی و مستی نه گناه دل زار است
(۴) ای دریغاکز وصال یار، ما را رنگ نیست
- ۱۹- مفهوم کدام گزینه با بیت «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی» متناسب است؟
- (۱) جگرگداز بود زردرویی مَنّت
(۲) طبع ناقص را میر در امتحانگاه کمال
(۳) رنگ زرد ما عیار قدرت عشق است و بس
(۴) طلا ز صحبت اکسیر بی نیاز بود
- ۲۰- مفهوم کدام گزینه با عبارت زیر، متناسب است؟
- «به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم، دامنی پُر کنم هدیه اصحاب را. چون برسیدم، بوی گُلَم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت!»
- (۱) گوهریم اما ز پیچ و تاب دریا بی خبر
(۲) از قضا بی خبری ورنه در این عرصه وهم
(۳) هر که از عاقبت بی خبری، باخبر است
(۴) زان لحظه که در گردن ما دست فکنده است
- ۲۱- مضمون کدام بیت با بیت «عشق چون آید، برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را» تناسب بیشتری دارد؟
- (۱) نمی گردد حریف نفس سرکش، عقل دریادل
(۲) چنین که عقل کشیده است زیر بند تو را
(۳) ز قید نفس، تو را عقل می کند آزاد
(۴) عشق آتش دست می بندد دهان عقل را
- ۲۲- مفهوم کدام گزینه با بیت «تن ز جان و جان ز تن مستور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست» متناسب تر است؟
- (۱) آن خروش صور کز دورت به گوش افتاده است
(۲) غافل از فهم زبان درد بودن شرط نیست
(۳) مقتضای عجز، عجز است از فضولی شرم دار
(۴) محرم اسرار خاموشان زبان و گوش نیست
- جهان، وعظ است لیکن گوش می باید نصیحت را
هر کس سخنور است سخندان نمی شود
طوطی از آیینۀ بی زنگ، گویایی گرفت
کوتاهی زینت شایسته زلف سخن است
- و آن که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای
داروی بیهوشی ام آن شکل و آن رفتار بود
مَدَم افسون خودداری نگاه جلوه سودا را
چون هوش ربای دل مدهوش، تویی تو
دل ز دستم رفته و دلدارم اندر چنگ نیست
- خدا کند که مس ما به کیمیا نرسد
کم عیاری چون محک خواهد طلا، مس می شود
این طلا بی پرده دارد جوهر اکسیر را
سعادت از لسی سایه هما چه کند؟
- جز به روی ما تحیر چشم ما نگشاده است
سر فرمانبر تسلیم ندارد غم تیغ
صائب از باده طربناک نگردهد هرگز
بی خود ز خودیم و خبر از یار نداریم
- تا نفس باقیست ما را متصل باید شنید
نالہ هم هرچند باشد دل گسل باید شنید
هرچه گوید عشق در گوشت خجل باید شنید
من شکست زنگم، آوازم ز دل باید شنید

۲۳- در همه ابیات کنایه‌ای با مفهوم «امر محال» آمده است، به جز

۱) از کف دست اگر موی برون می‌آید	می‌رسد دست به موی کمر یار، مرا
۲) در شوره‌زار دانه اگر سبزی می‌شود	از چرخ بخت اهل هنر سبزی می‌شود
۳) روزی که برف سرخ بیارد ز آسمان	بخت سیاه اهل هنر، سبزی می‌شود
۴) ز حالت مزه آن عقل، مات مانده که چون	یکی شراب خورد دیگری رود از هوش

۲۴- مفهوم کدام گزینه با بیت زیر، متناسب‌تر است؟

«کلمات را کنار زنی و در زیر آن، روحی را که در این تلقی و تعبیر پنهان است، تماشا کنید.»

۱) معنی نازک نماید جلوه در دل‌های صاف	می‌توان دیدن هلال عید را بهتر در آب
۲) لباس نارسای لفظ، معنی را کجا پوشد؟	کف بی‌مغز باشد لفظ و بحر بیکران، معنی
۳) غبار ما و من از صاف معنی غافلیم دارد	اگر زین جوش بنشینم شراب ناب می‌گردم
۴) شور دریای سخن از دل پر جوش من است	قفل گنجینه معنی، لب خاموش من است

۲۵- کدام گزینه با بیت «در عشق کسی قدم نهاد کیش جان نیست / با جان بودن به عشق در سامان نیست» تناسب مفهومی بیشتری دارد؟

۱) میندیش از غم عالم چو با عشق، آشنا گشتی	که آتش خود ز راه خود، خس و خاشاک برگیرد
۲) اسیر عشق را از عشق، آزادی نمی‌باشد	چه امکان دارد از خود برگ نخل ایمن افشانند؟
۳) بستر و بالین چه می‌داند مریض عشق چیست	چون سیوا از دست خود بالین کند رنجور عشق
۴) طرف، عشق است غیر از ترک هستی نیست تدبیری	که شمشیر از حریف خود، سلامت بر نمی‌دارد

■ عَيْنُ الْأَصْحَاحِ وَالْأَدَقُّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ (۳۵ - ۲۶):

۲۶- «و لا تَهْنُوا و لا تَحْزَنُوا و أنتم الأعْلون»

(۱) «و دچار سستی و غمگینی نشوید، زیرا شما برترین‌ها هستید!»

(۲) «و سست نشوید و ناراحت نگردید، درحالی‌که شما برترین هستید!»

(۳) «و سست نمی‌شوید و محزون نمی‌گردید، زیرا شما برترینان هستید!»

(۴) «و سستی نکنید و ناراحت نگردید، درحالی‌که شما والا مقام هستید!»

۲۷- «یا من یفخر جهلاً بالنسبِ اعلم أنما الناس لأمّ و لأب»:

(۱) ای که از روی نادانی به اصل و نسب می‌بالی، بدان که مردم فقط از یک پدر و مادر هستند!

(۲) ای کسی که از روی جهالت به دودمانت می‌بالی، بدان که مردم همه از یک پدر و مادر هستند!

(۳) ای افتخارکننده از روی نادانی به اصل و نسب، این را بدان که مردمان از یک مادر و پدر هستند!

(۴) ای آن‌که از روی جهالت به دودمان افتخار می‌کنی، این را بدان که مردم از یک مادر و پدر هستند!

۲۸- «قد ینخر الحق من أفواه أهل الباطل فخذوه و لا تنظروا إلی من قال»:

(۱) ممکن است از دهان اهل باطل حق بیرون بیاید، پس آن را بگیرید و به کسی که گفته است، ننگرید!

(۲) حقیقت از دهان اهل باطل هم خارج می‌شود، بنابراین آن را بگیرید و به کسی که گفته است نگاه نکنید!

(۳) گاهی از دهان‌های اهل باطل حق بیرون می‌آید، پس آن را بگیرید و به کسی که گفته است، ننگرید!

(۴) چه بسا حقیقی که از دهان‌های اهل باطل خارج شود، پس آن را بگیرید بدون آن‌که به گوینده آن نگاه کنید!

۲۹- «لا تجتمع خصلتان فی مؤمن: البخل و الکذب»:

(۱) دو صفت است که در مؤمن جمع نمی‌شود: بخل و دروغ!

(۲) خست و دروغ دو خصلتی هستند که در یک مؤمن جمع نمی‌شود!

(۳) دو ویژگی در یک مؤمن جمع نمی‌شود: خست و دروغ‌گویی!

(۴) دو صفت هرگز در هیچ مؤمنی جمع نمی‌شود: بخل و دروغ‌گویی!

۳۰- «لا تُمیتوا القلوب بکثرة المعاصی فبطاعة الله تحیی القلوب و بالذنوب تمیت»:

(۱) دل‌ها را با زیاد گناه کردن نمیرانید، چه دل‌ها به اطاعت خداوند زنده هستند و با گناه می‌میرند!

(۲) قلب‌ها نباید با کثرت گناهان بمیرند، و قلب‌ها با اطاعت خدا زنده می‌شوند و با گناهان می‌میرند!

(۳) قلب‌ها را با کثرت گناهان نمیرانید چه قلب‌ها با اطاعت خداوند زنده هستند و با گناهان می‌میرند!

(۴) دل‌ها را با زیادی گناهان نمیرانید، و اطاعت از خداوند مایه حیات دل‌ها و گناهان مایه مرگ آنها!

۳۱- «أحياناً یصاب العظماء بخيبة الأمل ممّا یجری علی ألسن الناس»:

(۱) گاهی آن‌چه بر زبان‌های مردمان جریان دارد، بزرگان را دچار ناامیدی می‌کند!

(۲) گاهی بزرگان از آن‌چه بر زبان‌های مردمان جریان دارد، دچار نومیدی می‌شوند!

(۳) بعضی وقت‌ها بزرگان از آن‌چه مردم بر زبان‌هایشان جاری می‌کنند، نومید می‌شوند!

(۴) بعضی اوقات بزرگان هم به خاطر آن‌چه بر زبان‌های مردم جاری است، احساس ناامیدی می‌کنند!

۳۲- «نُشرت فی إحدى الصحف الفرنسية مقالة عن نوبل لُقّب فیها بتاجر الموت»:

(۱) در یکی از نشریات فرانسوی از نوبل که تاجر مرگ لقب گرفته بود، مقاله‌ای منتشر شد!

(۲) یکی از روزنامه‌های فرانسوی مقاله‌ای را از نوبل منتشر کرد که در آن تاجر مرگ لقب گرفته بود!

(۳) در یک روزنامه فرانسوی مقاله‌ای از نوبل منتشر شد که در آن او را به تاجر مرگ لقب داده بودند!

(۴) مقاله‌ای از نوبل در یکی از نشریات فرانسوی منتشر شد که در آن به تاجر مرگ لقب داده شده بود!

۳۳- عین الصحیح:

- (۱) من علّمني علماً أبجله طول حیاتی! هرکس به من دانشی را بیاموزد، در طول زندگی ام او را گرامی می‌دارم!
- (۲) إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ أبدأ! بی‌شک خداوند هرگز پاداش احسان‌کنندگان را تباه نساخته است!
- (۳) لم أعلم أنّ هذه المادّة سريعة الانفجار! دانایتر نبودم به این‌که این ماده به سرعت منفجر می‌شود!
- (۴) ليت أيدي الظالمين تنقطع عن بلادنا! کاش دست ستمگران از کشور ما قطع شود!

۳۴- عین الخطأ:

- (۱) كانت الأم تُرضع طفلتها جائعة! مادر به کودک گرسنه‌اش شیر می‌داد!
- (۲) كان المزارع يدعو الله أن ينزل المطر كثيراً! کشاورز از خداوند می‌خواست که باران، بسیار بیاردا!
- (۳) الطلاب المجتهدون يحضرون في الامتحان غير خائفين! دانش‌آموزان کوشا بی‌ترس در امتحان حاضر می‌شوند!
- (۴) قد أفلح الذين آمنوا بالله و عملوا الصالحات! کسانی‌که به خداوند ایمان آوردند و کارهای درست انجام دادند، رستگار شده‌اند!

۳۵- «کارگران تلاشگر، در کارخانه کار می‌کنند!» عین الصحیح:

- (۱) يشتغل في المصنع عمال مجتهدون! (۲) العمال المجتهدون يشتغلون في المصنع!
- (۳) يشتغل العمال في المصنع مجتهدين! (۴) يشتغلون العمال المجتهدون في مصنع!

■ اقرأ النصّ التالي بدقّة ثمّ أجب عن الأسئلة التالية بما يناسب النصّ (۴۲ - ۳۶):

تُعرف الصحراء بأنّها منطقة حارّة جافّة وفيها قليل من الحيوانات والنباتات. تقع الأراضي الصحراوية غالباً في المناطق الدافئة و تُشكّل الصّحاري حوالي ثلث مساحة اليابسة على كوكب الأرض! إنّ الأمطار في الصحراء غير منتظمة و يتفاوت معدّلها السنويّ و قد تنقطع الأمطار لعدّة سنوات ثمّ تُمطر بغزارة (بكثره) لبضع ساعات فقط. ترتفع درجة الحرارة في الصحراء نهاراً إلى درجات كبيرة جدّاً و تنزل في الليل و هو ما يُشكّل صَعَطاً على الصّخور و يُسبّب في تكسّرها!

معظم سكّان الصحراء زُعاة يتنقلون من مكان لآخر بحثاً عن الماء و العشب للماشية و هم يسكنون الخيام و يعرفون كيف يُواجهون الشّمس المحرقة و العواصف الرملية. و ليس في البادية قانون يحكمها و إنّما تحكمها العادات و التقاليد. و البدو (الذين يعيشون في الصحراء) قبائل صغيرة أو كبيرة و لكلّ قبيلة رئيس يختاره الشيوخ لا تصافه بالشجاعة و الكرم و العقل. و من عادات البدو إكرام الضيف و الوفاء بالعهد و الشجاعة!

۳۶- صف لنا البيئة الصحراوية:

- (۱) إنّ الصحراء أرض حارّة لا حياة فيها! (۲) تُشاهد في الصحراء اليوم مظاهر الحياة الحديثة!
- (۳) إنّها تُشكّل بالإجمال ثلث مساحة الأرض! (۴) المطر فيها قليل و يحكمها الجفاف و الحرارة!

۳۷- عین الخطأ: من مُميّزات الصحراء

- (۱) أنّ معظم ساكنيها يستفيدون من الخيول و الماشية! (۲) أنّ درجة الحرارة تتغيّر كثيراً!
- (۳) أنّه يمكن أن لا ينزل المطر لعدّة سنوات! (۴) أنّ النهار أطول من الليل بسبب درجة الحرارة!

۳۸- عین الخطأ: أهل البادية

- (۱) هم أفواہ يُعرفون بالكرم و الشجاعة! (۲) يعملون بالتجارة و الصناعة!
- (۳) ينتخبون من هو أكثر ذكاء كرئيس لهم! (۴) معيشتهم صعبة و قاسية!

۳۹- على حسب النصّ

- (۱) يجب أن تحكم العادات و التقاليد على جميع المجتمعات البشرية!
- (۲) ليس هناك أيّ جمال في الصحراء!
- (۳) على العاقل أن يتجنّب العيش في الظروف الصعبة!
- (۴) يستطيع الإنسان أن يتعوّد مع ظروف الحياة مهما كانت قاسية!

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (٤٢ - ٤٥):

٤٥- «تُشكَّلُ»:

- (١) فعل مضارع - للمفرد المؤنث الغائب - مزيد ثلاثي من باب تفعيل / فعل و الجملة فعلية
- (٢) للغائبة - مزيد ثلاثي بزيادة حرف واحد - متعدّد - مجهول / فعل و الجملة فعلية
- (٣) فعل مضارع - مزيد ثلاثي (مصدره: تشكيل) - معرب / فعل مع فاعله و الجملة فعلية
- (٤) للغائبة - مزيد ثلاثي من باب تفعيل (حروفه الأصلية: ش ك ل) / فعل و «حوالي» مفعوله

٤١- «يتنقلون»:

- (١) فعل مضارع - للجمع المذكّر الغائب - مزيد ثلاثي من باب تفعّل / فعل و الجملة فعلية
- (٢) للغائبين - مزيد ثلاثي (له حرفان زائدان) - متعدّد - معرب / فعل مع فاعله و الجملة فعلية
- (٣) فعل مضارع - مزيد ثلاثي (مصدره: تنقل) - لازم / فعل مع فاعله و الجملة فعلية
- (٤) للجمع المذكّر الغائب - مزيد ثلاثي من باب تفعّل - معلوم - معرب / فعل و الجملة فعلية

٤٢- «اليابسة»:

- (١) اسم - مفرد مؤنث - معرّف بأل / صفة و مجرورة
- (٢) اسم فاعل من فعل مجرّد - معرب / مضاف إليه و مجرور
- (٣) اسم - مفرد مؤنث - معرب / مضاف إليه و مجرورة
- (٤) مفرد مؤنث - اسم فاعل - معرّف بأل / مضاف إليه و مجرور بالكسرة

■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (٥٥ - ٤٣):

٤٣- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (١) إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَرْسَلَ أَنْبِيَاءَهُ الْهَادِينَ مُبَشِّرِينَ!
- (٢) الْمُحْسِنُونَ يُخَصِّصُونَ ثَرَوَاتِهِمْ لِتَقْدِمِ الْبَشَرِيَّةِ!
- (٣) أَشَاهِدُ زَمِيلِي مُحَمَّدًا وَهُوَ جَالِسٌ بَيْنَ شَجَرَتَيْنِ!
- (٤) إِنَّ الْمُخْتَرِعَاتِ الْحَدِيثَةَ قَدْ سَاعَدَتِ الْإِنْسَانَ كَثِيرًا!

٤٤- عین الخطأ في التعريف:

- (١) العاصمة: رياح شديدة قد تُسقط الأشجار!
- (٢) السّلام: حالة لا يوجد فيه أيّ قتال أو حرب!
- (٣) التقنيّة: أسلوب يُساعد الإنسان في إنجاز عمله!
- (٤) المنجم: مكان قد اختبأ فيه الذهب و الفضة و نحوهما!

٤٥- عین ما فيه الجمع المكسر أو التكسير أكثر:

- (١) دواؤك فيك و ما تبصر / و داؤك منك و لا تشعر
- (٢) التّاس من جهة الآباء أكفاء / أبوهم آدم و الأمّ حواء
- (٣) و قدّر كلّ امرئ ما كان يحسنه / و للرجال على الأفعال أسماء
- (٤) ففّر بعلم و لا تطلب به بدلاً / فالتّاس موتي و أهل العلم أحياء

٤٦- عین الصحيح عن نوع «لا»:

- (١) لا تُهمّلوا في أداء واجباتكم! النافية
- (٢) من لا يعمل، يُضرب بالكتاب! الناهية
- (٣) ما لعلّي و لذة لا تبقى! النافية للجنس
- (٤) لا تجلسي في هذا المكان! الناهية

٤٧- عین الصحيح في النفي:

- (١) كان أخي يكتب دروسه! ← كان أخي لم يكتب ...
- (٢) يشعر الإنسان بعظمة نفسه! ← ما يشعر الإنسان ...
- (٣) هؤلاء يعبدون الأصنام في المعابد! ← هؤلاء لا يعبدوا ...
- (٤) يُطالع الطالب الآن درسه في المكتبة! ← لن يُطالع الطالب ...

٤٨- عین حرفاً مشبهاً بالفعل يُفيد التشبيه:

- (١) إِنَّ أَهْلَ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ!
- (٢) ليت الربيع الجميل يدوم طويلاً!
- (٣) كأنّ مقاتلينا بنيان مرصوص!
- (٤) قرأته عدّة مرّات ولكنني لم أفهم!

٤٩- عین الصحيح (عن الحال):

- (١) رجع اللاعبون من المباراة مسرورون!
- (٢) رجع اللاعبون من المباراة هم مسرورون!
- (٣) رجع اللاعبون من المباراة و هم مسرورين!
- (٤) رجع اللاعبون من المباراة و هم مسرورون!

٥٥- عین ما فيه الحال أكثر:

- (١) و لا يهنوا و لا يحزنوا و هم أعلون!
- (٢) أقوى التّاس من يعفو عن عدوّه مقتدراً!
- (٣) من أذنّب و هو يضحك دخل التّار و هو يبكي!
- (٤) يبقى المحسن حيّاً و إن نُقل إلى منازل الأموات!

۵۱- چگونه تفکری در بیان نبوی برترین عبادت معرفی شده و نتیجه آن چیست؟

- (۱) «فِي اللَّهِ وَ فِي قُدْرَتِهِ» - پی بردن به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان و شناسایی صفات الهی
- (۲) «فِي كُلِّ شَيْءٍ» - شکوفایی استعدادها و نویدبخش امید به آینده‌ای زیباتر
- (۳) «فِي اللَّهِ وَ فِي قُدْرَتِهِ» - شکوفایی استعدادها و نویدبخش امید به آینده‌ای زیباتر
- (۴) «فِي كُلِّ شَيْءٍ» - پی بردن به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان و شناسایی صفات الهی

۵۲- اگر رابطه خداوند با عالم تکوین را تا حدی مانند رابطه مولد برق با جریان برق در نظر بگیریم، بیانگر چیست و به چه چیزی منتهی می‌گردد؟

- (۱) نیازمندی جهان به خدا در بقا - افزایش عبودیت و بندگی
- (۲) نیازمندی جهان به خدا در بقا - افزایش خودشناسی
- (۳) نیازمند جهان به خدا در آفرینش - افزایش عبودیت و بندگی
- (۴) نیازمندی جهان به خدا در آفرینش - افزایش خودشناسی

۵۳- اگر پرسیده شود: «آیا می‌توان خدا را مشاهده کرد؟» پاسخ این سؤال در کدام عبارت قرآنی نمایان است و شناخت هستی حق تعالی دارای

کدام ویژگی است؟

- (۱) «لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ» - ناممکن
- (۲) «لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ» - ممکن
- (۳) «وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ» - ممکن
- (۴) «وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ» - ناممکن

۵۴- تعبیر واژه «مَعَهُ» در کلام امیر دل‌ها علی (ع) که می‌فرماید: «مَا رَأَيْتُ شَيْئًا إِلَّا وَ رَأَيْتُ اللَّهَ قَبْلَهُ وَ بَعْدَهُ وَ مَعَهُ» کدام است؟

- (۱) همه اشیا و پدیده‌های عالم قبلاً نبوده‌اند پس حتماً علتی آن‌ها را به وجود آورده است.
- (۲) تمام موجودات و اشیا سرتاسر نیازمند و فقیرند و بقای آن‌ها مرهون خداوند متعال است.
- (۳) تنها خداوند است که خالق موت و حیات است، پس در فنای شیء نیز باز خدا مشاهده می‌شود.
- (۴) هر چیزی در این جهان، بیانگر خداوند و نشانگر صفات مختلف خداوند متعال است.

۵۵- وقتی حضرت عیسی (ع) می‌فرماید: «من برایتان از خاک پرنده‌ای می‌سازم و در آن می‌دمم» به کدام مرتبه توحید اشاره دارد و ارتباط آن با

اذن و اجازة الهی چگونه است؟

- (۱) توحید در مالکیت - در کنار آن
- (۲) توحید در مالکیت - در طول آن
- (۳) توحید در ربوبیت - در کنار آن
- (۴) توحید در ربوبیت - در طول آن

۵۶- بعد از پذیرفتن یکتایی و بی‌همتایی خداوند و شریک نداشتن او، کدام اعتقاد مطرح می‌گردد و نقطه مقابل آن کدام است؟

- (۱) «قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ» - شرک در خالقیت
- (۲) «قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ» - شرک در مالکیت
- (۳) «وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ» - شرک در خالقیت
- (۴) «وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ» - شرک در مالکیت

۵۷- حضرت علی (ع) در راه بازگشت از جنگ صفین در پاسخ فردی که سؤال کرد: «آیا رفتن به جنگ بنا بر قضا و قدر الهی بود؟» چه فرمود و

طبق فرمایش ایشان در چه صورتی، پاداش و مجازات بیهوده و باطل می‌شود؟

- (۱) بله - وقتی که قضا و قدر جبری و حتمی باشد.
- (۲) خیر - وقتی قضا و قدر با اختیار انسان سازگار باشد.
- (۳) خیر - وقتی که قضا و قدر جبری و حتمی باشد.
- (۴) بله - وقتی قضا و قدر با اختیار انسان سازگار باشد.

۵۸- چه موضوعاتی از آیه شریفه «قُلْ أَعْيَرَ اللَّهُ أَبْعَى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ...» دریافت می‌گردد؟

(الف) در این آیه پرسش و پاسخ هر دو از سوی خداوند است و خداوند تدبیرکننده جهان خلقت است.

(ب) توحید در خالقیت و ربوبیت خاستگاه عبودیت و بندگی و در یک کلام توحید عملی است.

(ج) همه چیز از خداست و از آن خداوند است و پیامبر تنها رساننده و واسطه فرمان‌های الهی است.

(د) توحید در ربوبیت بدین معناست که مثلاً باغبان و تدبیرش همه از آن خدا و تحت تدبیر او هستند.

(۱) «الف» و «ب» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ج» و «د»

۵۹- سرانجام نامیمون کسانی که بنده همیشگی خداوند نیستند، در کدام عبارت قرآنی مشهود است و آنان در مقابل امتحان و ابتلای الهی

چه موضعی را در پیش می‌گیرند؟

(۱) «حَسِرَ الدُّنْيَا وَ الآخِرَةِ» - «انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ» (۲) «حَسِرَ الدُّنْيَا وَ الآخِرَةِ» - «فَدَكَّرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ»

(۳) «ذَلِكَ هُوَ الْحُسْرَانُ الْمُبِينُ» - «الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ» (۴) «ذَلِكَ هُوَ الْحُسْرَانُ الْمُبِينُ» - «إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا»

۶۰- رابطه میان ابعاد فردی و اجتماعی توحید عملی چگونه است و حاکمیت طاغوت و دستوراتش مؤید کدام موضوع است؟

(۱) متقابل - شرک عملی در بعد فردی (۲) متقابل - شرک عملی در بعد اجتماعی

(۳) تقابل - شرک عملی در بعد اجتماعی (۴) تقابل - شرک عملی در بعد فردی

۶۱- تحقق چه چیزی باعث می‌شود یک جامعه به معنای واقعی آن توحیدی باشد؟

(۱) دارا بودن شرایطی که خداوند برای حاکم تعیین کرده و براساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد و آن را اجرا کند.

(۲) بتواند اقتصاد و فرهنگ را در مسیر توحید اجتماعی سوق دهد و از محرومان و مستضعفان حمایت کند.

(۳) بتواند جامعه را از تفرقه و تضاد خارج کند و براساس حکومت الهی به سوی وحدت و هماهنگی حرکت نماید.

(۴) تلاش ویژه در جهت گسترش عدالت و احیای یکپارچگی و وحدت و با دشمنان مسلمانان مبارزه کند.

۶۲- مفهوم مستفاد از بیت «بر آستان جانان گر سر توان نهادن / گلبنانگ سربلندی بر آسمان توان زد» کدام است؟

(۱) انسان موحد، امیدوار است و در مقابل سختی‌ها و مشکلات صبور و استوار است و آن را زمینه شکوفایی و رشد خویش قرار می‌دهد.

(۲) موحدی که دل به خدا سپرده و زندگی خود را براساس رضایت او تنظیم کرده است، برخوردار از آرامش روحی است و برتر از فرشتگان می‌گردد.

(۳) در نگاه یک انسان مؤمن و موحد، جهان معنایی خاص دارد، از نظر او هیچ حادثه‌ای در عالم بی‌حکمت نیست.

(۴) انسان مؤمن و موحد موجودات را مخلوق خالق خویش می‌داند و آگاهی دارد که خداوند او را مسئول حفظ و آبادانی زمین کرده است.

۶۳- در حدیث نبوی: «هر کس چهل روز کارهای خود را خالصانه برای خدا انجام دهد...» چه نتیجه‌ای بیان شده است و کدام عبارت قرآنی

با این بازتاب هم‌آوایی دارد؟

(۱) چشمه‌های حکمت از قلبش بر زبانش جاری خواهد شد - «هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ»

(۲) مؤمنان با توجه به مراتب اخلاصشان بر یک‌دیگر برتری پیدا می‌کنند - «هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ»

(۳) مؤمنان با توجه به مراتب اخلاصشان بر یک‌دیگر برتری پیدا می‌کنند - «لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا»

(۴) چشمه‌های حکمت از قلبش بر زبانش جاری خواهد شد - «لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا»

۶۴- دعای پیامبر عظیم‌الشان اسلام (ص) که می‌فرماید: «اللَّهُمَّ لَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا» مؤید کدام موضوع درباره‌ی اخلاص است و

خاستگاه این دعا و مناجات در کدام آیه شریفه تجلی دارد؟

(۱) راه‌های قوام‌بخش اخلاص - «يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ»

(۲) میوه‌های درخت اخلاص - «قُلْ أَعْيَرَ اللَّهُ أَبْعَى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ»

(۳) راه‌های قوام‌بخش اخلاص - «قُلْ أَعْيَرَ اللَّهُ أَبْعَى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ»

(۴) میوه‌های درخت اخلاص - «يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ»

۶۵- دل به مهر خداوند ندادن و نیافتن نشانه‌های الهی نتیجه کدام است و راه حل آن در کدام کلام نبوی مذکور است؟

- ۱) نفوذ وسوسه‌های شیطانی و عدم کارایی اخلاص در بندگی - «لا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ»
- ۲) نفوذ وسوسه‌های شیطانی و عدم کارایی اخلاص در بندگی - «إِدْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ وَ فِي قُدْرَتِهِ»
- ۳) گرفتار شدن در غفلت و چشم اندیشه را به روی جهان بستن - «إِدْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ وَ فِي قُدْرَتِهِ»
- ۴) گرفتار شدن در غفلت و چشم اندیشه را به روی جهان بستن - «لا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ»

۶۶- هر یک از موارد زیر به کدام موضوع مربوط می‌گردد؟

- زمینه‌ساز شکوفا شدن اراده و اختیار

- تعیین حدود و ویژگی براساس علم الهی

- «فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا»

- ۱) حقیقت وجدانی اختیار - مقدر به تقدیر الهی - مسئولیت‌پذیری از شواهد وجود اختیار
- ۲) قانون‌مندی جهان - مقدر به تقدیر الهی - تفکر و تصمیم از شواهد وجود اختیار
- ۳) حقیقت وجدانی اختیار - مقصی به قضای الهی - تفکر و تصمیم از شواهد وجود اختیار
- ۴) قانون‌مندی جهان - مقصی به قضای الهی - مسئولیت‌پذیری از شواهد وجود اختیار

۶۷- رابطه اراده الهی و اراده انسان چگونه است و این‌که اراده الهی منشأ ظهور و بروز اختیار انسان است مؤید چه چیزی است؟

۱) از نوع وابستگی به عامل بالاتر - قضای الهی

۲) از نوع وابستگی به عامل بالاتر - تقدیر الهی

۳) از نوع اثرپذیری خاص و به طور مستقیم - تقدیر الهی

۴) از نوع اثرپذیری خاص و به طور مستقیم - قضای الهی

۶۸- اگر گفته شود «خداوند متعال صاحب اختیاری است که تدبیر همه امور به دست اوست» کدام یک از صفات الهی را یادآور شده‌ایم و حقیقت

ناسپاسی در برابر انسان نعمت‌دهنده چیست؟

۱) «اللَّهُ الضَّمَدُّ» - «لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ»

۲) «اللَّهُ الضَّمَدُّ» - «لَمْ يَشْكُرْ لِلَّهِ»

۳) «رَبِّ الْعَالَمِينَ» - «لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ»

۴) «رَبِّ الْعَالَمِينَ» - «لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ»

۶۹- کدام بیت در راستای تبیین «تفکر و تصمیم» به عنوان شهادی بر وجود اختیار می‌تواند مورد استناد واقع شود؟

۱) «هیچ عاقل مر کلوخی را زند؟ / هیچ با سنگی عتابی کس کند؟»

۲) «این که فردا این کنم یا آن کنم / خود دلیل اختیار است ای صنم»

۳) «وان پشیمانی که خوردی زان بدی / ز اختیار خویش گشتی مهتدی»

۴) «گر نبودی اختیار این شرم چیست؟ / این دریغ و خجلت و آزرم چیست؟»

۷۰- در روایات و تعالیم اسلامی «افزایش‌دهنده عمر» و «بهبود بخشیدن به زندگی» و «نزول بلا»، به ترتیب نتیجه چه عواملی است و مؤید

آن کدام عبارت قرآنی است؟

۱) احسان به والدین - آب دادن به درخت تشنه - افزایش گناه - «فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»

۲) صدقه دادن - لقمه حلال - ظلم به دیگران - «فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»

۳) احسان به والدین - آب دادن به درخت تشنه - افزایش گناه - «فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا»

۴) صدقه دادن - لقمه حلال - ظلم به دیگران - «فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا»

۷۱- بازتاب آیه شریفه «وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَ اتَّقَوْا ...» چیست و مؤید کدام جنبه توحید عملی است؟

۱) گشوده شدن برکات آسمان و زمین - اجتماعی

۲) گشوده شدن برکات آسمان و زمین - فردی

۳) هدایت‌یابی به سوی راه‌های پروردگار - فردی

۴) هدایت‌یابی به سوی راه‌های پروردگار - اجتماعی

۷۲- آیه شریفه «قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ...» مؤید کدام سنت الهی است و با کدام آیه شریفه هم‌آوایی دارد؟

(۱) سنت امداد عام الهی - «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا»

(۲) سنت امداد خاص الهی - «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا...»

(۳) سنت امداد خاص الهی - «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا»

(۴) سنت امداد عام الهی - «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا...»

۷۳- آن‌جا که خداوند در سوره هود می‌فرماید: «کسانی که زندگی دنیا و تجملات آن را بخواهند، حاصل کارهایشان را در همین دنیا به آنان

می‌دهیم و کم و کاستی نخواهند دید...» سنت نه‌ادینه شده در کدام آیه شریفه مشهود است؟

(۱) «وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ»

(۲) «كُلًّا نُمِدُّ هُوْلَاءِ وَ هُوْلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَ مَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا»

(۳) «أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يُتْرَكَوْا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَ هُمْ لَا يُفْتَنُونَ»

(۴) «وَ الَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَ إِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ»

۷۴- خداوند متعال در قرآن کریم قبل از الهام بدکاری و پرهیزکاری به انسان به چه چیزی سوگند یاد می‌کند و کدام‌یک مقابل آیه شریفه «قَدْ أَفْلَحَ

مَنْ رَزَقَاهَا» قرار دارد؟

(۱) «وَ نَفْسٍ وَ مَا سَوَّاهَا» - «الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ»

(۲) «وَ نَفْسٍ وَ مَا سَوَّاهَا» - «وَ قَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا»

(۳) «لَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ» - «الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ»

(۴) «لَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ» - «وَ قَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا»

۷۵- قساوت قلب نتیجه کدام رفتار انسان است و در حدیث رضوی راه‌های گناهان بزرگ چه چیزی معرفی شده است؟

(۱) تکرار گناه - گناهان صغیره

(۲) کتمان گناه - گناهان صغیره

(۳) تکرار گناه - توجیه گناه

(۴) کتمان گناه - توجیه گناه

سایت کنکور

Konkur.in

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Questions 76-87 are incomplete sentences. Beneath each sentence you will see four words or phrases, marked (1), (2), (3), and (4). Choose the one word or phrase that best completes the sentence. Then mark your answer sheet.

- 76- He didn't speak much English, he was able to understand what I was trying to say, he helped me find the museum I was looking for.
1) but / so 2) and / so 3) and / but 4) but / but
- 77- The number of deer in this area has increased considerably because too many wolves, their only natural hunters, by local farmers.
1) has been killed 2) have been killing 3) has been killing 4) have been killed
- 78- The new discovery suggests that life could exist on planets very different from Earth,?
1) could they 2) couldn't they 3) does it 4) doesn't it
- 79- The children were very happy to see their grandparents, they had not seen for quite a long time.
1) whose 2) whom 3) when 4) which
- 80- The author spent years facts about different tourist sites in Europe before writing his travel guide.
1) confirming 2) compiling 3) containing 4) consisting
- 81- This cake is delicious! What are the ingredients? There's something in here that I recognize, but I can't what it is.
1) look out 2) insist on 3) figure out 4) give out
- 82- She is now working with pharmaceutical companies to develop a new of drugs that may be more effective than existing ones.
1) comparison 2) information 3) generation 4) population
- 83- Ancient Egyptians the heart as the center of intelligence and emotion, and believed the brain to have no significance whatsoever.
1) achieved 2) inspired 3) regarded 4) produced
- 84- This book is to almost anyone, but mostly to those who like science fiction.
1) influenced 2) discovered 3) recommended 4) experienced
- 85- No public bus serves that village, so you'll have to hire a taxi to take you there, and for the same taxi to pick you up when you are ready to return.
1) confirm 2) involve 3) regard 4) arrange
- 86- You must follow the for essay writing to ensure your essay has the proper format.
1) matters 2) compounds 3) guidelines 4) experiments
- 87- If we the structure of a body until the cells become individually visible, every one of them can be seen to be in intense activity.
1) magnify 2) contain 3) educate 4) discover

PART B: Cloze Test

Directions: Questions 88-92 are related to the following passage. Read the passage and decide which choice, (1), (2), (3), or (4), best fits each space. Then mark your answer sheet.

The world's first cities were built on the banks of the Tigris and Euphrates rivers in what is now Iraq. About 5,000 years ago, the people of Sumer, the ...88... of southern Iraq where the two rivers flow together, began to build what would become great, bustling cities. They ...89... bricks from the riverside mud to build houses and massive temples. The Sumerians also ...90... one of the world's earliest ...91..., by making marks in soft tablets of clay, which they left in the Sun to harden. Their earliest cities, such as Ur and Uruk, became famous all over the Middle East as Sumerian merchants traveled ...92..., trading food grown in the fertile local fields. The Sumerians flourished until about 2000 BC, when desert tribes invaded.

- 88- 1) pack 2) slice 3) range 4) area
 89- 1) were made 2) made 3) have made 4) were being made
 90- 1) exchanged 2) collected 3) installed 4) developed
 91- 1) writing of systems 2) writing systems 3) systems writing 4) system of writing
 92- 1) abroad 2) beyond 3) through 4) above

PART C: Reading Comprehension

Directions: In this part of the test, you will read two passages. Each passage is followed by four questions. Answer the questions by choosing the best choice, (1), (2), (3), or (4). Then mark your answer sheet.

Passage 1:

She took up skating at age 85, made her first movie appearance at age 114, and held a concert in the neighborhood on her 121st birthday.

When it comes to long life, Jeanne Calment is the world's record holder. She lived to the ripe old age of 122. So is 122 the upper limit to the human life span? If scientists come up with some sort of pill or diet that would slow aging, could we possibly make it to 150 – or beyond?

Researchers don't entirely agree on the answers. "Calment lived to 122, so it wouldn't surprise me if someone alive today reaches 130 or 135," says Jerry Shay at the University of Texas.

Steve Austad at the University of Texas agrees. "People can live much longer than we think," he says. "Experts used to say that humans couldn't live past 110. When Calment blew past that age, they raised the number to 120. So why can't we go higher?"

The trouble with guessing how old people can live to be is that it's all just guessing. "Anyone can make up a number," says Rich Miller at the University of Michigan. "Usually the scientist who picks the highest number gets his name in Time Magazine."

Won't new anti-aging techniques keep us alive for centuries? "Any cure," says Miller, "for aging would probably keep most of us kicking until about 120." "Researchers are working on treatments that lengthen the life span of mice by 50 percent at most. So, if the average human life span is about 80 years," says Miller, "adding another 50 percent would get you to 120."

93- What does the story of Jeanne Calment prove to us?

- 1) Humans can live more than 120 years. 2) Old people are as creative as ever before.
 3) Women are sporty even at the age of 85. 4) Women live longer than men.

94- According to Steve Austad at the University of Texas,

- 1) the average human life span could be 110
 2) scientists cannot find ways to slow aging
 3) few people can expect to live to over 150
 4) researchers are not sure how long people can live

95- The underlined word "they" in paragraph 4 refers to

- 1) humans 2) people 3) experts 4) Shay and Austad

96- Who would agree that a scientist will become famous if he makes the wildest guess at longevity?

- 1) Jerry Shay 2) Steve Austad 3) Rich Miller 4) Jeanne Calment

Passage 2:

Last summer I went through a training program and became a literacy volunteer. The training I received, though excellent, did not tell me how it was to work with a real student, however. When I began to discover what other people's lives were like because they could not read, I realized the true importance of reading.

My first student Marie was a 44-year-old single mother of three. In the first lesson, I found out she walked two miles to the nearest supermarket twice a week because she didn't know which bus to take. When I told her I would get her a bus schedule, she told me it would not help because she could not read it. She said she also had difficulty once she got to the supermarket because she couldn't always remember what she needed. Since she did not know words, she could not write out a shopping list. Also, she could only recognize items by sight, so if the product had a different label, she would not recognize it as the product she wanted.

As we worked together, learning how to read built Marie's self-confidence, which encouraged her to continue in her studies. She began to make rapid progress and was even able to take the bus to the supermarket. After this successful trip, she reported how self-confident she felt. At the end of the program, she began helping her youngest son, Tony, a shy first grader, with his reading. She sat with him before he went to sleep and together they would read bedtime stories. When his eyes became wide with excitement as she read, pride was written all over her face, and she began to see how her own hard work in learning to read paid off.

97- What did the author do when she was done with her training?

- 1) She worked in the supermarket.
- 2) She helped someone to learn to read.
- 3) She gave single mothers the help they needed.
- 4) She went to another training program to help a literacy volunteer.

98- Why didn't Marie go to the supermarket by bus at first?

- 1) Because she liked to walk to the supermarket.
- 2) Because she lived far away from the bus stop.
- 3) Because she couldn't afford the bus ticket.
- 4) Because she couldn't find the right bus.

99- How did Marie use to find the goods she wanted in the supermarket?

- 1) She knew where the goods were in the supermarket.
- 2) She asked others to take her to the right place.
- 3) She managed to find the goods by their looks.
- 4) She remembered the names of the goods.

100- Which of the following statements is TRUE about Marie?

- 1) Marie could do things she had not been able to do before.
- 2) Marie was able to read stories with the help of her son.
- 3) Marie decided to continue her studies in school.
- 4) Marie paid for her own lessons.

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه‌درسدرا انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۲۰

جمعه ۱۴۰۱/۰۱/۱۹

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۲۳۰	مدت پاسخگویی: ۲۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۵	ریاضی و آمار ۳	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۵ دقیقه
۶	علوم و فنون ادبی ۳	۲۰	۱۲۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه
۷	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰ دقیقه
۸	تاریخ ۳	۲۰	۱۵۱	۱۷۰	۲۰ دقیقه
۹	جغرافیا ۳	۲۰	۱۷۱	۱۹۰	۲۰ دقیقه
۱۰	جامعه‌شناسی ۳	۲۰	۱۹۱	۲۱۰	۲۰ دقیقه
۱۱	فلسفه ۲	۲۰	۲۱۱	۲۳۰	۲۰ دقیقه

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
فارسی	امیرنجات شجاعی	اسماعیل محمدزاده - مسیح گرجی مریم نوری‌نیا - فاطمه اسدی
زبان عربی	روح اله اصغری	شاهو مرادیان - پریسا فیلو
دین و زندگی	مرتضی محسنی کبیر	بهاره سلیمی - عطیه خادمی
زبان انگلیسی	امید یعقوبی فرد - مهدیه حسامی	مهدیه حسامی - مریم پارسائیان کاظم عباسی
ریاضیات	محمد یگانه	ندا فرهختی - مریم ولی‌عابدینی مینا نظری
اقتصاد	سیدامیرحسین میراسکندری	مریم پارسائیان - احمد منصوری رقیه بژند - مریم میرقاسمی
تاریخ	محمداسماعیل سلیمانپور	سیده مریم میرقاسمی مریم پارسائیان - لیلا عباسی زهرا فروغی
جغرافیا	محسن مصلاهی	مریم پارسائیان - سیده مریم میرقاسمی رقیه بژند
جامعه‌شناسی	مینا تاجیک	مریم پارسائیان - رقیه بژند مریم میرقاسمی
فلسفه و منطق	حیدر جلالی	مریم پارسائیان - مریم میرقاسمی
	ابراهیم امینی	
روان‌شناسی	نگار کاغذگران	سیده مریم میرقاسمی - مریم پارسائیان رقیه بژند - لیلا عباسی

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نیش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی و ثبت نام
۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی www.gaj.ir

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم جمشیدی عینی - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: ساناز فلاخی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - زهرا رجبی - سپیده‌سادات شریفی

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

طراح شکل: آرزو گلفر

حروف‌نگاران: پگاه روزبهانی - مینا عباسی - مهناز السادات کاظمی - زهرا فتاحی - فرزانه رجبی - ربابه الطافی

به نام خدا

حقوق دانش‌آموزان در آزمون‌های سراسری گاج

داوطلب گرامی؛ با سلام در اینجا شما را با بخشی از حقوق خود در آزمون‌های سراسری گاج آشنا می‌نمایم:

- ۱- اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی شما مانند نام، نام خانوادگی، جنسیت و گروه آزمایشی بایستی به صورت صحیح در بالای پاسخ‌برگ درج شده باشد.
- ۲- آزمون‌های سراسری گاج باید راس ساعت اعلام شده در دفترچه، شروع و خاتمه یابد.
- ۳- محل برگزاری آزمون باید از لحاظ سرمایش و گرمایش، نور کافی، نظافت و سایر موارد در حد مطلوب و استاندارد باشد.
- ۴- سؤالات آزمون‌های سراسری گاج بایستی نزدیک‌ترین سؤالات به کنکور سراسری باشد و عاری از هرگونه اشکال علمی و تایپی باشد.
- ۵- در هنگام برگزاری آزمون باید تغذیه رایگان دریافت نمایید.
- ۶- بعد از هر آزمون و به هنگام خروج از جلسه آزمون بایستی پاسخ‌نامه‌ی تشریحی هر آزمون را دریافت نمایید.
- ۷- کارنامه‌ی هر آزمون بایستی در همان روز آزمون به روش‌های ذیل تحویل شما گردد:

• مراجعه به سایت گاج به نشانی www.gaj.ir

• مراجعه به نمایندگی.

۸- خدمات مشاوره‌ای رایگانی که در طی ۱ مرحله آزمون (ویژه داوطلبان آزاد) ارائه می‌گردد شامل:

- برگزاری جلسه مشاوره حداقل یکبار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.
- تماس تلفنی حداقل ۲ بار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.
- تماس تلفنی با اولیا حداقل یکبار در هر فاز [آزمون‌های سراسری گاج در چهار فاز تابستانه، ترم اول، ترم دوم و جامع برگزار می‌گردد].
- بررسی کارنامه آزمون توسط رابط تحصیلی در هر آزمون.

چنانچه در هر یک از موارد فوق کمبود و یا نقصی مشاهده نمودید لطفاً بلافاصله با تلفن **۰۲۱-۶۴۲۰۰۰۰** تماس حاصل نموده و مراتب را اطلاع دهید.

در گاج، بهترین صدا،

صدای دانش‌آموز است.

فارسی

۱ ۳ معنی درست واژه‌ها: مغان: در ادبیات عرفانی، عارف کامل و مرشد را گویند.

غاشبیه: سوره‌ای از قرآن، یکی از نام‌های قیامت

۲ ۴ معنی درست واژه‌ها: ایدون: این چنین / سور: جشن / تریاق: پادزهر، ضد زهر / بدحالان: کسانی که سیر و سلوک آن‌ها به سوی حق، گند است.

۳ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مباحات: افتخار، سرافرازی

(۳) صباح: بامداد، سپیده‌دم، پگاه

(۴) سَموم: باد بسیار گرم و زیان‌رساننده

۴ ۲ مَطاع (کسی که از او اطاعت می‌کنند / اطاعت‌شده) درست است.

۵ ۲ املاي درست واژه‌ها: توابع - خوان

۶ ۴ املاي درست واژه: خار: تیغ

۷ ۳ «دماوندیّه» بهار در قالب قصیده سروده شده که هر دو مصراع نخستین بیت آن هم‌قافیه‌اند.

«مست و هشیار» پروین اعتصامی در قالب قطعه سروده شده است. در این قالب معمولاً فقط مصراع‌های دوم دارای قافیه‌اند.

بررسی گزینه (۳): ای نهاده پای همت بر سر اوج سما / وی گرفته ملک حکمت گشته در وی مقتدا

در آن زمان که کن تیغ با کف تو وصال / ز بس که جان بدان را دهی ز جسم فراق

۸ ۱ ایبهام تناسب: خسرو: ۱- پادشاه (معنی مورد نظر)

۲- شاهزاده ایرانی و فرزند هرمز (معنی غایب / تناسب با «فرهاد») / شیرین:

۱- دلپذیر (معنی مورد نظر) ۲- شاهزاده ارمنی و معشوق خسرو (معنی غایب / تناسب با «فرهاد»)

جناس ناقص: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) کنایه: بی سر و پا بودن

جناس تام: دیده (چشم) و دیده (فعل)

(۳) تشبیه: مهر (خورشید) رو - مهر در دل به روح در تن / عشق در جان به آتش در مجمر

ایبهام: مهر: ۱- محبت ۲- خورشید

(۴) استعاره: جان بخشی به چشم (دیده)

کنایه: تر دامن بودن / نقش بر آب زدن

۹ ۳ بررسی آرایه‌ها:

پارادوکس (بیت «و»): مسلط بودن بر خود در بی‌اختیاری

اسلوب معادله (بیت «الف»): سفله / مست شدن / طوفان کردن در بیداد =

تیغ بدگهر / آب / خون‌ریزتر شدن

تشخیص (بیت «د»): جان بخشی به اندام معشوق

تشبیه (بیت «ه»): مزگان و موی به نیشتر

مجاز (بیت «ج»): عالم مجاز از مردم عالم

۱۰ ۳ بررسی موارد درست:

(ب) مجاز: پنجه مجاز از قدرت (ج) تناقض: چون شب شدن روز

(د) حس آمیزی: شعر تر

۱۱ ۱ بررسی آرایه‌ها:

ایهام: دور از رخت: ۱- در هجران رخ تو ۲- از رخ تو دور باشد.

ایهام تناسب: طاق: طاق (دوم): ۱- بی‌مانند و یکتا (معنی مورد نظر) ۲- سقف

محدّب (معنی غایب / تناسب با ابرو و طاق اول)

جناس تام: طاق (سقف محدّب) و طاق (بی‌مانند و یگانه)

تشبیه: طاق ابرو

۱۲ ۳ خضاب: مسند

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جواب: مفعول (۲) نقاب: مفعول

(۴) ثبات: مفعول

۱۳ ۴

دود کدامین دل آشفته /

صفت مضاف‌الیه صفت مضاف‌الیه

کمند سر زلف تو

مضاف‌الیه مضاف‌الیه

مضاف‌الیه مضاف‌الیه

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شب ... طرّهات

مضاف‌الیه مضاف‌الیه

(۲) فدای سر زلف کافر ت

مضاف‌الیه صفت مضاف‌الیه

مضاف‌الیه مضاف‌الیه

(۳) خاک آن باد / خاک در ت / گرد آن خاک

صفت مضاف‌الیه مضاف‌الیه مضاف‌الیه صفت مضاف‌الیه

۱۴ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نهاد + مسند + فعل: سرو بودی / ماه بودی / اگر سرو کمانکش بودی

(۲) نهاد + متمم + مسند + فعل: گفتمش سرو روان

(۴) نهاد + مفعول + مسند + فعل: خواندمش ماه تمام

۱۵ ۴ ساقی [روی سخنم با توست] جامی [بده] که عشرتم خام

است / مطرب [روی سخنم با توست] چنگی [بزن] که حالتّم زار است (۴بار)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) که گفت سعدی از آسیب عشق بگیریزد / به دوستی [سوگند می‌خورم] که

غلط می‌برد گمان ای دوست [روی سخنم با توست] (۲بار)

(۲) افسوس [می‌خورم] که در پای تو ای سرو روان [روی سخنم با توست] / سر

می‌رود و بی تو به سر می‌نرود (۲بار)

(۳) دعوت به ز معنی [است] معنیت به ز دعوی [است] / جان روی در تو دارد

که قبله دعایی (۲بار)

۱۶ | ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) صفت مضاف‌الیه: تاراج نگاه ناتوان

(۲) ممیز: دو عالم معنی

(۴) مضاف‌الیه مضاف‌الیه: تاراج نگاه ... ش / کمین قامت پیری / قامت پیری ...

م / قربان سر مو / سر مویش

۱۷ | ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): مخاطب و شنونده

خوب، انگیزه سخنور است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) نکوهش غفلت و ضرورت عبرت‌پذیری

(۲) نکوهش بیان حقایق در عین ناآگاهی از آن

(۴) وجود مخاطب فهیم، موجب ایجاز در سخن است.

۱۸ | ۴ مفهوم گزینه (۴): گله از عشق / نومیدی و یأس

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: مدهوشی عاشقان

۱۹ | ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): عشق، موجب کمال است.**مفهوم سایر گزینه‌ها:**

(۱) لزوم حفظ عزت نفس / حتی کیمیا هم ارزش آن را ندارد که انسان شرمنده

احسان و متت کسی شود.

(۲) ضرورت پرداختن به خود پیش از آزموده شدن

(۴) بی‌نیازی عاشق / حفظ عزت نفس

۲۰ | ۴ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۴): مدهوشی و

بی‌خبری عاشقانه در اثر جلوه معشوق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) ناآگاهی انسان از اسرار هستی

(۲) جبر سرنوشت

(۳) سرانجام خوش از خود بی‌خبر گشتن

۲۱ | ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): غلبه عشق بر عقل**مفهوم سایر گزینه‌ها:**

(۱) ناتوانی عقل در برابر نفس

(۲) ناتوانی عشق در برابر عقل / آلودگی به مادیات، موجب بی‌بهرگی از معنویات است.

(۳) ضرورت بهره‌گیری از عقل در برابر نفس

۲۲ | ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): ناتوانی حواس مادی

از درک معنویات

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) مرگ‌آگاهی

(۲) ضرورت توجه به دردها

(۳) تسلیم عاشقانه

۲۳ | ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) موی در آوردن کف دست

(۲) سبز شدن دانه در شوره‌زار

(۳) باریدن برف سرخ از آسمان

۲۴ | ۳ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۳): ترجیح معنی بر لفظ /

نکوهش پرداختن به ظاهر / ترجیح رها شدن از مادیات برای درک معنویات

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) تنها صاف‌ضمیران، توانایی درک امور معنوی ژرف را دارند.

(۲) لفظ، توان پنهان ساختن معنی را ندارد.

(۴) خاموشی عارفانه

۲۵ | ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): ضرورت جانفشانی و

ترک هستی در راه عشق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) عشق، غم‌های مادی را از دل می‌زداید.

(۲) رهایی از عشق، میسر نیست.

(۳) بلاکشی عاشقانه / عاشق در پی درمان درد عشق نیست.

زبان عربی (عمومی)

■ درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه یا تعریب مشخص کن (۳۵ - ۲۶):

۲۶ ۲ ترجمه کلمات مهم: لا تَهْتُوا: سُست نشوید / و أَنْتُمْ الْأَعْلُونَ:

درحالی‌که شما برترین هستید

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «دچار» معادلی ندارد. / زیرا (← در حالی‌که)

(۳) «لا» ناهیه است نه نافی. / زیرا (← در حالی‌که)

(۴) «سستی نکنید» ترجمه درستی نیست، «الأعلون» اسم تفضیل است: برترین.

۲۷ ۱ ترجمه کلمات مهم: یا مَنْ يَفْخَرُ: ای که افتخار می‌کند /

جَهْلًا: از روی نادانی / اِعْلَم: بدان / اَنَّمَا: که فقط / النَّاسُ: مردم

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) ضمیر «ت» در «دودمانت» اضافی است، «همه» معادلی ندارد، «أَنَّمَا: که فقط» درست ترجمه نشده است.

(۳) «مَنْ يَفْخَرُ» نباید به صورت اسم فاعل ترجمه شود، «این» اضافی است، «أَنَّمَا: که فقط» درست ترجمه نشده است.

(۴) «این» اضافی است و معادلی ندارد، «أَنَّمَا: که فقط» درست ترجمه نشده است.

۲۸ ۳ ترجمه کلمات مهم: قَدْ يَخْرُجُ: گاهی خارج می‌شود / أَفْوَاه:

دهان‌ها / فَخْذُوهُ: پس آن را برگزید / لا تَنْظُرُوا: ننگرید / اِلَى مَنْ قَالَ: به کسی که گفته است

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «أفواه» جمع است.

(۲) «قَدْ» ترجمه نشده است، «أفواه» جمع است، «هم» زائد است.

(۴) «چهبسا حقی» نادرست است، «بدون آن‌که» معادلی ندارد، «گوینده آن» نادرست است (مَنْ قَالَ: کسی که گفته است)، بدون آن‌که ... نگاه کنید (← نگاه نکنید)، عدم ترجمه «و»

۲۹ ۳ ترجمه کلمات مهم: لا تَجْتَمِعُ حَصَلَتَانِ: دو ویژگی جمع

نمی‌شوند / فِي مَوْمِنٍ: در یک مؤمن / الْبَخْلُ: بخل، خست

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «است» معادلی ندارد، «مؤمن» نکره است: یک مؤمن، مؤمنی.

(۲) ساختار عبارت عربی رعایت نشده است، این گزینه ترجمه این عبارت است:

الْبَخْلُ وَالْكَذِبُ حَصَلَتَانِ لَا تَجْتَمِعَانِ فِي مَوْمِنٍ!

(۴) «هرگز» و «هیچ» معادلی ندارند.

۳۰ ۳ ترجمه کلمات مهم: لا تُمِيتُوا: نمیرانید / الْقُلُوبُ: قلب‌ها را،

دل‌ها را / بِكَثْرَةِ الْمَعَاصِي: با کثرت (زیادی) گناهان / بِطَاعَةِ اللَّهِ: با اطاعت خداوند / تَحْيَى الْقُلُوبُ: قلب‌ها زنده‌اند / بِالذُّنُوبِ: با گناهان / تَمِيتُ: می‌میرند

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «كثرة المعاصي: زیادی گناهان» نادرست ترجمه شده است، «الذنوب» جمع است.

(۲) «لا تُمِيتُوا: نمیرانید».

(۴) «مایه حیات» و «مایه مرگ» نادرست‌اند، «بطاعة» نادرست ترجمه شده است.

۳۱ ۲ ترجمه کلمات مهم: أحياناً: گاهی، بعضی اوقات / يُصَابُ

الْعُظْمَاءُ: بزرگان دچار می‌شوند / بِخَيِّبَةِ الْأَمَلِ: به ناامیدی، نومیدی / مِمَّا: از

آن چه / يَجْرِي: جریان دارد / عَلَى ألسِنِ النَّاسِ: بر زبان‌های مردم

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «بزرگان» نائب فاعل است نه مفعول، «مِمَّا: از آن‌چه» درست ترجمه نشده است.

(۳) «يَجْرِي: جاری است» نه «جاری می‌کنند»، «يُصَابُ» ترجمه نشده است، زبان‌هایشان (← زبان‌های مردم)

(۴) «هم» معادلی ندارد، «احساس» ترجمه نادرستی از «يُصَابُ» است، احساس ناامیدی می‌کنند (← دچار ناامیدی می‌شوند)، زائد بودن «به خاطر»

۳۲ ۴ ترجمه کلمات مهم: نُشِرَتْ: منتشر شد / فِي إِحْدَى الصُّحُفِ

الْفَرَنْسِيَّةِ: در یکی از روزنامه‌های (نشریات) فرانسوی / مَقَالَةٌ: مقاله‌ای /

عَنْ نُوْبَلٍ: از نوبل / لُقِّبَ فِيهَا بِـ: که در آن به ... لقب داده شده بود / تاجر

الموت: تاجر مرگ

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ساختار عبارت رعایت نشده است، «لُقِّبَ» جمله وصفیه است برای «مقاله»

و باید برای آن ترجمه شود، «فیها» ترجمه نشده است.

(۲) «نُشِرَتْ» مجهول است نه معلوم، «في» ترجمه نشده است، لقب گرفته بود

(← لقب داده شده بود)

(۳) «إحدى الصحف: یکی از روزنامه‌ها»، «لُقِّبَ» مجهول است. (لقب داده

بودند: لَقِبُوهُ)

۳۳ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «لا يُضَيِّعُ» مضارع منفی است: تباه نمی‌سازد.

(۳) «لَمْ أَعْلَمُ» فعل ماضی منفی به لَمْ است: ندانستم.

(۴) «أیدی» جمع مکسر «يَد» است: دستان.

۳۴ ۱ «جائعة» حال است و نباید به صورت صفت ترجمه شود:

ترجمه: «مادر به کودکش درحالی‌که گرسنه بود، شیر می‌داد!»

۳۵ ۲ تعریب کلمات مهم: «کارگران تلاشگر» معرفه است نه نکره:

بنابراین «عمال مجتهدون» در گزینه (۱) نادرست است. گزینه (۳) نادرست

است؛ چون «تلاشگر» در قالب صفت آمده است نه حال. / گزینه (۴) نادرست است؛

چون فعل در ابتدای جمله (فعل + فاعل) مفرد می‌آید: «يُشْتَغَلُ الْعَمَالُ ...»

ضمن این‌که «کارخانه» معرفه است: «المصنع»

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سؤال‌های زیر پاسخ بده
(۴۲ - ۳۶):

صحرا به این صورت شناخته می‌شود که منطقه‌ای گرم و خشک است و در آن مقدار اندکی از حیوانات و گیاهان وجود دارد. زمین‌های صحرایی غالباً در مناطق گرم قرار دارد و صحراها حدوداً یک سوم مساحت خشکی سیاره زمین را تشکیل می‌دهد! باران‌ها در صحرا نامنظم است و میانگین سالیانه آن تفاوت دارد و شاید باران‌ها برای چند سال قطع شود، سپس فقط برای چند ساعت به فراوانی ببارد. درجهٔ گرما در صحرا هنگام روز به درجه‌های بسیار زیادی بالا می‌رود و در شب پایین می‌آید و این آن چیزی است که فشاری را بر صخره‌ها به وجود می‌آورد و باعث خرد شدن آن‌ها می‌شود! اغلب ساکنین صحرا چوپانانی هستند که به خاطر جست‌وجوی آب و علف برای چارپایان از مکانی به مکان دیگر جابه‌جا می‌شوند و آنان در خیمه‌ها (چادرها) زندگی می‌کنند و می‌دانند چگونه با خورشید سوزان و طوفان‌های شنی مواجه شوند. و در صحرا قانونی نیست که بر آن حکومت کند و فقط عادات‌ها و سنت‌ها بر آن حاکم است. و صحرائشینان قبیله‌هایی کوچک یا بزرگ‌اند و هر قبیله‌ای رئیسی دارد که افراد مسن به خاطر معروف‌بودنش به شجاعت و بخشندگی و عقل، او را انتخاب می‌کنند. و از عادات صحرائشینان بزرگ‌داشتن میهمان و وفای به عهد و دلبری است!

۳۶ ۴ برای ما محیط صحرایی را توصیف کن:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: صحرا زمینی است گرم که در آن هیچ زندگانی نیست! [صحرا زمینی گرم و داغ هست، اما این‌گونه نیست که هیچ حیاتی در آن نباشد. کلی انسان و حیوان و گیاه در آن‌جا زندگی می‌کنند!]
(۲) ترجمه: در صحرا نشانه‌های زندگی مدرن را مشاهده می‌کنیم! [طبیعتاً این‌گونه نیست؛ و براساس متن، زندگی صحرائشینان بسیار سنتی است].
(۳) ترجمه: آن (صحرا) در مجموع یک سوم مساحت زمین را تشکیل می‌دهد! [دقت کنید؛ متن گفته است یک سوم خشکی کره زمین نه یک سوم کل زمین! (وَ تُشَكِّلُ الصَّحَارِي ثُلُثَ مَسَاحَةِ الْيَابِسَةِ عَلَى كَوْكَبِ الْأَرْضِ ...)]
(۴) ترجمه: باران در آن کم است و خشکی و گرما بر آن حکم‌فرما است! [کاملاً درست است].

۳۷ ۴ [گزینۀ] نادرست را مشخص کن: «از ویژگی‌های صحرا ...»

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: این است که اکثر ساکنینش از اسب‌ها و چارپایان استفاده می‌کنند! [درست است؛ چون در متن آمده است: «... بَحْثًا عَنِ الْمَاءِ وَ الْعُثْبِ لِلْمَاشِيَةِ.»]
(۲) ترجمه: این است که درجهٔ گرما بسیار تغییر می‌کند! [تَوَتَّفَعُ دَرَجَةُ الْحَرَارَةِ ... نَهَارًا وَ تَنْزُلُ فِي اللَّيْلِ ...]
(۳) ترجمه: این است که ممکن است به مدت چند سال باران نیارد! [دقیقاً در متن به این مطلب اشاره شده است: «وَ قَدْ تَنْقَطِعُ الْأَمْطَارُ لَعْدَةَ سَنَوَاتٍ.»]
(۴) ترجمه: این است که به خاطر درجهٔ حرارت، روز از شب طولانی‌تر است! [چنین مطلب و مشخصه‌ای در مورد صحرا در متن نیامده است].

۳۸ ۲ [گزینۀ] نادرست را مشخص کن: اهل صحرا

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: افرادی قوی هستند که به بخشندگی و شجاعت شناخته می‌شوند!
(۲) ترجمه: در تجارت و صنعت کار می‌کنند! [نادرست است؛ چون در متن آمده است که: «هُم رِعَاءٌ يَتَنَقَّلُونَ مِنْ مَكَانٍ لِآخَرَ ...»]
(۳) ترجمه: کسی را که باهوش‌تر است به عنوان رئیسشان انتخاب می‌کنند!
(۴) ترجمه: زندگی‌شان سخت و دشوار است!

۳۹ ۴ براساس متن

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: عادات و سنت‌ها باید بر همهٔ جوامع بشری حاکم باشد! [متن چنین مطلبی را نمی‌گوید]
(۲) ترجمه: هیچ‌گونه زیبایی‌ای در صحرا وجود ندارد! [اصلاً این‌طور نیست].
(۳) ترجمه: عاقل باید از زندگی در شرایط سخت اجتناب کند! [این گزاره هم قطعاً نادرست هست!]
(۴) ترجمه: انسان می‌تواند با شرایط زندگی هر قدر سخت باشد عادت کند! [کاملاً درست است؛ مثل صحرائشینان].

■ گزینۀ نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۲ - ۴۰):

۴۰ ۲ «تُشَكَّلُ» یک فعل معلوم است نه مجهول!

۴۱ ۲ «يَتَنَقَّلُونَ» جابه‌جا می‌شوند» لازم است و مفعول‌پذیر یا متعدی نیست.

۴۲ ۱ «اليابسة» مضاف‌إليه است نه صفت!

■ گزینۀ مناسب را در پاسخ به سؤال‌های زیر مشخص کن (۴۳ - ۴۰):

۴۳ ۴ دقت کنید «المُخْتَرَعَات» اسم مفعول است نه اسم فاعل: **المُخْتَرَعَات** (با حرکت فتحه بر روی عین الفعل).

۴۴ ۱ دقت کنید «العاصمة» یعنی پایتخت. تعریف مقابله برای «العاصمة: طوفان» است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۲) صلح: حالتی که در آن هیچ نبرد یا جنگی وجود ندارد!

(۳) تکنولوژی: روشی که به انسان در انجام کارش کمک می‌کند!

(۴) معدن: مکانی که در آن طلا و نقره و مانند آن‌ها پنهان شده است!

۴۵ ۳ جمع‌های مکسر گزینه‌ها:

(۱) ندارد. ← صفر

(۲) الآباء (ج الأب)، أكفاء (كُفُو) ← ۲ تا

(۳) الرِّجَال (الرَّجُل)، الأفعال (الفعل) و أسماء (اسم) ← ۳ تا

(۴) مَوْتَى (مَيِّت)، أحياء (حي) ← ۲ تا

دین و زندگی

۴۶ | ۴ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) «لا» به خاطر حذف نون از فعل مضارع، لای نهی است؛ ترجمه: «در انجام وظایف‌تان کوتاهی نکنید!»

(۲) با توجه به معنا و ساختار، لا نافیه است؛ ترجمه: «هر کس کار نکند، دچار افسردگی می‌شود!»

(۳) «لا» لای نفی است؛ ترجمه: «علی را چه به لذتی که پایدار نمی‌ماند!»

(۴) «لا» به درستی مشخص شده و لای نهی است؛ ترجمه: «در این مکان ننشین!»

۴۷ | ۲ فعل مضارع علاوه بر «لا» می‌تواند گاهی با «ما» نیز منفی

شود: «ما يَشْعُرُ الْإِنْسَانُ بِعَظْمَةِ نَفْسِهِ»؛ ترجمه: «انسان متوجه بزرگی خودش نیست!»

صورت درست منفی سایر گزینه‌ها:

كَانَ أَحْيَىٰ لَا يَكْتُبُ (ما كَانَ أَحْيَىٰ يَكْتُبُ)، هُوَ لَا يَعْبُدُونَ، لَا يُطَالِعُ الطَّالِبُ ...

۴۸ | ۳ حرف مشبّهة بالفعل «كَانَ» مانند، گویی» معنای تشبیه می‌دهد.

۴۹ | ۴ حال در قالب جمله اسمیه آمده است و «واو حالیه» قبل آن

آمده است و خبر آن نیز به شکل مرفوع آمده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) حال منصوب است و در این جا باید به شکل «مَسْرُورِينَ» بیاید.

(۲) واو حالیه قبل از جمله اسمیه نیامده است.

(۳) خبر مرفوع است نه منصوب؛ و هم مسرورون!

۵۰ | ۳ بررسی گزینه‌ها:

(۱) «هم أعلن» جمله حالیه است.

(۲) «مُقْتَدِرًا» حال است.

(۳) «هُوَ يَضْحَكُ» و «هُوَ يَبْكِي» حال هستند.

(۴) فقط «حَيًّا» حال است.

۵۱ | ۳ اندیشه، بهار جوانی را پرطراوت و زیبا می‌سازد، استعدادها را

شکوفه می‌کند و امید به آینده‌ای زیباتر را نوید می‌بخشد، علاوه‌بر آن می‌تواند برترین عبادت‌ها باشد.

پیامبر اکرم (ص) در این باره می‌فرماید: «أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ إِدْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ وَ فِي قُدْرَتِهِ: برترین عبادت، اندیشیدن مداوم درباره خدا و قدرت اوست.»

۵۲ | ۱ از آن جا که جهان همواره و در هر «آن» به خداوند نیازمند

است و این نیاز هیچگاه قطع یا کم نمی‌شود تا حدی شبیه رابطه مولد برق با جریان برق است و اشاره به نیازمندی جهان به خدا در بقا دارد و هر چقدر درک این نیازمندی بیشتر شود یعنی درک بیشتر فقر و نیاز را احساس کند، عبودیت و بندگی‌اش بیشتر می‌شود.

۵۳ | ۲ پاسخ به این سؤال این است که خداوند را نه تنها در این دنیا

نمی‌توان با چشم مادی دید، بلکه در آخرت نیز نمی‌توان او را با این چشم مشاهده کرد و این موضوع در این عبارت قرآنی: «لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ: چشم‌ها او را در نمی‌یابند.» مذکور است و شناخت هستی «صفات» خداوند، ممکن است و می‌توانیم به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی ببریم و صفات او را بشناسیم.

۵۴ | ۲ تعبیر «مَعَهُ» در این حدیث اشاره به این دارد که آن حضرت

وقتی می‌نگرند که این شیء سرتاسر نیازمند و فقیر در حال حاضر وجود دارد پس در می‌یابد که بقای آن مرهون خداست.

۵۵ | ۴ قرآن کریم از زبان حضرت عیسی (ع) بیان می‌کند: «من برایتان

از خاک پرندهای می‌سازم و در آن می‌دمم و آن خاک به اذن خداوند پرند می‌شود.» که مؤید «توحید در ربوبیت» است و این کار در راستای اجازه و اذن الهی است که به آن رابطه طولی هم می‌گویند نه به صورت در کنار آن، که می‌شود رابطه عرضی و شرک محسوب می‌شود.

۵۶ | ۱ پس از پذیرش یکتایی و بی‌همتایی خداوند و شریک نداشتن او

«اصل و حقیقت توحید»، توحید در خالقیت مطرح می‌گردد که در آیه «قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ» مشهود است و عدم اعتقاد به آن «شرک در خالقیت» است.

۵۷ | ۱ پس از جنگ صفین و در راه بازگشت از جنگ مردی از امام

علی (ع) سؤال کرد آیا رفتن به جنگ بنا بر قضا و قدر الهی بود؟ آن حضرت پاسخ داد: «آری، از هیچ تپه‌ای بالا نرفتید و در هیچ وادی سرازیر نگشتید، مگر به قضا و قدر الهی.» و امام در ادامه می‌فرماید: «شاید از این‌که گفتم رفتنتان بنا بر قضا و قدر الهی بود، گمان کردی قضا و قدر، جبری و حتمی بود؟ اگر اعمال مردم بر این گونه بود، پاداش و مجازات، بی‌هوده و باطل می‌شد.»

۵۸ | ۲ موارد (الف) و (د) که درباره توحید در ربوبیت است صحیح است

ولی مورد (ب) در عین صحیح بودن از این آیه برداشت نمی‌شود و مورد (ج) بخش اولش درباره مالکیت خداوند و ادامه آن درباره توحید در ولایت است.

۶۵ ۳ در موضوع راه‌های تقویت اخلاص و افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند می‌خوانیم که اگر کسی گرفتار غفلت شد و چشم اندیشه را به روی جهان بست، آیات الهی را نخواهد یافت و دل به مهر او نخواهد داد و هر قدر که معرفت ما به خداوند بیشتر شود به افزایش درجه اخلاص کمک خواهد کرد پس خوب است ساعاتی را صرف تفکر در آیات و نشانه‌های الهی کنیم تا بیشتر دریابیم و این موضوع را می‌توان، در حدیث شریف نبوی: «أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ إِدْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ وَ فِي قُدْرَتِهِ: برترین عبادت، اندیشیدن مداوم درباره خدا و قدرت اوست» مشاهده نمود.

۶۶ ۲ - زمینه‌ساز شکوفایی اختیار همان قانونمندی جهان است، خداوند، قدرت اختیار و اراده را به ما عطا کرده و از ما خواسته است با استفاده از آن، برای زندگی خود برنامه‌ریزی کنیم و در مسیر رشد و کمال تا آن‌جا پیش برویم که جز خداوند کسی به عظمت آن آگاه نیست.

- از آن جهت که خدای متعال با علم خود، اندازه، حدود، ویژگی، موقعیت مکانی و زمانی آن‌ها را تعیین می‌کند به تقدیر الهی وابسته‌اند یعنی مقدر به تقدیر الهی است.

- آیه شریفه «فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا...» مؤید «تفکر و تصمیم» از شواهد وجود اختیار است.

۶۷ ۱ سلسله علت‌ها در این حالت در یک ردیف و مستقل نیستند بلکه نسبت به هم در مرتبه‌های مختلف قرار دارند و علت مرتبه پایین وابسته به علت مرتبه بالایی است یعنی از نوع وابستگی به عامل بالاتر است «علل طولی».

وجود اختیار و اراده در انسان ناشی از اراده الهی و خواست خداست، به عبارت دیگر، خداوند اراده کرده است که انسان موجودی مختار و دارای اراده باشد. «قضای الهی»

۶۸ ۳ رب به معنای مالک و صاحب اختیاری است که تدبیر و پرورش مخلوقات به دست اوست و واژه «رَبِّ الْعَالَمِينَ» بیش از ۴۰ بار در قرآن ذکر شده است.

امام رضا (ع) می‌فرماید: «مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمُنْعِمَ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ، لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ: هرکس که از نعمت‌دهنده به مخلوقان شکر نکرده است از خداوند عزوجل شکر نکرده است.» و این همان، حقیقت ناسپاسی است.

۶۹ ۲ بیت «این که فردا این کنم یا آن کنم / خود دلیل اختیار است ای صنم» مؤید «تفکر و تصمیم» از شواهد وجود اختیار است زیرا هر کدام از ما همواره تصمیم‌هایی می‌گیریم و برای این تصمیم‌ها ابتدا اندیشه می‌کنیم و جوانب آن را می‌سنجیم و سپس دست به عمل می‌زنیم، گاهی نیز دچار تردید می‌شویم که از میان چندین راه و چندین کار، کدام یک را انتخاب کنیم، دست آخر، پس از بررسی‌های لازم، یکی را برگزیده و عمل می‌کنیم.

۵۹ ۱ با توجه به آیه ۱۱ سوره حج: «وَ مِنَ النَّاسِ مَن يَبْذُلُ اللَّهُ عَلَيْهِ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَ إِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ: از مردم کسی هست که خدا را بر یک جانب و کناره‌های [تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی] عبادت و بندگی می‌کند. پس اگر خیری به او رسد، دلش به آن آرام می‌گیرد و اگر بلایی به او رسد، از خدا رویگردان می‌شود. او در دنیا و آخرت [هر دو] زیان می‌بیند. این همان زیان آشکار است» بخش اول همه گزینیه‌ها صحیح است و در مقابل ابتلای الهی «أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ» موضع «انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ» می‌گیرند.

۶۰ ۲ میان بعد فردی و اجتماعی توحید رابطه متقابل وجود دارد. در جامعه‌ای که شرک عملی وجود داشته باشد روز به روز انسان‌های ستمگر قدرت بیشتری پیدا می‌کنند و دیگران را در خدمت امیال خود به کار می‌گیرند در نتیجه دیگر سخنی از حاکمیت خداوند و فرمان‌های او نیست بلکه سخن از حاکمیت طاغوت و دستورهای اوست.

۶۱ ۱ به گونه‌ای همه گزینیه‌های (۲)، (۳) و (۴) مطالب صحیحی را بیان می‌کنند ولی کامل نیستند زیرا بعد اجتماعی توحید به معنای قرار گرفتن همه نهادها و ارکان یک جامعه یا نظام اجتماعی در جهت خداوند و اطاعت همه جانبه از اوست، مهم‌ترین رکن یک جامعه حکومت آن است وقتی یک جامعه توحیدی است که حاکم آن براساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد و همان شرایطی را که خداوند برای حاکم تعیین کرده است دارا باشد و بکوشد قوانین الهی را در جامعه به اجرا در آورد.

۶۲ ۲ در بیت «بر آستان جانان گر سر توان نهادن...» سربلندتر شدن انسان از موجودات آسمانی «ملائک = فرشتگان»، نتیجه ایمان به خدا و سرسپردگی و اطاعت از خداوند ذکر شده است یعنی زندگی توحیدی و هم‌چنین انسان موحد چون زندگی خود را براساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمان‌های اوست، شخصیتی ثابت و پایدار دارد و برخوردار از آرامش روحی است.

۶۳ ۴ در حدیث شریف پیامبر اکرم (ص) می‌خوانیم: «هرکس چهل روز کارهای خود را خالصانه برای خدا انجام دهد (علت)، چشمه‌های حکمت از قلبش بر زبانش جاری خواهد شد (معلول)». و آیه شریفه «وَ الَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ: و کسانی که در راه ما جهاد [و تلاش] کنند حتماً آنان را به راه‌های خود هدایت می‌کنیم و در حقیقت خداوند با نیکوکاران است» به آن اشاره دارد.

۶۴ ۱ راز و نیاز و نیایش با خداوند و کمک خواستن از او که نمونه آن در مناجات پیامبر اکرم (ص) مشهود است اشاره به راه‌های تقویت اخلاص دارد و خاستگاه و سرچشمه این فقر و نیازمندی باعث می‌شود که انسان‌های آگاه این فقر و نیاز را بیشتر درک کنند برای همین است که پیامبر گرامی ما، با آن مقام و منزلت خود در پیشگاه الهی عاجزانه از خداوند می‌خواهد که برای یک لحظه هم، لطف و رحمت خاصش را از او نگیرد و او را به حال خود واگذار نکند که این مطلب در آیه شریفه «يا ايها الناس انتم الفقراء الى الله و الله هو الغني الحميد» تجلی دارد.

زبان انگلیسی

۷۶ ۱ او خیلی انگلیسی صحبت نمی‌کرد، ولی چیزی که من تلاش می‌کردم بگویم را توانست متوجه شود. پس کمکم کرد تا موزه‌ای را که دنبالش می‌گشتم پیدا کنم.

توضیح: در جای خالی اول از "but" برای بیان تضاد و نتیجه غیرمنتظره استفاده شده است و در جای خالی دوم از "so" برای بیان نتیجه استفاده کرده‌ایم.

۷۷ ۴ تعداد گوزن‌ها در این ناحیه به نحو قابل توجهی افزایش یافته است، چون که گرگ‌های بسیار زیادی [به عنوان] تنها شکارچیان طبیعی آن‌ها توسط کشاورزان محلی کشته شده‌اند.

توضیح: فعل "kill" (کشتن) متعدی است و به مفعول نیاز دارد. با توجه به این‌که مفعول این فعل (wolves) پیش از جای خالی قرار گرفته است، این فعل را به صورت مجهول نیاز داریم و پاسخ در بین گزینه‌های (۱) و (۴) است. **دقت کنید:** به دلیل جمع بودن "wolves" (گرگ‌ها)، در ابتدای گزینه صحیح به "have" نیاز داریم، نه "has".

۷۸ ۴ کشف جدید نشان می‌دهد که حیات می‌تواند در سیاراتی بسیار متفاوت از زمین وجود داشته باشد، درست است؟

توضیح: "discovery" (کشف) اسم سوم شخص مفرد است و ضمیر فاعلی مناسب برای آن "it" است، نه "they".

دقت کنید: به دلیل مثبت بودن فعل "suggests" در جمله اصلی، در پرسش کوتاه تأییدی "does" را به صورت منفی نیاز داریم.

۷۹ ۲ بچه‌ها از دیدن پدر بزرگ و مادر بزرگشان که آن‌ها را برای مدتی نسبتاً طولانی ندیده بودند، بسیار خوشحال بودند.

توضیح: با توجه به کاربرد مرجع انسان "grandparents" پیش از جای خالی و ضمیر فاعلی (they) پس از آن، ضمیر موصولی حالت مفعولی برای انسان دارد و در بین گزینه‌ها تنها "whom" می‌تواند جمله را به درستی کامل کند.

۸۰ ۲ نویسنده پیش از نگارش راهنمای گردشگری اش سال‌ها [وقت] را صرف گردآوری کردن حقایق در مورد مکان‌های گردشگری مختلف در اروپا نمود.

(۱) تأیید کردن، تصدیق کردن

(۲) جمع‌آوری کردن، گردآوری کردن

(۳) حاوی ... بودن، دربر داشتن

(۴) شامل بودن

۸۱ ۳ این کیک خوشمزه است! مواد [آن] چیست؟ یک چیزی این‌جا [داخل] کیک هست که می‌توانم [طعم آن را] تشخیص دهم، ولی نمی‌توانم بفهمم آن چیست.

(۱) مراقب بودن

(۲) اصرار کردن بر، تأکید کردن بر

(۳) پی بردن، فهمیدن

(۴) ساطع کردن، منتشر کردن

۷۰ ۲ در تعالیم دینی آمده است که صلۀ رحم و محبت به خویشان و دادن صدقه، عمر را افزایش می‌دهد و قطع رحم و بی‌محبتی به خویشان عمر را کاهش می‌دهد. احسان به والدین، امانت‌داری، لقمۀ حلال، آب دادن به درخت تشنه یا سیراب کردن حیوانات و نیز برطرف کردن آندوه و غصۀ دیگران زندگی را بهبود می‌بخشد، ظلم به دیگران و افزایش گناه، اعم از فردی و اجتماعی، آثار زیانباری از جمله نزول بلا و عدم استجاب دعا را به دنبال دارد همان‌طور که تقوا و ایمان واقعی به خداوند سبب نزول برکات الهی می‌گردد تکذیب این موارد باعث گرفتاری در عذاب می‌شود و عبارت قرآنی «فَأَخَذْنَا مِنْهُمُ الْيَمِينَ» مؤید آن است زیرا به «سنت تأثیر اعمال انسان در زندگی او» اشاره دارد.

۷۱ ۱ در آیه ۹۶ سوره اعراف می‌خوانیم: «وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ ...» و اگر مردم شهرها ایمان آورده و تقوا پیشه می‌کردند، قطعاً برایشان می‌گشودیم برکاتی از آسمان و زمین ...»، که بازتاب این آیه گشایش برکات آسمان و زمین است و با توجه به کلیدواژه القری که مفهوم آن جامعه است مؤید جنبۀ اجتماعی توحید عملی است.

۷۲ ۱ در آیه ۱۰۴ سوره انعام می‌خوانیم: «به راستی که دلایل روشن از جانب پروردگارتان به سوی شما آمده است، پس هرکس که بینا گشت، به سود خود اوست و هرکس کور دل گردد، به زیان خود اوست» که مؤید سنت امداد عام الهی است زیرا خداوند امکانات را به انسان ارزانی داشته است و با آیه شریفه «أَنَا هَدِينَا السَّبِيلَ ...» ارتباط مفهومی دارد.

۷۳ ۲ ترجمۀ آیات سوره هود مذکور مربوط به سنت امداد عام الهی است و آیه شریفه: «كُلًّا نُمِدُّ هُوَآءًا وَ هُوَآءًا مِّنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَ مَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا: هر یک از اینان و آنان [دنیاطلبان و آخرت‌طلبان] را مدد می‌رسانیم از عطای پروردگارت و عطای پروردگارت [از کسی] منع نشده است». به این سنت اشاره دارد.

۷۴ ۲ خداوند متعال در آیات سوره شمس می‌فرماید: «و نفس و ما سَوَّاهَا فَالْهَمَّهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا قَدْ أَفْلَحَ مَن زَكَّاهَا وَ قَدْ خَابَ مَن دَسَّاهَا: و سوگند به نفس و آن‌که سامانش بخشید، آن‌گاه [تشخیص] بدکاری و پرهیزکاری را به آن [نفس انسان] الهام کرد که هرکس آن را پاک گردانید، قطعاً رستگار شد و هرکس آن را آلوده کرد، قطعاً محروم شد».

باید دقت کنیم که آیات پشت سر هم را باید بلد باشیم و آیه ۷ سوره شمس «و نفس و ما سَوَّاهَا» در درس دوم کتاب دهم آمده است.

۷۵ ۱ قساوت قلب حالتی است که قلب انسان نسبت به حق تسلیم نیست تا آن‌جا که نصیحت هیچ نصیحت‌کننده‌ای در او اثر نمی‌کند این حالت با تکرار گناه پیدا می‌شود یعنی قلب با تکرار گناه به تدریج چنان سخت می‌شود که دیگر انجام هیچ گناهی او را ناراحت نمی‌کند. امام رضا (ع) می‌فرماید: «گناهان کوچک (صغیره) راه‌هایی برای گناهان بزرگ‌اند (کبیره) و کسی که در [گناهان] اندک از خدا نترسد در [گناهان] بسیار نیز نخواهد ترسید.»

۸۸ ۴

- (۱) بسته؛ گروه
(۲) قطعه، تکه
(۳) محدوده، طیف
(۴) ناحیه، منطقه

۸۹ ۲

توضیح: فعل "make" (درست کردن، ساختن) در این جا جزء افعال متعدی است و به مفعول نیاز دارد. با توجه به این که مفعول این فعل (bricks) بعد از جای خالی قرار گرفته است، در جای خالی به فعل معلوم نیاز داریم و پاسخ در بین گزینه‌های (۲) و (۳) است.

دقت کنید: چون در این مورد، فعل معلوم در بازه زمانی مشخصی از گذشته انجام شده و به اتمام رسیده است، آن را در زمان گذشته ساده نیاز داریم.

۹۰ ۴

- (۱) عوض کردن، تعویض کردن
(۲) جمع‌آوری کردن؛ وصول کردن
(۳) نصب کردن، کار گذاشتن
(۴) توسعه دادن؛ شکل دادن؛ شکل یافتن

۹۱ ۲

توضیح: در این تست "writing" (نگارش) در نقش صفت برای "systems" به کار رفته است؛ در نتیجه باید پیش از "systems" قرار گیرد و بین دو کلمه به حرف اضافه "of" نیاز نداریم.

۹۲ ۱

- (۱) در خارج (از کشور)؛ به خارج (از کشور)
(۲) وری، فراتر از
(۳) از طریق؛ از میان
(۴) بالای

او در ۸۵ سالگی شروع به اسکیت بازی کرد، اولین نمایش فیلمش را در ۱۱۴ سالگی انجام داد، و در تولد ۱۲۱ سالگی اش کنسرتی در محله برگزار کرد.

زمانی که [موضوع] عمر طولانی مطرح می‌شود، [می‌توان گفت] ژان کالمان دارنده رکورد جهان است. او تا سن ۱۲۲ سالگی عمر کرد. لذا آیا [سال] حد بالایی برای طول عمر انسان است؟ اگر دانشمندان نوعی قرص یا رژیم غذایی به وجود آورند که [روند] پیر شدن را کند کند، آیا ممکن است ما به [سن] ۱۵۰ [سال] یا فراتر برسیم؟

محققان کاملاً با پاسخ‌ها [ی این سوالات] موافق نیستند. جری شی در دانشگاه تگزاس می‌گوید «کالمان تا ۱۲۲ [سالگی] عمر کرد، بنابراین اگر کسی که امروز در قید حیات است به ۱۳۰ یا ۱۳۵ [سالگی] برسد، این [موضوع] مرا متعجب نخواهد کرد.»

۸۲ ۳ او در حال حاضر با شرکت‌های دارویی کار می‌کند تا نسل جدیدی

از داروها را توسعه دهند که ممکن است از آن [داروهای] موجود مؤثرتر باشند.

- (۱) مقایسه، سنجش
(۲) اطلاعات
(۳) نسل؛ تولید
(۴) جمعیت

۸۳ ۳ مصریان باستان قلب را به عنوان مرکز هوش و احساس در نظر

می‌گرفتند و اعتقاد داشتند مغز هیچ‌گونه اهمیتی ندارد.

- (۱) دست یافتن به، رسیدن به
(۲) الهام بخشیدن
(۳) در نظر گرفتن، لحاظ کردن
(۴) تولید کردن، ساختن

۸۴ ۳ این کتاب تقریباً برای همه توصیه می‌شود، ولی بیشتر برای

آن‌هایی که [زائر] علمی تخیلی را دوست دارند.

- (۱) اثر گذاشتن بر، تحت تأثیر قرار دادن
(۲) کشف کردن؛ پی بردن
(۳) توصیه کردن، سفارش کردن
(۴) تجربه کردن

۸۵ ۴ هیچ اتوبوس همگانی‌ای [در مسیر] آن روستا خدمت (فعالیت)

نمی‌کند، پس باید یک تاکسی کرایه کنید تا شما را به آن جا ببرد و وقتی آماده بودید تا برگردید با همان تاکسی هماهنگ کنید تا سوارتان کند.

- (۱) تأیید کردن، تصدیق کردن
(۲) درگیر کردن؛ مشارکت دادن
(۳) در نظر گرفتن، لحاظ کردن
(۴) هماهنگ کردن؛ ترتیب دادن

۸۶ ۳ شما باید از دستورالعمل‌های نگارش مقاله تبعیت کنید تا

مطمئن شوید مقاله‌تان دارای ساختار مناسبی است.

- (۱) موضوع؛ ماده
(۲) ترکیب
(۳) دستورالعمل
(۴) آزمایش

۸۷ ۱ اگر ساختار بدن را تا زمانی که سلول‌ها به صورت جداگانه قابل

دیدن شوند بزرگ کنیم، می‌توان دید که هر کدام از آن‌ها در فعالیت شدید است.

- (۱) بزرگ کردن؛ بزرگ‌نمایی کردن
(۲) حاوی ... بودن
(۳) آموزش دادن، تعلیم دادن
(۴) کشف کردن؛ پی بردن

اولین شهرهای جهان در سواحل رودهای دجله و فرات در آن‌جایی که امروزه عراق است، ساخته شده بودند. حدود ۵۰۰۰ سال پیش، مردم سومر، [در] منطقه‌ای از جنوب عراق جایی که جریان این دو رود به هم ملحق می‌شود، شروع به بنای چیزی کردند که [سرانجام] به شهرهای بزرگ [و] شلوغی تبدیل شدند. آن‌ها آجرها را از گل کنار رودخانه به منظور ساختن خانه‌ها و معابد عظیم درست کردند. سومری‌ها هم‌چنین با ایجاد نشانه‌هایی در لوح‌های نرم زسی که آن‌ها را برای سفت شدن در [معرض نور] خورشید قرار می‌دادند، یکی از نخستین سیستم‌های نگارش جهان را شکل دادند. نخستین شهرهای آن‌ها، مانند اور و اوروک در سراسر خاورمیانه مشهور شدند زیرا بازرگانان سومری به خارج از کشور سفر می‌کردند، [و] به تجارت مواد غذایی رشد یافته در مزارع حاصل خیز محلی می‌پرداختند. سومری‌ها تا حدود ۲۰۰۰ [سال] پیش از میلاد، زمانی که قبایل بیابانی هجوم آوردند، [تمدن] شکوفا [پی] بودند.

تابستان پیش من یک برنامه آموزشی را طی کردم و یک داوطلب سوادآموزی شدم. با این وجود، آموزشی که دریافت کردم، اگرچه فوق العاده [بود]، به من نشان نداد که کار کردن با یک دانش آموز واقعی چگونه بود. وقتی شروع به درک [این موضوع] کردم که زندگی دیگر افراد به خاطر این که آن ها نمی توانستند بخوانند چگونه بود، اهمیت واقعی خواندن را درک کردم.

اولین دانش آموز من، ماری، یک مادر ۴۴ ساله تنهای [دارای] سه [فرزند] بود. در اولین درس، فهمیدم که او هفته ای دو بار دو مایل را تا نزدیک ترین سوپرمارکت پیاده می رود چرا که نمی دانست سوار کدام اتوبوس شود. وقتی به او گفتم [که] برای او یک برنامه زمان بندی [حرکت] اتوبوس را خواهیم گرفت، به من گفت که آن کمکی نخواهد کرد، زیرا او نخواهد توانست آن را بخواند. او گفت هنگامی که به سوپرمارکت می رسد نیز دشواری دارد زیرا همیشه نمی توانست به یاد داشته باشد که چه چیزی لازم داشت. از آن جایی که او کلمات را نمی دانست، نمی توانست یک فهرست خرید بنویسد. هم چنین، او تنها می توانست اقلام را با دیدن [آن ها] شناسایی کند. پس اگر محصول یک برجسب متفاوت داشت، نمی توانست آن را به عنوان محصولی که می خواست بشناسد.

زمانی که با هم تمرین کردیم، یادگیری چگونه خواندن اعتمادبه نفس ماری را بالا برد، که او را به ادامه دادن مطالعاتش تشویق کرد. او شروع به پیشرفتی سریع کرد و حتی توانست با اتوبوس به سوپرمارکت برود. پس از این سفر موفق، او گزارش کرد که چقدر احساس اعتمادبه نفس داشت. در پایان برنامه، او شروع به کمک کردن به کوچک ترین پسرش، تونی، یک کلاس اولی خجالتی، در خواندنش [تونی] کرد. او [ماری] پیش از این که او [تونی] بخوابد کنارش می نشست و آن ها با هم داستان های وقت خواب را می خواندند. هنگامی که چشمانش [چشمان تونی] زمانی که او [ماری] می خواند از شوق باز می شدند، غرور در تمام چهره اش [چهره ماری] مشهود بود، و او [ماری] دید که چگونه تلاش زیادش در یادگیری خواندن به ثمر نشسته است.

۹۷ ۲ نویسنده زمانی که آموزشش تمام شد، چه کرد؟

- (۱) او در سوپرمارکت کار کرد.
- (۲) به یک نفر کمک کرد خواندن را بیاموزد.
- (۳) او به مادران تنها کمکی را که لازم داشتند ارائه کرد.
- (۴) او به یک برنامه آموزشی دیگر رفت تا به یک داوطلب سوادآموزی کمک کند.

۹۸ ۴ چرا ماری ابتدا با اتوبوس به سوپرمارکت نمی رفت؟

- (۱) زیرا دوست داشت تا سوپرمارکت قدم بزند.
- (۲) زیرا او بسیار دور از ایستگاه اتوبوس زندگی می کرد.
- (۳) زیرا او نمی توانست [هزینه] بلیط اتوبوس را بپردازد.
- (۴) زیرا او نمی توانست اتوبوس درست را پیدا کند.

استیو آوستد در دانشگاه تگزاس [نیز] موافق است. او می گوید «مردم می توانند بسیار طولانی تر از [آن چه که] فکر می کنیم، زندگی کنند. [در گذشته] متخصصان می گفتند که انسان ها نمی توانند بیشتر از ۱۱۰ [سال] زندگی کنند. وقتی کالمان از آن سن گذشت، آن ها این رقم را به ۱۲۰ افزایش دادند. پس چرا نتوانیم بالاتر برویم؟»

مشکل با حدس زدن [این که] افراد مسن چقدر می توانند عمر کنند، این است که تمام آن فقط حدس است. ریچ میلر در دانشگاه میشیگان می گوید «هر کس می تواند یک عدد برآورد کند. معمولاً دانشمندی که بالاترین عدد را انتخاب می کند، نامش در مجله تایم [به چاپ] می رسد.»

آیا تکنیک های جدید ضد پیری ما را قرن ها زنده نگه نمی دارد؟ میلر می گوید «هر درمانی برای پیر شدن احتمالاً بیشتر ما را تا حدود ۱۲۰ [سالگی] زنده و فعال نگه می دارد.» میلر می گوید «محققان در حال کار روی درمان هایی هستند که طول عمر موش ها را حداکثر تا ۵۰ درصد افزایش دهند. بنابراین، اگر طول عمر متوسط انسان حدود ۸۰ سال است، [با] افزودن ۵۰ درصد دیگر، شما را به ۱۲۰ [سالگی] می رساند.»

۹۳ ۱ داستان ژان کالمان چه چیزی را به ما اثبات می کند؟

- (۱) انسان ها می توانند بیش از ۱۲۰ سال زندگی کنند.
- (۲) افراد پیر به اندازه هر زمانی در گذشته خلاق هستند.
- (۳) زنان حتی در سن ۸۵ [سالگی] اهل ورزش هستند.
- (۴) زنان طولانی تر از مردان زندگی می کنند.

۹۴ ۴ به گفته استیو آوستد در دانشگاه تگزاس

- (۱) طول عمر متوسط انسان می تواند ۱۱۰ [سال] باشد
- (۲) دانشمندان نمی توانند روش هایی را برای کند کردن پیری بیابند
- (۳) افراد اندکی می توانند انتظار داشته باشند تا بالای ۱۵۰ [سالگی] زندگی کنند
- (۴) پژوهشگران مطمئن نیستند انسان ها می توانند چه مدت زندگی کنند

۹۵ ۳ کلمه "they" در پاراگراف ۴ به "experts" اشاره دارد.

- (۱) انسان ها
- (۲) افراد، مردم
- (۳) متخصصان
- (۴) شی و آوستد

۹۶ ۳ چه کسی [با این دیدگاه] موافق خواهد بود که اگر یک

دانشمند بی حساب و کتاب ترین حدس را در مورد عمر طولانی بزند، وی معروف خواهد شد؟

- (۱) جری شی
- (۲) استیو آوستد
- (۳) ریچ میلر
- (۴) ژان کالمان

ریاضیات

۱۰۱ | ۲

$$6 \times 24 = 144 = 6 \times 24$$

$\begin{array}{c} \text{گ} \\ \text{ه} \\ \hline \text{۳!} \\ \uparrow \\ \text{جایگشت سه حرف} \\ \text{(گ، الف، ه)} \end{array} \times \begin{array}{c} \text{ز ی س ت} \\ \hline \text{۴!} \\ \uparrow \\ \text{جایگشت حروف} \\ \text{کلمه (زیست)} \end{array}$

۱۰۲ | ۴ ارقام فرد را یک ششی در نظر می‌گیریم

۴, ۲, ۸, ۶, ۹, ۵ که به همراه چهار شی دیگر (ارقام ۲, ۴, ۶, ۸) جمعاً پنج شی داریم که جایگشت آن‌ها ۵! است. جایگشت ارقام داخل بسته (۳ شی) نیز به ۳! طریق است و طبق اصل ضرب تعداد کل حالات برابر است با:

$$5! \times 3! = 120 \times 6 = 720$$

۱۰۳ | ۳ از روش متمم استفاده می‌کنیم:

$$343 = 7 \times 7 \times 7 = \text{تعداد کل اعداد سه رقمی ساخته شده}$$

$$216 = 6 \times 6 \times 6 = \text{تعداد کل اعداد سه رقمی فاقد عدد ۴}$$

$$127 = 343 - 216 = \text{تعداد کل اعداد سه رقمی شامل رقم ۴}$$

۱۰۴ | ۱

$$10 = \binom{5}{3} = \frac{5!}{2!3!} = \frac{5 \times 4 \times 3!}{2 \times 3!} = \text{انتخاب ۳ کتاب از ۵ کتاب}$$

$$15 = \binom{6}{4} = \frac{6!}{4!2!} = \frac{6 \times 5 \times 4!}{4! \times 2} = \text{انتخاب ۴ کتاب از ۶ کتاب}$$

$$144 = 6 \times 24 = 3! \times 4! = \text{چیدمان یک در میان کتاب‌ها}$$

و طبق اصل ضرب تعداد کل حالات انجام این کار برابر است با:

$$10 \times 15 \times 144 = 21600$$

$$P(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!}$$

$$P(n, 4) = \frac{n!}{(n-4)!}, P(n-1, 3) = \frac{(n-1)!}{(n-1-3)!} = \frac{(n-1)!}{(n-4)!}$$

$$\Rightarrow \frac{n!}{(n-4)!} = \frac{8(n-1)!}{(n-4)!} \Rightarrow \frac{n(n-1)!}{(n-4)!} = \frac{8(n-1)!}{(n-4)!}$$

$$\Rightarrow n = 8 \Rightarrow C(8, 3) = \frac{8!}{(8-3)!3!} = \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5!}{5! \times 6} = 56$$

۱۰۶ | ۲ برای آن‌که هر سه نفر دانشجوی یک رشته باشند. باید:

(الف) هر سه دانشجوی حسابداری باشند (جمعاً ۹ = ۴ + ۵ نفر):

$$\binom{9}{3} = \frac{9!}{6!3!} = \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6!}{6! \times 3 \times 2 \times 1} = 84$$

یا

(ب) هر سه دانشجوی حقوق باشند (جمعاً ۱۰ = ۶ + ۴ نفر):

$$\binom{10}{3} = \frac{10!}{7!3!} = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7!}{7! \times 3 \times 2 \times 1} = 120$$

و در نهایت طبق اصل جمع تعداد کل حالات برابر است با: ۸۴ + ۱۲۰ = ۲۰۴

۹۹ | ۳ ماری چگونه عادت داشت کالاهایی را [که] می‌خواست در

سوپرمارکت پیدا کند؟

(۱) او می‌دانست کالاها در سوپرمارکت در کجا بودند.

(۲) او از دیگران می‌خواست که او را به مکان درست ببرند.

(۳) او توانسته بود کالاها را از روی شکل آن‌ها بیابد.

(۴) او نام کالاها را به یاد می‌آورد.

۱۰۰ | ۱ کدامیک از جملات زیر دربارهٔ ماری صحیح است؟

(۱) ماری توانست کارهایی را انجام دهد [که] قبلاً نتوانسته بود انجام دهد.

(۲) ماری با کمک پسرش توانست داستان‌ها را بخواند.

(۳) ماری تصمیم گرفت که مطالعاتش را در مدرسه ادامه دهد.

(۴) ماری برای درس‌های خودش [پول] پرداخت کرد.

۱۱۳ ۱ اعداد دنباله فیبوناچی عبارتند از:

$$1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, \dots$$

مجموع اعداد ظاهر شده در پرتاب دو تاس حتماً بزرگتر از ۱ و کوچکتر از ۱۳ است. یعنی مجموع اعداد ظاهر شده در بین اعداد فیبوناچی می‌تواند ۲ یا ۳ یا ۵ یا ۸ شود که پیشامد آن به صورت زیر است:

$$A = \{ \underbrace{(1, 1)}_{\text{مجموع ۲}}, \underbrace{(1, 2), (2, 1)}_{\text{مجموع ۳}}, \underbrace{(1, 4), (2, 3), (3, 2), (4, 1)}_{\text{مجموع ۵}}, \underbrace{(2, 6), (3, 5), (4, 4), (5, 3), (6, 2)}_{\text{مجموع ۸}} \}$$

$$\Rightarrow n(A) = 12, n(S) = 36 \Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{12}{36} = \frac{1}{3}$$

۱۱۴ ۲ تعداد اعضای فضای نمونه‌ای برابر است با انتخاب ۳ مهره از مجموع ۱۲ مهره یعنی:

$$n(S) = \binom{12}{3} = \frac{12!}{9!3!} = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9!}{9! \times 6} = 220$$

برای آن‌که رنگ مهره فقط از دو رنگ باشند، باید دو مهره هم‌رنگ و سومی متفاوت باشد:

$$\binom{3}{2} \binom{9}{1} = 3 \times 9 = 27$$

الف) دو تا آبی و یکی از بقیه

یا

$$\binom{4}{2} \binom{8}{1} = 6 \times 8 = 48$$

ب) دو تا سبز و یکی از بقیه

یا

$$\binom{5}{2} \binom{7}{1} = 10 \times 7 = 70$$

پ) دو تا قرمز و یکی از بقیه

$$n(A) = 27 + 48 + 70 = 145$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{145}{220} = \frac{29}{44}$$

۱۱۵ ۳ حال گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

$$\text{مجموع نمرات این کلاس} = 24 \times 17 = 408$$

$$1) \bar{x}_{\text{جدید}} = \frac{408 - 10}{24 - 1} = \frac{398}{23} \approx 17.3$$

$$2) \bar{x}_{\text{جدید}} = \frac{408 + 20 + 20}{24 + 2} = \frac{448}{26} \approx 17.23$$

۳) در گزینه (۳) با تغییر نمره ۱۱ به ۲۰ مجموع نمرات ۹-۱۱=۲۰ واحد بیشتر می‌شود. (۴۰۸+۹=۴۱۷) بنابراین:

$$\bar{x}_{\text{جدید}} = \frac{417}{24} \approx 17.375$$

$$4) \text{مجموع نمرات کلاس دوم} = 20 \times 17.5 = 350$$

$$\bar{x}_{\text{جدید}} = \frac{408 + 350}{24 + 20} = \frac{758}{44} \approx 17.2$$

در گزینه (۳) بیشترین تأثیر را در افزایش میانگین مشاهده می‌کنیم.

۱۰۷ ۲ سکه رو بیاید (۱ حالت) آن‌گاه یک تاس می‌ریزیم (۶ حالت)

پس در این وضعیت $6 \times 6 = 36$ حالت داریم.

سکه پشت بیاید (۱ حالت) آن‌گاه دو تاس می‌ریزیم (۳۶ حالت) پس در این وضعیت $36 \times 1 = 36$ حالت داریم و در مجموع فضای نمونه‌ای این آزمایش تصادفی $36 + 36 = 72$ حالت دارد.

حالا می‌خواهیم فقط عدد زوج بیاید، یعنی تاس اعداد ۲ یا ۴ یا ۶ بیاید:

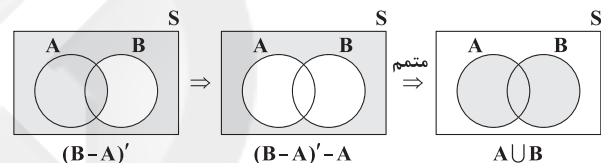
$$\left\{ \begin{array}{l} (ر, 2), (ر, 4), (ر, 6) \\ (پ, 2, 2), (پ, 2, 4), (پ, 2, 6) \\ (پ, 4, 2), (پ, 4, 4), (پ, 4, 6) \\ (پ, 6, 2), (پ, 6, 4), (پ, 6, 6) \end{array} \right\} \Rightarrow \text{حالت ۱۲}$$

۱۰۸ ۱ روش اول:

$$\begin{aligned} (B-A)' - A &= (B \cap A')' - A = (B' \cup A) \cap A' \\ &= (B' \cap A') \cup (A \cap A') = (B' \cap A') \cup \emptyset = B' \cap A' = (B \cup A)' \end{aligned}$$

$$\xrightarrow{\text{متمم}} B \cup A$$

روش دوم:

۱۰۹ ۳

$$n(S) = 4 \times 4 \times 4 = 4^3 \Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{4}{4^3} = \frac{1}{4^2} = \frac{1}{16}$$

۱۱۰ ۴ A و B دو پیشامد ناسازگار هستند ($A \cap B = \emptyset$)

و $P(A \cap B) = 0$ است و البته هم‌شانسی یعنی $P(A) = P(B)$ حال داریم:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) \xrightarrow{P(A)=P(B)} 0.45 = P(A) + P(A)$$

$$\Rightarrow 0.45 = 2P(A) \Rightarrow P(A) = \frac{0.45}{2} = 0.225$$

$$\Rightarrow P(A') = 1 - P(A) = 1 - 0.225 = 0.775$$

$$n(S) = 2 \times 2 \times 2 = 2^3 = 8$$

$$A = \{(د, د, د), (د, د, پ), (د, پ, د), (پ, د, د)\} \Rightarrow n(A) = 4$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{4}{8} = \frac{1}{2}$$

$$n(S) = 2 \times 6 = 12$$

$$A = \{(ر, 2), (ر, 3), (ر, 5), (پ, 2), (پ, 3)\}$$

$$, (پ, 5), (پ, 1), (پ, 4), (پ, 6)\}$$

$$\Rightarrow n(A) = 9$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{9}{12} = \frac{3}{4}$$

۱۱۲ ۲

$$a_n: \sqrt{1}, \sqrt{3}, \sqrt{5}, \sqrt{7}, \dots, \sqrt{2n-1}$$

۱ ۱۱۹

$$a_n = \sqrt{2n-1} \Rightarrow \begin{cases} a_{61} = \sqrt{2(61)-1} = \sqrt{122-1} = \sqrt{121} = 11 \\ a_{85} = \sqrt{2(85)-1} = \sqrt{170-1} = \sqrt{169} = 13 \end{cases}$$

و در نتیجه:

$$a_{61} + a_{85} = 11 + 13 = 24$$

۳ ۱۲۰

$$a_{n+1} = \begin{cases} \frac{1}{2}a_n & \text{زوج } n, a_1 = 13 \\ 3a_n - 1 & \text{فرد } n \end{cases}$$

$$\xrightarrow{n=1} a_2 = 3a_1 - 1 = 3(13) - 1 = 39 - 1 = 38$$

$$\xrightarrow{n=2} a_3 = \frac{1}{2}a_2 = \frac{1}{2}(38) = 19$$

$$\xrightarrow{n=3} a_4 = 3a_3 - 1 = 3(19) - 1 = 57 - 1 = 56$$

$$\xrightarrow{n=4} a_5 = \frac{1}{2}a_4 = \frac{1}{2}(56) = 28$$

انحراف استاندارد (SD) همان انحراف معیار (σ) است.

۴ ۱۱۶

$$21, 22, 23, 27, 27, \dots \rightarrow 1, 2, 3, 7, 7$$

برای راحتی محاسبات می توان مقدار ثابتی (مثلاً ۲۰ واحد) را از هر کدام از داده‌ها کم کنیم که این کار تأثیری روی انحراف معیار ندارد!

$$\bar{x} = \frac{1+2+3+7+7}{5} = \frac{20}{5} = 4$$

$$\sigma^2 = \frac{(1-4)^2 + (2-4)^2 + (3-4)^2 + 2(7-4)^2}{5}$$

$$= \frac{9+4+1+18}{5} = \frac{32}{5} = 6.4 \Rightarrow \sigma = SD = \sqrt{6.4} = 2.5$$

دقت کنید که میانگین واقعی $4+20=24$ واقعی \bar{x} است. پس:

$$\frac{SD}{\bar{x}} = \frac{2.5}{24} = \frac{25}{240} \approx 0.1$$

خط از نقاط (۶, ۲۰), (۲, ۶) می‌گذرد: ۳ ۱۱۷

$$\text{شیب } m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{20 - 6}{6 - 2} = \frac{14}{4} = \frac{7}{2}$$

الگوی خطی به صورت $y = mx + n$ است پس با استفاده از یکی از نقاط n را به دست می‌آوریم:

$$y = mx + n \xrightarrow{\substack{m=\frac{7}{2} \\ x=2, y=6}} 6 = \left(\frac{7}{2}\right)(2) + n \Rightarrow 6 = 7 + n \Rightarrow n = -1$$

$$\xrightarrow{\substack{n=-1 \\ m=\frac{7}{2}}} y = \frac{7}{2}x - 1 \xrightarrow{\text{ضابطه دنباله}} a_n = \frac{7}{2}n - 1$$

اولین جمله سه‌رقمی را می‌خواهیم پس $a_n \geq 100$ است. یعنی:

$$\frac{7}{2}n - 1 \geq 100 \Rightarrow \frac{7}{2}n \geq 101 \xrightarrow{\times 2} 7n \geq 202 \Rightarrow n \geq \frac{202}{7}$$

$$\Rightarrow n \geq 28.857 \xrightarrow{\text{عدد طبیعی است.}} n = 29$$

اولین جمله سه‌رقمی، جمله بیست و نهم الگو است.

۱ ۱۱۸

$$\begin{array}{cccc} \text{اول} & \text{دوم} & \text{سوم} & \text{چهارم} \\ (1) & (3, 5) & (7, 9, 11) & (13, 15, 17, 19), \\ \downarrow & & \downarrow & \\ & & 9 & \end{array}$$

$$\begin{array}{c} \text{پنجم} \\ (21, 23, 25, 27, 29), \dots \\ \downarrow \\ 25 = 5^2 \end{array}$$

مشاهده می‌کنید که در دسته‌های با شماره فرد، جمله وسط برابر با توان دوم

شماره آن دسته است. یعنی جمله وسط دسته سوم $9 = (3)^2$ ، جمله وسطدسته پنجم $25 = (5)^2$ و ... بنابراین جمله وسط دسته یازدهمنیز $121 = (11)^2$ است.

علوم و فنون ادبی

۱۲۱ ۳ درون مایه مورد تأکید گزینه (۳) «تعلیم و تربیت» است، اما درون مایه مشترک سایر گزینه‌ها «قانون» است.

۱۲۲ ۲ در زمان نادرشاه و کریم‌خان زند، «مشتاق اصفهانی» با همراهی چند تن دیگر از ادیبان انجمن ادبی اصفهان را اداره می‌کرد.

۱۲۳ ۳ یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور راوی سوم شخص در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است که امروزه کاربردی ندارد.

۱۲۴ ۱ عبارت سؤال، معرف «میرزاده عشقی» است.

۱۲۵ ۲ «ملک الشعراء بهار» و «ادیب‌الممالک فراهانی» با آگاهی از سنت‌های ادبی به زبان پربلاغت گذشته وفادار ماندند.

۱۲۶ ۴ زبان نخستین نمونه‌های نمایش‌نامه در دوره مشروطه مانند نثر داستانی قبل از مشروطه ساده، روان، بی‌تکلف و عوام‌فهم است.

۱۲۷ ۱ در هیچ‌یک از بیت‌های مورد سؤال، «لف و نشر» وجود ندارد.

بررسی آرایه‌ها: ۱ ۱۲۸

لف و نشر (بیت «ه»): لفاها: اشک و آه / نشرها: آب و هوا

تناقض (بیت «ج»): گل و نسرین دانستن مغان

تلمیح (بیت «الف»): روایت مرگ حسین بن منصور حلاج

تضاد (بیت «د»): فراخ ≠ تنگ

تضمین (بیت «ب»): تضمین مصرعی از سنایی غزنوی

۱۲۹ ۴ خط خال / دانه دام (لف و نشر مشوش)

لفا لفا ۲ نشر ۲ نشر ۱

زلف روی / شب روز (لف و نشر مرتب)

لفا لفا ۲ نشر ۱ نشر ۲

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نور ظلمت / عفو خشم آب آتش / مهر کین (لف و نشر مرتب)
لفا لفا ۲ نشر ۱ نشر ۲ لفا لفا ۲ نشر ۱ نشر ۲

(۲) ولی عدو / روز شب / وعده وعید / نور نار (لف و نشر مرتب)
لفا لفا ۲ نشر ۱ نشر ۲ نشر ۱ نشر ۲ نشر ۱ نشر ۲

(۳) خط لب طوطی / شکرستان / زلف رخ تیره شب ماهتاب (لف و نشر مرتب)
لفا لفا ۲ نشر ۱ نشر ۲ لفا لفا ۲ نشر ۱ نشر ۲

۱۳۰ ۴ بیت «ب»: پارادوکس: معمار بودن خرابی

تغییر کمیت مصوت

کوتاه به بلند

چُن	خَ	رَا	بِی	نِیَسْت	مَع	مَآ	رِی	بَ	نَا	یِ	جِسْمِ	رَا
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	U	-	-
تَا	نَ	فَس	دَا	رِی	زَ	تَع	مِی	بَ	دَن	غَا	فَل	مَ
-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	-	-

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

۱۳۱ ۱ تضاد: روز ≠ شب / شادی ≠ غم

تقطیع گزینه (۱):

رَو	زَ	شَا	دِی	هَ	مَ	کَسِی	یَا	دَ	کُ	نَد	اَز	یَا	رَا
-	U	-	U	U	-	-	-	U	U	-	-	-	-
یَا	رِی	یَا	نَسَبَت	کِی	مَا	رَا	شَد	بِ	غَم	یَا	دَ	کَ	نِید
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) تضاد: خشک ≠ تر

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه: —

(۳) تضاد: درد ≠ درمان

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه: —

(۴) تضاد: رفت ≠ نرفت / مهمان ≠ صاحب‌خانه

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه: —

۱۳۲ ۴ تضاد: روشن ≠ تیره / پری ≠ اهریمن

لف و نشر: روشن تیره / عارض زلف / روی پری رای اهریمن

لفا لفا ۲ نشر ۱ نشر ۲ نشر ۳ نشر ۴

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

رَو	شَد	نُ	تِی	رَ	عَا	رَ	رَ	ضَ	زَل	فَش
-	U	U	-	U	-	U	U	U	-	-
رَو	یِ	پَ	رِی	یِ	رَا	یِ	اَه	رِی	مَن	-
-	U	U	-	U	-	U	U	-	-	-

بررسی سایر گزینه‌ها: ۳ ۱۳۳

(۱)

حذف همزه حذف همزه

چُن	صَبِیح	جِی	بُ	دَا	مَ	نَ	عَا	لَم	پُ	رَز	گَ	لَسْت
-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
اَز	بَا	غَ	دَل	گَ	شَا	یِ	جَ	بِی	نَ	گَ	شَا	دَ
-	-	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-	-

(۲)

حذف همزه

بَا	نَا	مُ	رَا	دِی	یَز	هَ	مَ	کَسِی	زَخِیْم	مِی	خَ	رِیْم
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	-	U	-
اِی	وَا	یَ	گَر	سِی	پَهَر	زَ	وَد	بَر	مُ	رَا	دَ	مَا
-	-	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-	-

حذف همزه

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند

آ	ز	دل	ت	گی	دا	رد	د	ل	ما	با	س	ر	ز	ف
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
ک	هر	تا	ری	ز	گی	سو	یش	ز	گی	با	جا	ن	ما	دا
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

تقطیع بیت گزینه (۴):

تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه	تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند	تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه	تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند											
گر	ز	دس	ت	سا	قی	ی	تح	قیق	جا	می	خر	د	ای	
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	
می	پ	رس	تی	را	خ	قی	قت	دا	ن	هس	تی	را	م	جاز
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

در گزینه (۲) تنها دو بار از اختیار «تغییر کمّیت مصوّت کوتاه

به بلند» استفاده شده است.

تقطیع گزینه (۲):

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند																
پ	گو	تا	آ	س	تین	از	د	د	ی	خون	با	ر	ر	بر	دا	رم
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
ع	با	ری	هس	ت	گر	بر	خا	ط	رت	از	ره	گ	دا	ر	من	
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ۵ بار

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند	تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند	تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند	تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند													
پ	یک	خم	یا	ز	ی	گل	طی	شد	د	پ	با	م	ب	ها	ر	من
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
پ	یک	شب	نم	ن	شس	ت	جو	ش	خو	ن	لا	ل	زا	ر	من	
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑

تغییر کمّیت
مصوّت کوتاه
به بلندتغییر کمّیت مصوّت
کوتاه به بلند

حذف همزه

ک	ف	ی	ت	ش	ز	با	د	ی	ل	ل	ب	ب	ب	ب	ب	ب
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
خ	ن	ک	می	خ	ر	ن	د	خ	ر	ف	پ	یا	د	ما		
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U		

تقطیع بیت سؤال:

پ	هر	گ	جا	ک	ر	س	د	م	ز	خ	و	ی	ت	ش	ن	د		
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U		
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓		
چ	رو	ی	خ	پ	ت	د	د	م	ه	ن	و	ز	ب	ه	ت	ز	ا	ن
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

تقطیع گزینه (۲):

م	ن	ز	م	د	د	ل	پ	ک	د	س	ما	ع	ت	یا	ب
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
ک	گر	ب	پا	ی	د	را	ب	د	ب	ر	ن	ب	د	و	ش
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۲): مفاعلاتن مفاعلاتن مفاعلاتن

وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) مفاعلاتن مفاعلاتن مفاعلاتن فعلن (۳) فعاتلتن فعاتلتن فعاتلتن فعلن
(۴) فعاتلتن فعاتلتن فعاتلتن فعاتلتن

تقطیع گزینه (۱):

ای	با	د	بی	آ	را	م	ما	با	گل	ب	گو	پ	پ	غا	م	ما	
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	
کی	گل	گ	ر	ز	د	ر	ش	ک	چ	گ	ت	ی	ز	گ	ش	ج	دا
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑

تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه

تقطیع ابیات سؤال:

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند

چ	یا	ر	آ	ش	نا	از	ما	چ	ن	ب	کا	ن	می	گر	د
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
ش	و	د	جا	نا	ن	خ	ب	ش	ک	ک	ج	ا	ن	ا	د
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

زبان عربی (اختصاصی)

۳) ۴ بار

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند

نَ	شَا	دِی	اَز	فَ	رِی	بِ	وَع	دِ	صَد	بَا	رَم	بِ	خَا	کَ	خَوَی
U	-	-	-	U	-	U	-	U	-	-	-	U	-	U	-
↓				↓											
نَ	کَر	دِی	شَر	مَ	یَک	بَا	رَز	دِ	لِ	اَم	مِیَیِد	وَا	رِ	رَ	مِن
U	-	-	-	U	-	-	-	U	U	-	-	U	-	U	-
↓															
↑															

تغییر کمّیت مصوّت
کوتاه به بلند

۴) ۳ بار

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند

نَ	فَس	دَر	خَا	نِ	یَ	آ	یَی	نِ	اَیْن	جَا	رَا	سَیْت	مِی	کَر	دِی
U	-	-	-	U	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
↓															
أَ	گَر	آ	گَا	هَ	مِی	گَشْتِی	زِ	دَر	دِ	اَن	بَ	ظَا	رِ	رَ	مِن
U	-	-	-	U	-	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
↓															
↑															

تغییر کمّیت مصوّت
کوتاه به بلند

۱۳۹) ۴ مفهوم و وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۴):

مفهوم: حال عاشق را تنها عاشق درک می‌کند.

وزن: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

مفهوم و وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) مفهوم: غم جان‌کاه عاشق و بی‌اعتنایی معشوق

وزن: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعّلن

(۲) مفهوم: حال عاشق را تنها عاشق درک می‌کند.

وزن: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن

(۳) مفهوم: عشق، موجب کام‌یابی و نیک‌بختی‌ست.

وزن: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

۱۴۰) ۴ مفهوم گزینه (۴): پاک‌بازی و جان‌فشانی عاشقانه

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: ناپایداری دنیا

■ درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه یا تعریب مشخص کن (۱۴۵-۱۴۱):

۱۴۱) ۲ ترجمه کلمات مهم: جَعَلْنَا السَّمَاءَ: آسمان را قرار دادیم /

سَقْفًا: سقفی / محفوظاً: نگه‌داشته شده، حفظ شده

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «در» معادلی ندارد.

(۳) «همانند» معادلی ندارد. / «نگه‌دارنده = حافظ»!

(۴) «در» معادلی ندارد. / «نگه‌دارنده» نادرست است.

۱۴۲) ۴ ترجمه کلمات مهم: ما مِن إنسانٍ إِلَّا: هیچ انسانی نیست مگر

این‌که / قد انطوی: به هم پیچیده شده است / العالمُ الأكبرُ: دنیای بزرگ‌تر /

أكثرُ النَّاسِ: بیشتر مردمان / لا یَشعرونَ به: آن را حس (احساس) نمی‌کنند

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «ما» در این اسلوب معنای «لیس: نیست» می‌دهد: ما مِن ... إِلَّا = هیچ ...

نیست مگر / «ولکن: اما» / «قد انطوی: به هم پیچیده شده است» / نمی‌دانند

(← حس نمی‌کنند)

(۲) «العالم» معرفه است نه نکره! / «ما یَشعرونَ» مضارع منفی است:

«نمی‌فهمند» و غلط است!

(۳) «الاکبر» اسم تفضیل است. / «إِلَّا» ترجمه نشده است. / «قد انطوی: به هم

پیچیده شده است»

۱۴۳) ۴ ترجمه کلمات مهم: لَنْ یَسْلِبَ: به زور نخواهد گرفت / نَمْلَةٌ:

مورچه‌ای / جَلَبَ شَعْبِرَةٌ: پوست جوئی / و إن: اگرچه / أُعْطِی: داده شود /

الأقالیم السبعة: سرزمین‌های هفت‌گانه

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «لَنْ» با فعل مضارع باید مستقبل منفی ترجمه شود: «نخواهد گرفت» /

«أقالیم هفتم = الإقلم السابع»!

(۲) ساختار جمله رعایت نشده است. «و إن» درست ترجمه نشده است. /

«نمْلَةٌ» نکره است. / نمی‌گیرد (← نخواهد گرفت)

(۳) «هیچ» معادلی ندارد. / «نمْلَةٌ» نکره است. / «أقالیم» باید جمع ترجمه شود.

۱۴۴) ۱ «یُقْبِلُونَ» از فعل «أَقْبَلَ، یُقْبِلُ» است و به معنای: «روی

می‌آورند!» (حق را می‌پذیرند = یُقْبِلُونَ الحقَّ)

۱۴۵) ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «این مهندسان = هذان المهندسان» نه «هذان مهندسان». / حال باید در

صیغۀ مثنی بیاید: «مبتسمین»

(۳) خبر باید مرفوع باشد: «و هم مبتسمون».

(۴) حال با ذوالحال در جنسیت مطابقت ندارد: «مُبتسمین!»

تاریخ

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۱۵۰ - ۱۴۶):

۱۴۶ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «عَمِلُوا» صیغه جمع مذکر غائب است نه جمع مؤنث غائب!

(۲) «الصالحات» اسم فاعل از فعل ثلاثی مجرد است.

(۳) مفعول منصوب است نه مرفوع.

۱۴۷ ۲ جمع مذکر سالم دارای پسوند «وَنَ / يَنَ» است. دقت کنید

اعداد عقود (۲۰، ۳۰، ۴۰ و ...) جزء جمع مذکر سالم به حساب می‌آیند. مثلاً «ثلاثون و ثلاثين».

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جمع مؤنث سالم داریم. (۳) هیچ جمع‌ی نداریم.

(۴) هیچ جمع‌ی نداریم.

۱۴۸ ۴ اسم «لا»ی نفی جنس، هرگز تنوین یا «أل» ندارد، بنابراین

گزینه‌های (۱) و (۲) نمی‌توانند لای نفی جنس باشند. گزینه (۳) هم «لا» بر سر فعل آمده و نافی است؛ ترجمه: «هرگز مسخره کردن دیگران را دوست ندارم!» اما در گزینه (۴)، «لا»ی نفی جنس است؛ ترجمه: «خدای من و پروردگارم؛ هیچ معبودی جز تو ندارم!»

۱۴۹ ۳ حرفی که جمله اسمیه را تأکید می‌کند، حرف مشبّهة بالفعل «إِنَّ»

است که در گزینه (۱) آمده است؛ ترجمه: «قطعاً موفقیت با تلاش کردن است.»

۱۵۰ ۱ حال به دو شکل می‌آید:

(۱) در قالب یک اسم (۲) در قالب جمله (جمله اسمیه یا جمله فعلیه)

در گزینه (۱)، حال (هُوَ اصْغَرُ) از نوع جمله اسمیه است؛ ترجمه: «بیچۀ پاندا متولد می‌شود درحالی که از یک موش کوچک‌تر است!»

در سایر گزینه‌ها کلمات «بِکَمَاءٍ وَوَحِيداً وَحِيَّةٌ» حال هستند و از نوع یک اسم و نه جمله اسمیه!

۱۵۱ ۱ آلمان از یک سو با هدف مقابله با تهدیدهای خارجی به ویژه

خطر حمله فرانسه، و از سوی دیگر برای پیشبرد سیاست‌های توسعه‌طلبانه خود در اروپا و فراسوی دریاها، با برخی از کشورهای پیمان اتحاد سیاسی و نظامی منعقد کرد. نخست با امپراتوری اتریش - مجارستان پیمان اتحاد بست و سپس، ایتالیا را نیز وارد این پیمان کرد و اتحاد سه‌گانه (مثلاً) را تشکیل داد (۱۸۸۲ م).

۱۵۲ ۲ به دلیل ماهیت استبدادی حکومت قاجار و نبود آزادی

بیان، برخی از روزنامه‌نگاران در خارج از کشور اقدام به نشر روزنامه‌هایی به زبان فارسی کردند.

۱۵۳ ۱ میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده، با این‌که مورخ نبود، تاریخ‌نویسی

سنتی را به شیوه علمی نقد کرد.

۱۵۴ ۴ قیام مهدیون در سودان به رهبری مهدی سودانی در مقابل

انگلیس، و مبارزات مردم الجزایر به فرماندهی امیرعبدالقادر بر ضد ارتش فرانسه، نمونه‌هایی از مبارزه مردم در سرزمین‌های مستعمره بود.

۱۵۵ ۴ مدرسه دارالفنون، دارالطباعه دولتی و دارالترجمه همایونی در

زمان ناصرالدین شاه تأسیس شدند.

۱۵۶ ۴ مظفرالدین‌شاه، عین‌الدوله را که فردی مستبد بود، به‌عنوان

صدر اعظم انتخاب کرد و اداره مملکت را به او سپرد. مظفرالدین شاه نیز مانند پدرش، سه بار به اروپا سفر کرد. پیامد این سفرها، هزینه‌هایی سنگین بود که دولت با گرفتن وام از بیگانگان، آن را تأمین می‌کرد.

۱۵۷ ۳ ایل افشار از ایل‌های قزلباش بود که در به سلطنت رساندن

حکومت صفویان نقش داشتند. در عصر صفوی، بخشی از این ایل را برای محافظت از مرزهای خراسان در برابر هجوم ازبکان به نواحی شمال آن دیار کوچاندند.

۱۵۸ ۲ پس از کشته شدن فتحعلی‌خان قاجار، نادر که جنگاوری

شجاع و متهور بود، ابتکار عمل را به دست گرفت و فرماندهی سپاه تهماسب را عهده‌دار شد.

۱۵۹ ۴ در دوره کریم‌خان زند، هیئت‌هایی از فرانسه و انگلستان برای

گرفتن امتیاز و ایجاد مراکز تجاری به ایران آمدند؛ اما چون با او به توافق نرسیدند، گشایشی در روابط صورت نگرفت.

۱۶۰ ۱ با سقوط صفویان و آغاز بحران‌های شدید سیاسی و نظامی،

کشور ما در عرصه اقتصادی و تولید دچار رکود فراوانی شد؛ اما با به قدرت رسیدن قاجاریه و فروکش کردن جنگ‌های داخلی، مجدداً در اوایل دوره قاجار صنایع دستی در ایران رشد و رونق یافت. در این زمان، به علت جنگ‌های ناپلئون کالاهای صنعتی اروپایی چندان به ایران وارد نمی‌شد اما صنایع دستی ایران مانند منسوجات ابریشمی، شال، مخمل، زری‌باف، ظروف سفالی و لعاب‌دار، منبت‌کاری، قلم‌کاری، خاتم‌کاری و انواع اسلحه گرم و سرد، با کیفیت خوب تولید می‌شدند.

جغرافیا

- ۱۶۱ ۱ کشور فرانسه در قرن ۱۸ م به سبب شکست نظامی از انگلستان و صرف منابع مالی هنگفت در سرزمین آمریکا برای عقب نماندن از مسابقه استعماری به راه افتاده، با ورشکستگی اقتصادی و ضعف سیاسی و نظامی روبه‌رو شد.
- ۱۶۲ ۲ مهاجرت روحانیون و مردم به شهر ری و تحصن در صحن حضرت عبدالعظیم به مهاجرت صغری مشهور است. این مهاجرت، اولین مرحله اتحاد نیروهای ضد استبداد بود.
- ۱۶۳ ۳ در تهران آقامحمدخان پس از تاج‌گذاری به عزم برچیدن بساط حکومت جانشینان نادرشاه و دستیابی به غنایم و گنجینه جواهرات وی، راه خراسان را درپیش گرفت.
- ۱۶۴ ۳ با وجود رقابت‌های شدیدی که میان روس و انگلیس در ایران وجود داشت، موضوع جدیدی آن‌ها را وادار به رفع اختلاف‌ها و توافق در مورد ایران کرد. این موضوع جدید حضور آلمان به عنوان یک قدرت جدید در صحنه سیاست جهان بود. با در خطر قرارگرفتن مستعمره‌های روس و انگلیس در جاهای دیگر دنیا، توسط استعمارگر جدید یعنی آلمان، آن‌ها اختلاف‌ها را کنار گذاشتند و به‌موجب قرارداد ۱۹۰۷، ایران را بین خود تقسیم کردند.
- ۱۶۵ ۳ نخستین مدرسه‌ها به دست مسیونرهای اروپایی و آمریکایی در ایران تأسیس شد.
- ۱۶۶ ۴ مجمل ← ایران و انگلستان
آخال ← ایران و روسیه
گلستان ← ایران و روسیه
فین‌کنشتاین ← ایران و فرانسه
پاریس ← ایران و انگلستان
- ۱۶۷ ۳ میرزاعلی‌اکبرخان مُزین‌الدوله (نقاش باشی)، به دستور ناصرالدین شاه در محل فعلی دارالفنون یک تالار نمایش ساخت.
- ۱۶۸ ۱ در دوره سلطنت ناصرالدین شاه، با ورود محصولات جدید کشاورزی از اروپا به ایران، تحولی عظیم در شیوه تغذیه ایرانیان ایجاد شد.
- ۱۶۹ ۴ در دوره قاجار نظام تعلیم و تربیت سنتی ایران تداوم و گسترش یافت. در آن زمان سوادآموزی مقدماتی در مکتب‌خانه‌ها یا از طریق معلمان خصوصی و یا معلمان سرخانه انجام می‌گرفت. دانش‌آموزانی که توانایی مالی و علاقه به ادامه تحصیل داشتند، وارد مدرسه‌های قدیم و حوزه‌های علمیه می‌شدند. در این مراکز آموزشی، علوم نقلی و عقلی تعلیم داده می‌شد.
- ۱۷۰ ۴ بررسی عبارت‌هاک نادرست:
- الف) این نیرو در حفظ مرزها و مقابله با هجوم خارجی، کارایی چندانی نداشت.
ب) ناصرالدین‌شاه (پس از مرگ امیرکبیر) امتیاز تأسیس یک واحد نظامی حرفه‌ای با عنوان بریگاد قزاق را به روسیه واگذار کرد.
ج) نیروی قزاق، تشکیلات نظامی منسجم و منظمی بود که تا اواخر حکومت قاجار، تحت فرماندهی افسران روسی فعالیت می‌کرد.
- ۱۷۱ ۲ ۷۶ درصد فقیران کشورهای قاره آسیا، آمریکای لاتین و آفریقا در نواحی روستایی زندگی می‌کنند.
- ۱۷۲ ۱ در برخی از بخش‌های جهان، در نتیجه گسترش فوق‌العاده زیاد دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل و نقل، زنجیره‌ای از مادرشهرها یا کلان‌شهرها پدید آمده‌اند که به آن‌ها مگالاپلیس گفته می‌شود.
- ۱۷۳ ۲ به بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می‌کنند، دامنه نفوذ می‌گویند.
- ۱۷۴ ۴ به سبب تقسیم نادرست زمین، حمایت نکردن دولت از کشاورزان، توجه به صنایع مونتاژ و واردات کالا از کشورهای خارجی، نه تنها وضع روستاییان بهتر نشد، بلکه شرایط انهدام کشاورزی در ایران فراهم آمد.
- ۱۷۵ ۲ درآمد کم، بیکاری، مسکن نامناسب و حاشیه‌نشینی، به فقر شهری منجر می‌شود.
- ۱۷۶ ۳ معماری و طراحی شهر، بازتاب فرهنگ و هویت شهروندان است.
- ۱۷۷ ۲ الف) هدف اصلی مدیران و برنامه‌ریزان شهری، تحقق شهر پایدار است.
ب) کاربری زمین، یعنی چگونگی استفاده از زمین.
ج) پایداری شهر حد و حصر و نقطه انتهایی ندارد.
- ۱۷۸ ۳ تحقق روستای پایدار سه رکن دارد: فعال کردن اقتصاد روستا، خدمات اجتماعی و فرهنگی و حفظ محیط زیست روستا و چشم‌اندازهای طبیعی آن.
- ۱۷۹ ۴ بررسی عبارت نادرست:
- ج) آمایش سرزمین هم به نیازهای حال و آینده توجه دارد و هم به عدالت در توسعه.
- ۱۸۰ ۲ آمار پدیده‌های طبیعی و انسانی ← ورودی
تصاویر ماهواره‌ای ← ورودی
مدل‌سازی ← پردازش
نقشه ← ورودی - خروجی
جدول ← خروجی
- ۱۸۱ ۴ عواملی که در نیم‌قرن اخیر باعث گسترش و تحول در صنعت حمل و نقل شده است:
- ۱- افزایش جمعیت و تقاضا برای حمل و نقل
۲- گسترش تجارت و اقتصاد جهانی
۳- پیشرفت‌های علمی و فناوری در تولید وسایل حمل و نقل
- ۱۸۲ ۳ اختراع و تولید انبوه خودرو در اوایل قرن ۲۰ و ساخته شدن نخستین لوکوموتیوهای مجهز به موتور بخار در اوایل قرن ۱۹ و تولید قطار پرسرعت در نیمه دوم قرن ۲۰ بوده است.

جامعه‌شناسی

بررسی عبارت‌ها: ۱ ۱۸۳

۱۹۱ ۱ علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد

از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

«نظام اجتماعی» مفهوم دیگری است که با نظم ارتباط دارد. نظام اجتماعی یک ساختار اجتماعی پویاست.

در جامعه‌شناسی براساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است.

۱۹۲ ۲ اقتصاد، حقوق، سیاست، تاریخ، باستان‌شناسی، ارتباطات،

مردم‌شناسی، جامعه‌شناسی، جمعیت‌شناسی، زبان‌شناسی، مدیریت، روان‌شناسی اجتماعی و جغرافیای انسانی، از جمله رشته‌هایی هستند که پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند.

موضوع فلسفه اصل وجود است؛ یعنی به موجودی خاص مانند موجودات طبیعی و انسانی و اجتماعی نمی‌پردازد، بلکه قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند.

ما حتی اگر درباره علوم طبیعی اطلاعات چندانی نداشته باشیم، می‌پذیریم که این علوم خوب هستند و نتایج سودمندی دارند.

از فواید علوم انسانی و علوم اجتماعی می‌توان به رها کردن و آزادسازی انسان‌ها از ظلم‌ها و اسارت‌هایی که در اثر کنش‌های انسان‌ها پدید می‌آید، اشاره کرد.

۱۹۳ ۲ بررسی عبارت نادرست:

ب) انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد.

۱۹۴ ۲ گافمن از جامعه‌شناسانی بود که برای تحقیق درباره بیمارستان

روانی به عنوان یک نهاد اجتماعی و اثر آن بر بیماران، ماه‌ها به عنوان کارمند در یک بیمارستان روانی مشغول به کار شد و از طریق مشاهده مشارکتی به تحقیق پرداخت.

جامعه‌شناسی در آغاز شکل‌گیری خود سعی کرد به علوم طبیعی به ویژه «علم فیزیک» نزدیک شود. به همین دلیل، اگوست کنت، بنیان‌گذار جامعه‌شناسی، ابتدا نام «فیزیک اجتماعی» را برای این رشته برگزید.

و بر با این‌که فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست، اما از آن‌جا که هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست، معتقد بود آن‌چه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند، باید با روش تجربی اثبات شود وگرنه ارزش علمی ندارد.

گاهی به ندرت می‌توان به نحو مفیدی از روش آزمایش استفاده کرد. آزمایش فیلیپ زیمباردو در ایجاد یک زندان ساختگی، در سال ۱۹۷۲ مثال خوبی از کاربرد آزمایش در جامعه‌شناسی بود.

الف) حمل و نقل بر زمین، آب و هوا تأثیر می‌گذارد. ← ص

ب) شبکه‌های حمل و نقل هم از محیط جغرافیایی تأثیر می‌پذیرند و هم بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارند. ← ص

ج) کلید توسعه اقتصادی و رکن زیربنای اقتصاد کشورها، حمل و نقل است. ← ص

د) جغرافیای حمل و نقل شاخه‌ای از دانش جغرافیا و جغرافیای اقتصادی است. ← ص

۱۸۴ ۱ حمل و نقل ریلی برای مسافت‌های نسبتاً دور است.

۱۸۵ ۲ الف) یکی از کاربردهای مهم کشتی‌های Ro-Ro، حمل

خودروهای صادراتی از کشورهای سازنده به سایر کشورها است.

ب) فرانسه و آلمان تولیدکنندگان عمده قطارهای تندرو هستند.

ج) ایالات متحده آمریکا دارای گسترده‌ترین و طولانی‌ترین شبکه ریلی در جهان است.

د) امروزه لوکوموتیوهای الکتریکی (برقی) بهترین نوع لوکوموتیوها از نظر سازگاری با محیط زیست‌اند.

۱۸۶ ۱ تعداد و مسافت آزادراه‌ها و بزرگراه‌های کشور نسبت به یک دهه قبل به ترتیب دو و سه برابر شده است.

۱۸۷ ۳ کشتی VLCC با ظرفیت ۶ میلیون بشکه نفت ←
۲۷,۰۰۰ کامیون

کشتی کانتینری با ظرفیت ۱۵,۰۰۰ TEU ← ۶۰۰۰ کامیون

۱۸۸ ۱ پرترددترین بندر مسافری به ترتیب بندر قشم، شهید حقانی (بندر عباس)، چارک و خرمشهر بوده‌اند.

۱۸۹ ۲ ایران به کشورهای ترکیه، عراق، آذربایجان و ارمنستان، از طریق خطوط لوله، گاز طبیعی صادر می‌کند.

۱۹۰ ۲ امروزه ایران با در اختیار داشتن بیش از ۱۴,۰۰۰ کیلومتر خط لوله نفت و حدود ۳۸,۰۰۰ کیلومتر خطوط لوله اصلی (فشار قوی) گاز طولانی‌ترین خطوط لوله نفت و گاز را در میان کشورهای عضو اوپک دارد.

۱۹۸ ۴ برای پی بردن به هدف کنش، باید به ذهن کنشگر راه یابیم و برای فهمیدن دلالت‌های کنش، باید به زمینه فرهنگی‌ای که کنشگر در آن عمل می‌کند، مراجعه کنیم. به عبارت دیگر، فهم هر کنشی مستلزم دسترسی به معنای ذهنی (فردی) و معنای فرهنگی (اجتماعی) نهفته در آن است.

۱۹۹ ۲ با توجه به تصاویر صورت سؤال، در زندگی روزمره بی‌نظمی بیشتر به چشم می‌آید و نظم از نظرها پنهان می‌ماند. ما نمی‌توانیم نظم را مشاهده کنیم به دلیل آن‌که به نظم عادت کرده‌ایم. جامعه‌شناسان برای شناختن نظم، از امور آشنا و مأنوس «آشنادابی» می‌کنند.

۲۰۰ ۲ رویکرد تبیینی: مطالعه پدیده به روش حس و تجربه و نگاه

از بیرون

رویکرد تفهیمی - تبیینی: مطالعه پدیده و فهم معنای آن

رویکرد تفسیری: تجربه کنش و نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها

۲۰۱ ۴ الف) در این دیدگاه، دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود بلکه دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود که هر کدام ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد. دانش عمومی نیز دانش غیرموتوق و نامعتبر نیست، بلکه کم و بیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد.

ب) در این دیدگاه، تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست. دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می‌آید ولی دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی افراد است که از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به دست می‌آید.

۲۰۲ ۲ افراد در زندگی روزمره از دید خود و برای خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند، ولی جامعه‌شناس باید تلاش کند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شود. در زندگی ما انسان‌ها نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که با هنر آشنایی‌زدایی از امر مأنوس، می‌توان آن‌ها را کشف کرد.

۲۰۳ ۱ کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد؛ آسیب‌ها و اشکالاتی را که به دانش عمومی راه پیدا کرده‌اند، شناسایی می‌کند و قدرت پیدا می‌کند که از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع کند.

اگر دانش حاصل از زندگی نباشد، زندگی اجتماعی ما مختل می‌شود و جهان اجتماعی فرو می‌پاشد.

جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.

۱۹۵ ۳ لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت صحیح و توأمان «تفاوت‌های فردی - اجتماعی» و «وجوه مشترک» انسان‌هاست.

رویکرد تبیینی بر آن چه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند.

در اوایل قرن بیستم میلادی، عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای «موضوع» بر «روش» علوم تأکید کردند.

۱۹۶ ۴ عده‌ای جامعه را با بدن انسان مقایسه می‌کنند و عده‌ای دیگر جامعه را با روح انسان مقایسه می‌کنند. البته همان‌طور که انسان بدن و روح دارد، جامعه هم بیرون و درونی دارد. جامعه‌شناسی تبیینی جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار می‌داند.

۱۹۷ ۴ موضوع فلسفه اصل وجود است؛ یعنی به موجودی خاص مانند موجودات طبیعی و انسانی و اجتماعی نمی‌پردازد، بلکه قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند. این قوانین شامل همه موجودات می‌شود و مخصوص موجودات طبیعی یا انسانی و اجتماعی نیست.

روان‌شناسی نمونه‌ای از علوم انسانی و جامعه‌شناسی نمونه‌ای از علوم اجتماعی‌اند.

جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند، مثلاً جهان متجدد، براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داند و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کند. وقتی چنین رویکردی به جوامع دیگر که دانش علمی را به دانش تجربی منحصر و محدود نمی‌بینند و علاوه بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را معتبر می‌دانند، سرایت می‌کند، در این جوامع تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم رواج می‌یابد و در ذخیره دانشی آن‌ها تعارض‌هایی پدید می‌آورد. در چنین شرایطی، ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود؛ دانش عمومی به طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند، دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند و دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد. ایده علوم انسانی و اجتماعی بومی (اسلامی و ایرانی) در کشور ما در ارتباط با چنین مشکلاتی مطرح شده است. ما دانشی می‌خواهیم که همسو با هویت فرهنگی خودمان و ناظر به حل مسائل جامعه ما باشد؛ و هم‌چنین دغدغه کشف واقعیت و تشخیص درست و غلط داشته باشد؛ یعنی از سوئی در حل مسائل و مشکلات بومی ما مفید و کارآمد باشد و از سوی دیگر به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگوید و در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهانیان مشارکت داشته باشد.

در اوایل قرن بیستم میلادی، عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای موضوع بر روش علوم تأکید کردند. آن‌ها روش تجربی را تنها روش کسب علم دانستند. این رویکرد از نیمه دوم قرن بیستم با چالش‌های متعددی مواجه شد و کم‌کم در محافل علمی از رونق افتاد.

۲۰۹ ۱ جامعه‌شناسی خرد و کلان نیازمند به هم و مکمل یکدیگرند. علوم اجتماعی، ظرفیت داوری دربارهٔ علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را نیز دارند. فلسفه، قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند. علوم انسانی به دلیل این‌که به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازند، «علوم تفهیمی» نامیده می‌شوند.

۲۱۰ ۴ بررسی عبارت نادرست:

ج در دیدگاهی که همهٔ دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند، دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند بلکه خلق و بازسازی آن هستند.

۲۰۴ ۳ در قرن بیستم نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند، مورد تردید قرار گرفت و زمینهٔ رونق و غلبهٔ «تفسیر» و «رویکرد تفسیری» فراهم شد. با غلبهٔ رویکرد تفسیری، این بار تبیین در حاشیهٔ تفسیر قرار می‌گیرد، علوم انسانی و اجتماعی دیگر دغدغهٔ نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارند و تفسیر به عنوان روش مستقل و ویژهٔ علوم انسانی و اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود. جامعه‌شناسی تبیینی همان رویکرد پوزیتیویستی به معنی وحدت روش علوم است.

حس و تجربه (نگاه از بیرون) روش جامعه‌شناسی تبیینی می‌باشد. دامنهٔ کاربرد آزمایش در جامعه‌شناسی برخلاف علوم طبیعی بسیار محدود است. یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد.

۲۰۶ ۴ مطالعهٔ موردی یکی از روش‌های کیفی است. اگر محققی بخواهد تمامی ابعاد یک پدیدهٔ اجتماعی خاص را مطالعه کند و عمق پنهان و منحصربه‌فرد بودن آن را نشان دهد، از روش مطالعهٔ موردی استفاده می‌کند. ماکس وبر تفهیم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود، می‌انگاشت.

۲۰۷ ۲ جهان‌های اجتماعی مختلف، معانی ذهنی و فرهنگی متفاوتی پدید می‌آورند؛ مثلاً ممکن است لباس و ظاهر زیبا در فرهنگی، بر جایگاه و پایگاه اجتماعی والا دلالت نکند یا در فرهنگ دیگری، علم‌آموزی بر ارزشمندی علم دلالت نکند، بلکه با هدف غلبه بر دیگران یا به دست آوردن شغل پردرآمد، انجام شود.

نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند. این جامعه‌شناسان، ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند، ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند.

علوم انسانی و علوم اجتماعی موضوعات متفاوتی دارند. این نگاه وجود انسان را به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد و کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد.

۲۰۸ ۳ اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تعیین این‌که چه کسی از نژاد برتر برخوردار است، نشان‌دهندهٔ تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده است و مربوط به سقوط ارزش‌ها است. ساخت ابزارهایی برای رسم اشکال هندسی توسط گالیله در دورانی که شهود آباء کلیسا تنها روش علمی قابل قبول بود، بیانگر این است که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد.

نظم اجتماعی و خلاقیت دو بال موفقیت انسان‌ها هستند. برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی دربارهٔ چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی، پیچیدگی و عمق این پدیده‌ها را نادیده می‌گیرند و از پدیده‌های اجتماعی و انسانی هویت‌زدایی می‌کنند.

فلسفه

۲۱۱ | ۱

هر چهار گزینه با دیدگاه ابن سینا هماهنگ است و تضادی با آرای وی ندارد، اما در گزینه (۱) از تمایز میان وجود و ماهیت سخنی به میان نیامده است و فقط گفته شده که ما از اشیای پیرامون خود، دو مفهوم چستی و هستی را به دست می‌آوریم.

۲۱۲ | ۳

زمانی حمل محمول بر موضوع نیازمند دلیل است که آن محمول ذاتی موضوع خود نباشد. یعنی اگر محمول جزئی از ذات و ماهیت یک مفهوم باشد، حمل بی‌نیاز از دلیل است، اما اگر محمول جزئی از ذات و ماهیت یک مفهوم نباشد، حمل نیازمند دلیل است. در گزینه (۳)، حمل «حکم همراه با شرط» بر «قضیه شرطی»، حمل «شبهه‌کشنده» بر «اسب» و حمل «یگانه» بر «غنی بالذات»، به دلیل نیاز ندارد، در حالی که در گزینه (۱)، در قضیه «تمدن ایرانی چند هزارساله است.» چند هزارساله بودن ذاتی تمدن ایرانی نیست و دلیل می‌خواهد. هم‌چنین در گزینه (۲)، در قضیه «تخته کلاس سیاه است»، سیاه بودن، ذاتی تخته نیست و دلیل می‌خواهد. در گزینه (۴) نیز، قضیه «یونان مهد اندیشه‌های فلسفی جهان است.» حمل «مهد اندیشه‌های فلسفی جهان» بر «یونان» ذاتی نیست و نیازمند دلیل است.

۲۱۳ | ۴

به علت توجه خاص ابن سینا به بحث مغایرت وجود و ماهیت، این بحث مقدمه طرح مباحث جدیدی قرار گرفت و پایه یکی از برهان‌های ابن سینا در اثبات وجود خدا به نام برهان «وجوب و امکان» شد. این نظر ابن سینا مورد توجه فلاسفه مسلمان نیز قرار گرفت و زمینه‌ساز گفت و گوهای مهم فلسفی در جهان اسلام گردید. بعدها و در قرن ۱۳ میلادی، توماس آکوئیناس که با فلسفه ابن سینا آشنا بود، اصل مغایرت وجود و ماهیت را در اروپا گسترش داد و زمینه‌ساز گفت‌وگوهای فراوانی در آن‌جا شد. او هم‌چون ابن سینا این نظر را پایه برهان‌های خود در خداشناسی قرار داد. بنابراین می‌توان گفت که توجه ابن سینا به اصل مغایرت وجود و ماهیت، تأثیرش را در تاریخ فلسفه و آرای فلسفی جهان اسلام و اروپا نشان داد.

۲۱۴ | ۴

لوزی، شکل است و نه خط بسته‌ای که چهار زاویه قائمه می‌سازد. پس خط بسته، ارتباطی به لوزی ندارد و بنابراین رابطه بین موضوع و محمول این قضیه، رابطه امتناعی است، یعنی محال و ممتنع است که لوزی خط بسته باشد. اما در قضیه دوم، یعنی «هر موجود دارای حواس، جاندار است.» بین موضوع و محمول آن رابطه ضروری و وجوبی برقرار است.

۲۱۵ | ۲

رابطه وجود با موضوع‌های مختلف یکسان نیست، زیرا رابطه برخی از موضوع‌ها با وجود رابطه وجوبی است، مانند رابطه وجود با واجب‌الوجود بالذات که همان خداوند است. هم‌چنین رابطه برخی از موضوع‌ها با وجود رابطه امکانی است، مانند رابطه وجود با تمام ماهیاتی که می‌توانند وجود داشته باشند یا نداشته باشند. علاوه بر این دو، رابطه برخی از موضوع‌ها با وجود رابطه امتناعی است، مانند رابطه وجود با سیاه سفید یا مربع پنج‌ضلعی. پس مفاهیم را از نظر وجودی می‌توان به این سه دسته (واجب‌الوجود - ممکن‌الوجود - ممتنع‌الوجود) تقسیم کرد.

۲۱۶ | ۱

موجودات جهان را از نظر ذاتشان، به دو دسته ممکن‌الوجود و واجب‌الوجود تقسیم می‌کنیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) وقتی از ممتنع‌الوجود سخن می‌گوییم، ممکن است مفهوم مورد نظر ما یک مفهوم ذهنی باشد، نه لزوماً همان وجود خارجی و واقعی؛ مانند مفاهیم متناقضی که ذهن ما می‌سازد، هم‌چون مربع پنج‌ضلعی.

(۳) هر چیزی که بر حسب ذات خود ممکن‌الوجود باشد، اگر علت تامه آن فراهم شود، واجب‌الوجود بالغیر خواهد بود، اما اگر علت تامه آن فراهم نشود، ممتنع‌الوجود بالغیر خواهد بود.

(۴) از ممکن‌الوجود بالذات نیز می‌توان وجود را جدا کرد، پس ضرورتاً ممتنع‌الوجود بالذات نیست.

۲۱۷ | ۲

هیوم می‌گوید حس فقط می‌تواند اجسام و رنگ‌ها و شکل‌ها و اموری از این قبیل را به ما نشان دهد. به عقیده هیوم، بر اثر تکرار مشاهده طلوع خورشید و روشن شدن زمین، در ذهن ما چنین منعکس می‌شود که یک رابطه ضروری میان طلوع خورشید و روشن شدن زمین وجود دارد. او این انعکاس ذهنی را «تداعی ذهنی» می‌نامد و می‌گوید تداعی علیت چیزی جز یک حالت روانی ناشی از توالی و پشت سرهم آمدن پدیده‌ها نیست. از این طریق است که ما پنداشته‌ایم یک رابطه ضروری میان طلوع خورشید و روشن شدن زمین برقرار است.

۲۱۸ | ۲

هیوم می‌گوید درک علیت از طریق حواس امکان‌پذیر نیست، زیرا حس فقط می‌تواند اجسام و رنگ‌ها و شکل‌ها و اموری از این قبیل را به ما نشان دهد. از نظر فلاسفه مسلمان نیز اصل علیت یک قاعده عقلی است و از تجربه به دست نمی‌آید؛ بلکه خودش پایه و اساس هر تجربه‌ای است. بنابراین هم فلاسفه مسلمان و هم هیوم معتقدند که علیت مکتسب از حس و تجربه نیست.

۴) معنای سوم اتفاق، نفی هدفمندی است. یعنی در گزینه (۴) معنای اتفاق به درستی بیان نشده است. ضمن این که تصمیم رחیق بیشتر بیانگر پذیرش اصل سنخیت علت و معلول است نه قبول هدفمندی و غایتمندی جهان.

۲۲۴ ۳) مردم جامعه یونان به خدایان متعدد اعتقاد داشتند و هر کدام را مبدأ و منشأ یکی از واقعیات جهان می شمردند، اما خدا نزد افلاطون یک خدای معین با ویژگی های روشن است و این، با چند خدایی یونان تفاوت دارد.

۲۲۵ ۳) ارسطو در توصیفاتی که از خدا و مبدأ نخستین جهان می کند، از عباراتی چون شریف ترین موجود، خیر و جمال و زیبایی، ضرورتاً موجود، محرک غیرمترک، دارای حیات، تغییرناپذیر و دارای عالی ترین اندیشه استفاده می کند.

۲۲۶ ۲) دیدگاه فیلسوفان دوره جدید اروپا درباره معرفت بر نظراتشان درباره خدا تأثیر گذاشته است. مثلاً چون در رویکرد معرفت شناسی هیوم، حس و تجربه شرط و مبنای شناخت و علم محسوب می شود، لذا معتقد بود که از طریق حس و تجربه نمی توان وجود خدا را اثبات کرد، اما کسانی که رویکرد عقل گرایی در معرفت شناسی داشتند، برای اثبات وجود خدا راه های متنوعی در اختیار داشتند.

بررسی سایر گزینه ها:

۱) دیوید هیوم، فیلسوف حس گرا و تجربه گرای قرن هجدهم ادعا می کند که دلایل دکارت و سایر فیلسوفان درباره اثبات وجود خدا پذیرفتنی نیست. ۳) بحران معناداری زندگی سبب شد که برخی از فیلسوفان هم چون ویلیام جیمز، برگسون و کرکگور در عین اعتقاد راسخ به خدا، به جای ذکر دلایل اثبات وجود او، به رابطه میان «اعتقاد به خدا» و «معناداری زندگی» توجه کردند و از تجربه های معنوی درونی و عشق و عرفان برای باور به وجود خداوند استفاده کردند.

۴) دیدگاه فیلسوفان دوره جدید اروپا درباره خداوند متنوع و بسیار است. برخی فیلسوفان، با روش های متفاوت سعی در اثبات وجود خدا داشتند و برخی دیگر در انکار خدا سخن گفته اند.

۲۲۷ ۴) دیدگاه فیلسوفان مسیحی و مسلمان درباره وجود خدا صرفاً مبتنی بر برهان نظم یا علیت یا وجوب و امکان نیست. مثلاً گانت به جای اثبات وجود خدا از طریق نظم یا برهان علیت و یا وجوب و امکان، ضرورت وجود خدا را از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی اثبات کرد. هم چنین ملاصدرا از طریق برهان فقر وجودی یا امکان فقری به اثبات وجود خدا پرداخت.

گزینه (۱) بیانگر اصل وجوب بخشی علت به معلول است، در حالی که سه گزینه دیگر به اصل سنخیت میان علت و معلول اشاره می کنند.

۲۲۰ ۱) یکی از نتایج اصل سنخیت آن است که انسان از هر چیزی انتظار آثار متناسب با آن را دارد؛ به همین سبب، می کوشد ویژگی های هر شیء را بشناسد و به تفاوت های آن با اشیای دیگر پی ببرد تا بهتر بتواند آثار ویژه آن را شناسایی کند. مثلاً از آب انتظار رفع تشنگی را داریم نه رفع گرسنگی. این اصل، نظم خاصی در جهان برقرار می کند و به ما می فهماند که هر چیزی نمی تواند منشأ هر چیزی شود. بنابراین لازمه و نتیجه اصل سنخیت علت و معلول، نظم و قانونمندی های معین میان دسته های مختلف پدیده ها است.

۲۲۱ ۳) دکومریتوس معتقد بود که ماده اولیه تشکیل دهنده جهان، اتمها و ذرات ریز تجزیه ناپذیر و غیرقابل تقسیمی هستند که در فضای غیرمتمنهای پراکنده بوده و به شکلی سرگردان حرکت می کرده اند و برخوردهایی با هم داشته اند. در این برخوردهای اتفاقی، ذراتی که هم اندازه و هم شکل بوده اند گرد هم آمده و عناصر اصلی عالم طبیعت را تشکیل داده اند؛ یعنی برخورد اتفاقی این ذرات سرگردان سبب پیدایش عناصر و اشیای فعلی در جهان شده است.

۲۲۲ ۴) یکی از معانی اتفاق، رخ دادن حوادث پیش بینی نشده است. به طور مثال، شخصی برای خرید به فروشگاه می راند و دوست خود را هم در آن فروشگاه می بیند، بدون این که قبلاً از آمدن دوست خبر داشته باشد و آن را پیش بینی کرده باشد. دیدار مسی و رونالدو در رختکن تیم پرتغال نیز نمونه ای از این نوع اتفاق است.

۲۲۳ ۱) اگر رחیق واقعاً اصل سنخیت میان علت و معلول را انکار کند و پدید آمدن هر چیزی از هر چیزی را ممکن بداند، به هیچ کاری دست نخواهد زد و تصمیم نمی گرفت که با برنامه ریزی دقیق، پشتکار و تلاش مستمر در رشته دندان پزشکی قبول شود. بنابراین می توان گفت که او قبول دارد که انجام هر تصمیمی مبتنی بر قبول اصل سنخیت علت و معلول است.

بررسی سایر گزینه ها:

۲) تعیین هر هدفی مبتنی بر پذیرش هدفمندی انسان و جهان و نفی معنای سوم اتفاق یعنی نبودن غایت و هدف خاص در حرکات و نظم جهان است. بنابراین ربطی به اتفاق به معنای عدم ضرورت پدید آمدن معلول از علت ندارد.

۳) انجام هر تصمیمی مبتنی بر قبول اصل سنخیت علت و معلول و نفی معنای دوم اتفاق است. در حالی که نفی پیش بینی پذیری معلول ناظر به معنای چهارم اتفاق است که با هیچ یک از اصول و لوازم علیت مخالف نیست.

۲۲۸ | ۳ نامتناهی بودن علل همان نامتناهی بودن تسلسل علل

نیست، زیرا تسلسل علل امری محال است، یعنی اگر سلسله علت‌ها بخواهد تا بی‌نهایت پیش برود، یعنی منتهی به علتی نشود که معلول دیگری نباشد، «تسلسل علل نامتناهی» پیش می‌آید و چنین چیزی محال است. پس سلسله علت‌های این جهان منتهی به علتی می‌شود که خودش نیازمند به علت نیست. اما نامتناهی بودن علل امری ممکن است، یعنی ممکن است بعضی علت‌ها نامتناهی باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فیلسوفان مسلمان در کتب فلسفی خود با روش فلسفی و استدلال عقلی درباره خدا بحث کرده و به اثبات وجود او پرداخته‌اند و لزوماً این‌گونه نبوده که ابتدا از طریق دلایل دینی وجود خدا را پذیرفته باشند.

(۲) ملاصدرا به جای نگاه کردن به ماهیت، به وجود توجه کرد و گفت «به موجودات پیرامونمان که نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که وجودشان عین وابستگی و نیاز به دیگری است.»

(۴) مقدمه برهان فارابی و فیلسوفان مسلمان دیگر این است که هر موجودی که معلول باشد، وجودش وابسته به علت است، اما راسل پنداشت که فارابی و فیلسوفان مسلمان می‌گویند هر وجودی نیازمند و وابسته به علت است. پس مقدمات برهان فارابی با چیزی که راسل به فلاسفه الهی نسبت می‌دهد متفاوت است، نتیجه‌ای که فارابی و راسل از این مقدمات می‌گیرند، نیز متفاوت است، زیرا راسل می‌گوید اگر هر چیزی باید علتی داشته باشد، پس خدا نیز نیازمند علت است.

۲۲۹ | ۳ برای گرایش فطری انسان به خیر و زیبایی مایزائی واقعی

وجود دارد.

۲۳۰ | ۳ برهان ابن‌سینا متکی بر مباحث مربوط به وجوب و امکان

است. ابن‌سینا در برهان خود، برخلاف فارابی، از اصل امتناع تسلسل علل نامتناهی در اثبات وجود خداوند استفاده نمی‌کند، یعنی برهان خود را متکی بر ابطال تسلسل علل قرار نمی‌دهد.

